

glasilo delavcev
sozd
rudarski elektro-
energetski kombinat
edvarda kardelja

Celje - skladišče

D-Per

539/1986

1119861046,5

OSREDNJA KNJ. CELJE

COBISS

maj 1986
leto XXII

št.5

srečno

Potreba sedanjega položaja — krizni štab

Prvo leto sedanjega srednjeročnega obdobja začnemo precej nevzpodbudno. Dohodkovni in finančni položaj delovnih organizacij kombinata je izredno kritičen. Še bolj kritičen je, kot je položaj delovnih organizacij EGS-a in približno enako kritičen kot položaj SOZD REK FLL TV. Izjemno neugodna likvidnostna situacija je zahtevala imenovanje kriznega štaba, ki bo moral omiliti likvidnostne probleme, da bomo še s pomočjo Interesne skupnosti in drugih premostili težave v tem letu. Kje tičijo razlogi za takšno stanje? Poslovno leto 1985 je bilo dohodkovno najslabše v preteklem srednjeročnem obdobju. Komaj smo dosegli takozvano pozitivno ničlo s pomočjo dotacije po interventnem zakonu in z izčrpanjem rezervnih skladov v kombinatu in v SOZD EGS.

V letu 1986 smo prenesli kratkoročne zadolžitve v višini 2.500 milj. din. V obdobju od januarja do maja so prilivi denarnih sredstev, ki predstavljajo prihodek od prodaje premoga in električne energije dosegli komaj 50% odlivov. Iz tega se da sklepati, da tekoči prilivi pokrivajo komaj 50% lastne cene. Da je stanje tako, potrjuje tudi razkorak med prihodki, ki so planirani po ovrednoteni energetski bilanci v ISEP in dejanskimi prihodki. Poudariti je treba, da je ovrednotena bilanca planirana na osnovi 50% inflacije, ki bo, če sodimo po gibanju cen dosežena že v prvem polletju.

V prvem kvartalu je bil prihodek le za 56% večji kot v enakem obdobju lanskega leta, poslovni stroški so bili za 96% večji, amortizacija pa za 134% večja kot v lanskem letu. Dohodek se je povečal samo za 6%. Izguba v kombinatu je bila v I. kvartalu lanskega leta 207 mio din, v I. kvartalu letošnjega leta pa 3.281 mio. din ali za 1.483% večja. Dohodkovni položaj pa se še poslabšuje. Povečanje cen komercialnega premoga s 1. aprilom in podaljšanje višje sezone tarife na II. in III. kvartal niti približno ne nadoknadi odstotka naraščujoče inflacije. Vsak nadaljnji mesec bomo še morali ob nespremenjenih cenah povečati kratkoročno zadolžitev za 1.800 mio. din, najmanj v času izplačila osebnih dohodkov, sicer pa bomo v blokadi. Samozadolže-

vanje pa je le del problema. Bolj nerešljiv je problem, kje dobiti kratkoročne kredite?

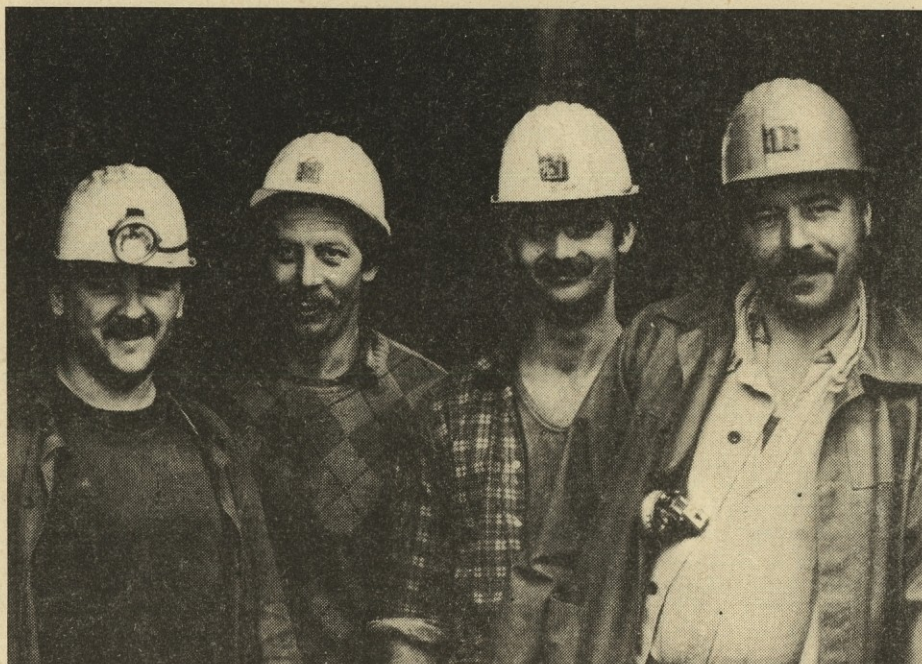
Tako velike kratkoročne zadolžitve, kot jo zahtevajo vse tri sestavljene organizacije energetike, ne prenese noben vir v SR Sloveniji, zato moramo premoščati likvidnostne probleme z izjemnimi ukrepi in s pomočjo najodgovornejših delavcev v republiki.

V takem položaju smo dolžni z izjemnimi ukrepi poseči tudi v naše poslovanje, tako da v največji možni meri zmanjšamo odlive denarnih sredstev. Predsednik poslovnega odbora kombinata mgr. Srečko Klenovšek je imenoval »krizni štab«, katerega naloga je predvsem izdati ukrepe in usmeritve, tako da pride do omejitve odliva denarnih sredstev. Pri tem pa ne sme trpeti planiran potek proizvodnje. Odliv denarnih

sredstev je povzročen že z naročilom materiala ali usluge, zato bo treba v I. fazi zahtevati, da samo odgovorni delavci podpisujejo naročila in da naročila omejijo samo na najnujnejše potrebno.

Na dan 16.5.1986, to je takoj po izplačilu osebnih dohodkov, je bilo stanje kratkoročnih zadolžitev v SOZD REK EK sledeče:

— DO RRPS — TOZD RRP Hrastnik 1.887.234 din, TOZD RRP Trbovlje 1.081.880 din, TOZD RRP Zagorje 1.266.955 din, TOZD Separacija premoga Trbovlje 307.495 din, TOZD RŠC Trbovlje 85.649 din, TOZD RRP Senovo 300.000 din, TOZD RRP Kanižarica 207.000 din, TOZD RRP Laško 160.000 din. V delovni organizaciji Rudniki rjavega premoga Slovenije je tako skupna kratkoročna zadolžitev dosegla 5.296.213 din.

Dobra volja je najbolja, tako pravijo štirje hrastniški rudarji.

(Foto: B. Klančar)

— DO RGD - TOZD RIG 600.000 din, TOZD GRAMAT 45.000 din, TOZD Avtoprevoz 105.000 din, TOZD IMD 119.000 din. Skupna kratkoročna zadolženost znaša v delovni organizaciji RGD 869.500 din.
— DO TET - TOZD PEE 1.175.600 din. Skupna zadolženost kombinata znaša 7.341.313 din.

Ob nakazani prognozi in ob navedenih podatkih lahko sklepamo, da bo imel krizni štab težko in odgovorno nalogo. Vsi ostali, ki bomo sodelovali v izvajanju ukrepov, pa se moramo zavedati, da nam bodo drugi pomagali le pod pogojem, da si najprej pomagamo sami.

Janko Koritnik

Možnosti gospodarjenja v DO RRPS v letu 1986

Leto 1986 bo za Rudnike rjavega premoga Slovenije v poslovnem pogledu eno najtežjih v zadnjem obdobju. Na to nedvomno vpliva več dejavnikov, vzroke pa moramo iskati predvsem v poslovnih dogajanjih preteklih let ter »prelaganju« tekoče nakopičenih problemov v energetiki na naslednja leta ter obstoječim gospodarskim razmeram v naši domovini. Navedeno bodo potencialne tudi naše interne zadeve oziroma tekoči problemi v Rudnikih rjavega premoga, ki so lahko v primeru bistveno zmanjšane možnosti odjema drobnih vrst premoga s strani Termoelektrarne Trbovlje in Toplarne Ljubljana še posebno izpostavljeni.

O vplivu izvršenih ukrepov, podvzetih v preteklih letih in še posebno v letu 1985, za izkazovanje pozitivnih rezultatov poslovanja v letu 1986 je bilo že zapisano v predhodni številki glasila Srečno. Ti ukrepi se v letu 1986 kažejo v izredno nizki stopnji pokritja skupnega prihodka na proizvodnji električne energije, ogromnih likvidnostnih problemih ter prikazu velike izgube v poslovanju že za prvo četrtletje 1986.

Tako se prvič pojavlja izguba v prvem četrtletju v prav vseh temeljnih organizacijah in je v odnosu na enako obdobje preteklega leta kar osemnajstkrat večja. To je tudi razumljivo, saj je ob višje doseženi proizvodnji celotni prihodek večji le za 41%, medtem ko so se stroški poslovanja več kot podvojili kot posledica prisotnih gospodarskih razmer oziroma poslovanja v razmerah visoke inflacije in rasti cen.

Gospodarska situacija v državi vsaj trenutno na nekaterih področjih, kot so inflacija, rast cen, ne kaže trenda izboljšanja oziroma umirjanja, kar povečuje negotovost v pogojih gospodarjenja. V takšnih razmerah gospodarjenja z vsemi notranjimi ukrepi situacijo v bistvu lahko le omilimo, nikakor pa ne razrešimo.

Zato so potrebni določeni ukrepi eksternega značaja, ki pa delujejo z zakasnitvijo in nimajo v vseh primerih možnosti razreševanja za nazaj, pri čemer mislim predvsem na področje cen za komercialne premore.

Pri tem se moramo zavedati, da imamo z vidika proizvodnje razmeroma zahtevne pogoje pridobivanja, ki se kažejo v visokih stroških proizvodnje. To pa pomeni, da moramo tudi z vidika tržnih zakonitosti še v bistveno večji meri stremeti k uveljavljanju ukrepov, s katerimi bi relativno poskušali znižati

stroške proizvodnje, saj smo trenutno eden najdražjih proizvajalcev premoga. Zavedamo se, da razmeroma majhen obseg proizvodnje premoga, tudi za jugoslovanske razmere, na območju kar šestih družbenopolitičnih skupnosti bistveno prispeva k temu, da nastopa razmeroma visok obseg spremljevalnih del in da naša proizvodnja ne more biti cenejša od določene, enake — koncentrirane proizvodnje. Pa vendar moramo v obstoječih razmerah gospodarjenja stremeti h kar najbolj optimalnemu izkoriščanju vseh pogojev proizvodnje do izvajanja vseh ukrepov, s katerimi lahko kakorkoli izboljšamo rezultate gospodarjenja.

Že predhodno nakazani rezultati gospodarjenja v prvem četrtletju 1986 nakazujejo, da se bomo v letu 1986 srečevali z velikimi problemi, ki bodo zahtevali tudi določena odrekanja, in da bomo z velikimi težavami zadovoljevali in ustvarjali potrebne pogoje za odvijanje proizvodnje. Tu mislim predvsem na potrebno pridobitev finančnih sredstev z ozirom na likvidnostno situacijo ter omejene denarne vire gledano z vidika kreditiranja. Tako je pogled v prihodnost in predvsem glede zaključitve poslovnega leta 1986 vse prej kot jasen. Nedvomno je situacija v energetiki in še posebno v elektrogospodarstvu in premogovništvu zelo težka in jo pogojujejo problemi, ki so splošno prisotni v jugoslovanskem gospodarstvu. Razumljivo bodo zato izvršene določene aktivnosti (ki so že v izvajanju) skupnega pomena za sistem premogovništva in elektrogospodarstva, ki bi v določeni meri zagotovile pogoje na področju zagotavljanja oskrbe gospodarstva in drugih uporabnikov energije.

Očitno pa bodo tudi v letošnjem letu pogoji na področju izvajanja razširjene reprodukcije in obnavljanja proizvodnje vseeno bistveno boljši kot za enostavno reprodukcijo. Ustrezna medsebojna povezanost obeh področij oziroma njuno razreševanje pa šele lahko da primerljivo dobre rezultate, gledano dolgoročno.

Ukrepi za realizacijo zastavljenih ciljev v letu 1986, katere bomo sprejeli v delovni organizaciji Rudniki rjavega premoga Slovenije, bodo zato bolj kot kdajkoli doslej dejanska potreba izvajanja le-teh, da bomo v bistveno omejenih pogojih poslovanja uresničili pričakovanja širše družbene skupnosti.

Zdravko Stradar

Spomin na predsednika Josipa Broza — Tita

V nedeljo, 4. maja ob 15.05, smo v vsej Jugoslaviji počastili šesto obletnico smrti predsednika, maršala Jugoslavije, Josipa Broza Tita. Zatulile so sirene, z enominutnim molkom pa smo se poklonili spominu na voditelja naše revolucije. Ob tem trenutku se je ustavila tudi štafeta mladosti, v rokah zeniških železarjev. Ob obletnici smrti so družinski člani, delegacije raznih zveznih organov in družbenopolitičnih organizacij ter JLA položile cvetje na grob predsednika Tita v Hiši cvetja v Beogradu. Dan kasneje, to je v ponedeljek 5. maja, pa so namenili prve ure pouka učitelji in učenci v vseh šolah življenju in delu predsednika Tita. Časopisje, radio, televizija in drugi mediji obveščanja so posvetili velikanu naše revolucije veliko pozornost.

Tito je kot revolucionar, vojskovodja in politik zmeraj stvarno presojal resničnost. Ta občutek za stvarnost je vnašal v besede in dejanja. Tudi kadar je bilo težko, je verjel v moč delavskega razreda, delovnih ljudi. Vizionarsko je odpiral perspektive družbenega razvoja, nikoli pa ni zbujal nerealnih pričakovanj. Tito se je vedno opiral na delavski razred, narode in narodnosti Jugoslavije in odločno zastopal njihove interese ter neutrudno ustvarjal vse ugodnejše možnosti za uresničevanje vodilne vloge delavskega razreda v jugoslovanski družbi, za nenehno utrjevanje in razvijanje enakopravnosti, bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti, vse večjo varnost SFRJ in njen samostojni položaj v svetu. Zaradi vsega tega je Titovo delo dragoceno tudi za narode zunaj Jugoslavije, postalo je dediščina delovnih ljudi in narodov vsega sveta, ki se bojujejo za družbeni napredek, mir, neodvisnost in enakopravnost ljudi z blokoma razcepljenega sveta in nasilne politike.

Njegovo ime in delo bosta zato živela leta, desetletja in stoletja dolgo. Tito je bil osebnost, o kateri je govorila zgodovina, kajti pomagal je ustvarjati zgodovino.

Izpolnjevanje delovnega načrta od 1. 1. do 15. 5. 1986

1. PROIZVODNJA PREMOGA (ton)

Rudnik	načrt ton	doseženo ton	Razlika do plana (ton)	%
Hrastnik	115.300	122.605	+ 7.305	106,3
GZL	1.800	400	— 1.400	22,2
Ojstro	82.100	90.862	+ 8.762	110,7
RRP Hrastnik	199.200	213.867	+ 14.667	107,4
RRPT + RŠC	237.750	221.464	— 16.286	93,2
RRPZ	106.250	120.650	+ 14.400	113,6
Lakonca	41.550	36.911	— 4.639	88,8
SKUPAJ	584.750	592.892	+ 8.142	101,4
RRP Senovo	45.000	47.667	+ 2.667	105,9
RRP Kanižarica	45.990	48.526	+ 2.536	105,5
RRP Laško	15.000	7.110	— 7.890	47,4
RRPS	690.740	696.195	+ 5.455	100,8

2. PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE (MWh)

TOZD	načrt	doseženo	%
— PEE — PP	12.000	— 1.203	—
— PEE — N	205.000	225.610	110,1
— KE	—	— 109	—
DO TET	217.000	224.298	103,4

3. OSTALI PROIZVODI

TOZD DE	Letni načrt	Doseženo	%
GRAMAT			
— Gradb. skup (din)	195.000.000	50.100.000	25,7
— kamnolom (m ³)	50.000	8.811	17,6
Avtoprevoz "Zasavje" (t/km)	12.700.000	3.078.038	24,2
RRPZ			
— Kamnolom (m ³)	75.000	21.163	28,2
RRPH			
— toplarna (MWh)	32.000	13.943	43,6

Erika Kavčič

kadunje med površino na koti 330,0 in 4. obzorom jame, kota 10,0, 5.523.000 t eksploatacijskih oziroma odkopnih zalog nižjekaloričnega premoga s povprečno kurilno vrednostjo 10,400 MJ/kg. Po posameznih jamskih obzorih so eksploatacijske zaloge porazdeljene takole:

Območje	Eksploatacijske zaloge (t)
do nivoja kotredeškega rova (250,0)	459.500
2. obzor jame (125,0)	2.727.000
3. obzor jame (65,0)	1.249.500
4. obzor jame (10,0)	1.087.000
SKUPAJ:	5.523.000

Predvidena odpiralna dela za odkopavanje nižjekaloričnega premoga med površino in nivojem 1. obzora jame:

Slojišče nižje kaloričnega premoga se razprostira med ordinatama 3900 in 4650 ter je razdeljeno na dve odkopni polji Pn-3 in Pn-4. Odkopno polje Pn-03 se nahaja nad nivojem Kotredeškega rova na koti 250,0 in je že odprto s transportnim vpadnikom TV-280/250 iz Kotredeškega rova in najvišjo etažo, kota 280,0. Na tej koti je iz vpadnika v smeri jug izdelan zračilni prekop, iz katerega je predviden oskrbovalni, zračilni nadkop OZN-330/280 na površino, ki bo služil za odvajanje izrabljenega zračilnega toka odkopnega polja in dostavo reprodukcijskega materiala v jamo (navedeni nadkop je trenutno še v izdelavi).

Vzhodno od odkopnega polja Pn-03 se nahaja odkopno polje Pn-04. Za odpiranje tega odkopnega polja bodo potrebna minimalna odpiralna dela. Iz Kotredeškega rova bomo izdelali na nivo 1. etaže transportni nadkop, za zračenje pa bo služil obstoječi »Ruardi jašek«, ki ima zvezo s površino.

Za odpiranje obeh navedenih odkopnih polj med nivojem Kotredeškega rova in nivojem 1. obzora jame bodo potrebna naslednja odpiralna dela:

Izpod ustja Kotredeškega rova bomo izdelali glavni transportni vpadnik TV-250/175 pod naklonom 13° na nivo 1. obzora jame, iz katerega bo v smeri vzhod izdelan transportni vpadnik TH-13/0 do vznožja transportno oskrbovalnega, zračilnega vpadnika TOZV-14 odkopnega polja Pn-14. Iz navedenega transportnega hodnika je v odkopnem polju Pn-13 predviden transportno oskrbovalni, zračilni vpadnik TOZV-13, ki bo segal v Kotredeški rov, za odpiranje odkopnega polja Pn-14 pa že omenjeni vpadnik TOZV-14, ki bo tudi priključen na Kotredeški rov. Oba vpadnika bosta izdelana pod nagibom 25° in bosta služila za transport premoga navzdol za zračenje in za dostavo reprodukcijskega materiala. Pri odkopavanju 1. obzora jame bo sveži zračilni tok prihajal v transportni hodnik TH-13/0 skozi glavni transportni vpadnik TV-250/175, kot izrabljeni zračilni tok se bo zbiral v Kotredeškem rovu in izhajal skozi obstoječi jašek Potoška vas na dan.

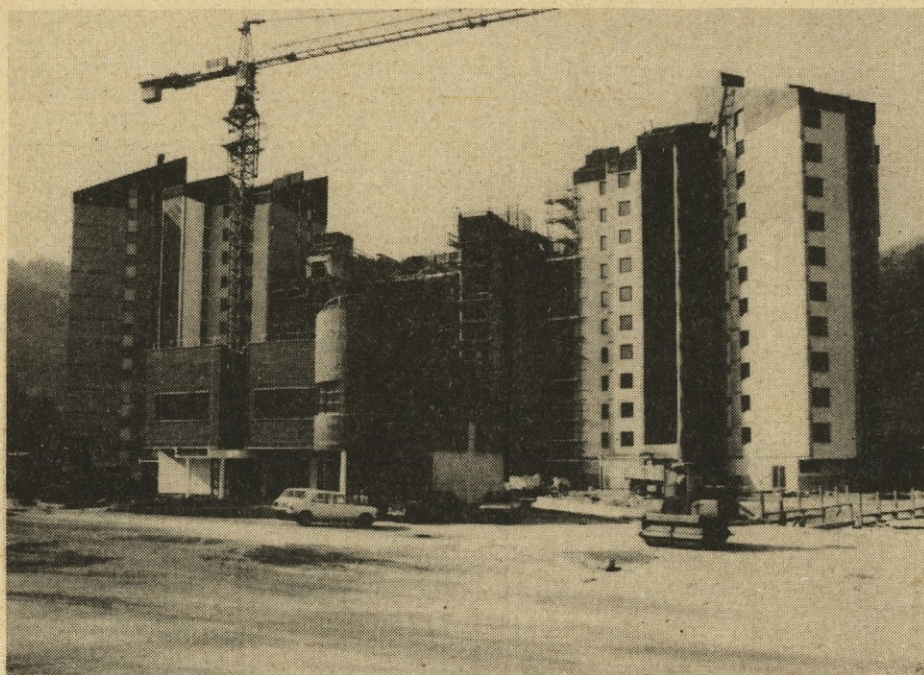
Investicijski program za nižjekalorični premog je pred odobritvijo

Za pridobivanje premoga manjše kurilne vrednosti med površino kota 330,0 in 1. obzorom jame Kotredež, kota 175,0, je bil v letu 1985 izdelan Investicijski program v predračunski vrednosti 2.534.555.000 din, za katerega komisija za oceno investicij v SR Sloveniji meni, da je družbenoekonomsko upravičen. (Komisija za oceno investicij v SR Sloveniji je sprejela mnenje na svoji 183. seji, dne 25. 4. 1986.)

Predhodno je bil izdelan dopolnilni projekt »Odpiranje in eksploatacija zaloga nižjekaloričnega premoga med površino in 1. obzorom v jami Kotredež«, ki predvideva v skrajšani obliki naslednje:

Rezerve nižjekaloričnega premoga

Po elaboratu o stanju zaloga se nahaja v južnem krilu kotredeške premogovne

Gradnja novih stanovanj in poslovnih prostorov v centru Zagorja gre h kraju.

(Foto: B. Klančar)

Odkopavanje:

Odkopavanje je predvideno s širokočelno odkopno metodo s povečano višino etaže (10 m) z nadkopnim pridobivanjem premoga ob uporabi SHP Salzgitte. Dnevna proizvodnja bo predvideno

ma okoli 340 t/dan, pri odkopni storitvi 12 t na delavnik in jamski storitvi 4,60 t na delavnik. V predelih slojišča, kjer bo širina odkopne etaže manjša kot 8 m, bomo uporabljali odkopno metodo »dolgi steber«.

Transport nižjokaloričnega premoga in nakladanje v železniške vagonne:

Glavni jamski transport bo urejen z gumijastimi transportnimi trakovi, in sicer pri odkopavanju nad nivojem Kotredeškega rova v Kotredeškem rovu samem, pri odkopavanju 1. obzora jame pa v glavnem transportnem vpadniku TV-250/175 in v transportnem hodniku TH-13/0. V dveh primerih se bo transportna linija končala v drobilni postaji, katera je locirana ob nakladalni rampi za železniške vagonne na separaciji Zagorje. Tu bomo rovni premog drobili na frakcijo izpod 30 mm ter direktno nakladali v železniške vagonne.

Zaključek:

V odkopnem polju Pn-03 so vsa odpiralna dela gotova razen oskrbovalnega, zračilnega nadkopa OZN-330/280, ki je trenutno v izdelavi. Trenutno odkopavamo v zahodnem krilu 3. etaže (kota 280,0), dočim se na 2. etaži vršijo priprave v premogu. V prvem četrtletju letos je bila proizvodnja odkopnega polja 8.588 t.

Sedaj ko je investicijski program za pridobivanje premoga manjše kurilne vrednosti med površino in 1. obzorjem jame Kotredež družbenoekonomsko verifikiran, je potrebno celotno investicijo čimprej realizirati, tako da bo z letom 1988 možno proizvajati po 85.000 t premoga na leto manjše kurilne vrednosti, kot je predvideno v srednjeročnem načrtu 1985/90 za TOZD RRP Zagorje.

Leopold Grahek

Srednjeročni in dolgoročni program razvoja do RGD za obdobje 1986-1990 in 2000

Osnova srednjeročnega in dolgoročnega programa razvoja DO RGD bazira predvsem na izvajanju del za potrebe premogovništva in energetike, le v manjši meri za druge investitorje.

DO RGD se trenutno nahaja v zelo neugodnem ekonomskem položaju, predvsem zaradi največje TOZD Rudarske investicijske gradnje, ki izvaja rudarska odpiralna investicijska dela na podlagi pogodb s fiksnimi cenami, pa tudi pri drugih investitorjih v SRS in drugod v SFRJ ter deloma v Zvezni republiki Nemčiji.

Temeljne organizacije DO RGD: TOZD Rudarske investicijske gradnje, kjer bo združevalo delo v letu 1986 —

1025 delavcev
TOZD Industrijske montažne delavnice —

166 delavcev

TOZD Avtoprevoz Zasavje — 113 delavcev

TOZD Gramat — 67 delavcev

DS SS DO — 91 delavcev

bodo v naslednjem srednjeročnem in dolgoročnem obdobju ustvarjale celotni prihodek na podlagi svoje dejavnosti, ki bazira na:

— izgradnji rudarskih odpiralnih objektov za potrebe proizvodnje premoga, zlasti obzorjih prog, vpadnikov, nadkopov, slepih jaškov v rudnikih, predvsem pa na izgradnji izvoznih in zračilnih jaškov večjih globlin in presekov, za

kar ima ustrezne kadre in opremo, izvajanje rudarskih del v tujini. Po potrebi se bo vključila DO tudi v izgradnjo objektov širšega pomena, kot sta predor Karavanke ter TE-TO III;

— izdelavi in montaži investicijske opreme in elektrostrojne opreme, naprav in konstrukcij za rudarstvo velikih popravilnih pri vzdrževanju rudarske investicijske in druge opreme, velikih popravilnih »Ex« opreme, elektroinstalaterskih in drugih delih, izdelavi rezervnih delov za rudarsko in drugo opremo;

— prevoznih storitvah s tovornimi prevoznimi sredstvi — prevoz premoga, jalovine in drugih tovarov; storitvah z delovnimi samohodnimi in drugimi stroji za premogovništvo in drugih dejavnosti v okviru regije;

— na proizvodnji gradbenega materiala, gramoza za rudarske investicijske gradnje in drugih.

V srednjeročnem obdobju namerava razvijati rudarsko dejavnost tudi na povečanju izvoznih storitev na podlagi strokovnega znanja in števila delavcev. Predvidevamo, da bo ob zaključku srednjeročnega obdobja 1990 delež izvoznih storitev v celotnem prihodku 19%.

Osnove plana TOZD — RIG za obdobje 1986-1990

Osnovne značilnosti tega srednjeročnega obdobja bodo k utrditvi poslovne uspešnosti in ekonomske stabilnosti vseh temeljnih organizacij. Še posebno to velja za TOZD—RIG, ki bi moral na vseh področjih svojega delovanja (poslovno dogovarjanje, organizacija dela, povečanje produktivnosti, zmanjševanje stroškov), doseči takšen nivo, ki bo zagotavljal poslovanje brez izgub.

Navedeni cilji bodo doseženi:

— z razmejitevjo delovnih in finančnih obveznosti med izvajalcem in soizvajalcem oziroma investitorjem rudarskih odpiralno-gradbenih del,

— z ureditvijo poslovno proizvodnega informativnega sistema vodenja proizvodnega procesa oziroma spremljanja dogodkov — storitev za zmanjšanje mrtvega delovnega časa in kontrolo porabe materialov v delovnem procesu,

— s povečano proizvodnostjo dela z izpolnitvijo sistema nagrajevanja po rezultatih dela,

— z boljšo organizacijo in sodobnejšo tehnologijo dela kakor tudi z izpopolnjeno tehnično opremljenostjo v sistemu transporta in dela,

— z večjo skrbjo za varno delovno okolje in delovne razmere bo zmanjšana

nevarnost za zdravje in poškodbe delavcev, kar naj bi vplivalo na večjo produktivnost in zmanjšalo odsotnost z dela zaradi teh vzrokov.

Rezultati realizacije predvidenih ciljev bodo prispevali k konsolidaciji finančnega poslovanja. Glede na potek procesov v naši družbi bo finančna plačilna zmožnost delovne organizacije najpomembnejši cilj prvih dveh let poslovanja. Tem ciljem bodo podrejeni vsi drugi ukrepi. Naslednja tri leta srednjeročnega obdobja bodo značilna po tem, da bo v delovni organizaciji zagotovljena stalna kratkoročna likvidnost.

V skladu s temi zasnovami bo TOZD-RIG izvajal na podlagi srednjeročnih programov — RRPS rudarsko-odpiralna dela prvenstveno v Rudnikih Hrastnik, Trbovlje, Zagorje, Laško v skladu z izdelano tehnično dokumentacijo in predvidenimi termini ter v skladu z namestitvenimi kapacitetami delavcev, ki so pretežno iz drugih krajev.

Tabelarni pregled predvidene zaposlenosti izvršenih delavnikov, storitev in izdelanih objektov:

REALIZACIJA	1986	1987	1988	1989	1990
št. zaposlenih	1025	1045	1065	1085	1105
skupno št. del.	205850	210700	215460	220498	225444
v RRPS del.	83780	85754	87692	89742	91755
storitev m/del	0,084	0,087	0,090	0,092	0,095
izdelati m	7040	7460	7890	8070	8720

Osnove plana TOZD — IMD za obdobje 1986-1990

V naslednjem srednjeročnem obdobju se bo dejavnost TOZD IMD odvijala po predvidevanjih, ki temeljijo na osnovi delitve dela v DO RGD in povezavi z DO RRP Slovenije. Trendi rasti naj bi se odražali v obsegu izdelovanja investicijske opreme, podali pa v obsegu tekočih storitev oziroma vzdrževanja opreme za jame. Zaposlenost naj bi številčno ostala nespremenjena, vendar bi se strokovni nivo posebno v pripravi dela povečal. Predvidevamo letno rast produktivnosti za 3%, v kolikor bo v SOZD REK več posluha za združevanje sredstev v cilju izboljšanja delovnih pogojev v TOZD IMD. Dediščina tehnološke opremljenosti je

Proizvodni program TOZD — IMD za obdobje 1986-1990 bazira na:

Dejavnosti	1986	1987	1988	1989	1990
			%		
vzdrževanje strojev					
remontov, velikih popravil	28,0	25,5	24,0	21,0	19,0
izdelava investicijske opreme					
in rezervnih delov	38,0	38,5	39,0	40,0	42,0
druga dela	3,5	4,0	4,0	4,5	4,5
dela v zvezi z elektro					
dejavnostjo	26,5	28,0	29,0	30,5	30,5
izdelava dokumentacije	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Delo bo izvajalo število					
zaposlenih	166	168	170	172	174

V teh rudnikih predvidevamo gradnjo glavnih odpiralnih objektov, kot so izvorni in zračilni jaški v Rudniku Zagorje in Hrastnik kakor tudi vseh drugih važnejših in zahtevnejših objektov.

Od skupnega števila 1025 zaposlenih delavcev predvidevamo, da bi jih v okviru RRPS izvajalo delo na gradbišču	
Hrastnik	148 delavcev
Trbovlje	80 delavcev
Zagorje	155 delavcev
Laško	35 delavcev
	418 delavcev
ostala gradbišča	
T. Velenje, RUŽV, Labin	
Ivanograd in ostala	236 delavcev
elektrostrojno	
vzdrževanje	120 delavcev
Zvezna republika	
Nemčija	220 delavcev
režija	31 delavcev
SKUPAJ:	1025 delavcev

Na podlagi srednjeročnega plana predvidevamo delno rast zaposlenosti za 2%, ob istočasni rasti storilnosti za 3%

Na osnovi posameznih deležev v strukturi proizvodnje bo ovrednoten finančni plan, pri katerem se upoštevajo resolucijska izhodišča o gibanju stroškov reprodukcijskega materiala in drugih izdatkov, gibanja OD in sredstev SSP ter rezerv, dajatev iz dohodka itd.

V primeru, da se združi elektro-strojna dejavnost v okviru DO — RGD, se bo struktura izvajanja del zaposlenih spremenila z ozirom na dogovorjene obveznosti posameznih izvajalcev, vendar bomo nadaljevali s trendi povečanja produktivnosti in ustvarjanja prihodka.

Dejanskega fizičnega obsega naše proizvodnosti ne moremo prikazati zaradi raznolikosti dela.

Celotni prihodek se bo v naslednjem srednjeročnem obdobju povečal za 18,5% zaradi povečanja produktivnosti.

V naslednjem srednjeročnem obdobju se bo zaposlenost v TOZD — IMD po sedanjih predvidevanjih povečala za 4,8%, porast celotnega prihodka pa za 23,3%, kar pomeni, da bo porast celotnega prihodka znatno večji od rasti zaposlenosti. Iz tega sledi povečanje produktivnosti, za kar si bomo še posebno prizadevali v obdobju 1986-1990 kakor tudi do leta 2000.

Osnove plana TOZD — AVTOPREVOZ za obdobje 1986-1990 in 2000

V srednjeročnem obdobju 1986-1990 se bo dejavnost TOZD Avtoprevoz Zasavje odvijala po predvidevanjih, ki temeljijo na osnovi delitve dela v DO RGD, v povezavi z DO RRPS in bo bazirala na proizvodnji premoga.

Poleg tega se bo TOZD Avtoprevoz v tem srednjeročnem obdobju v sklopu Splošnega združenja prometa in zvez Slovenije, katerega član je, vključeval v mednarodni promet, tako da bi do konca tega srednjeročnega obdobja dosegel (postopno seveda) 10% celotnega prihodka z realizacijo na tujem trgu.

V novem srednjeročnem obdobju bomo nadaljevali z akcijo združevanja avtoprevozne dejavnosti na področju Revirjev v okviru SOZD REK EK. Prav tako si bomo prizadevali za širšo povezanost cestnega tovornega prometa v občini Trbovlje.

Tendenca TOZD Avtoprevoz Zasavje je tudi, da se čimbolj vključi v programe del SOZD REK EK:

- stalna prisotnost kot nosilci del na dnevnih kopih: Bukova gora, in dk Retje;
- TOZD se namerava vključiti v zemeljska dela pri gradnji TE-TO III;
- stalna dela za potrebe premogovništva in drugih industrij v okviru REK EK in izven.

V okviru regije se želi TOZD Avtoprevoz Zasavje čimbolj vključiti v cestni tovorni promet Zasavja, tako da bi sčasoma prevzel vodilno vlogo med zasavskimi avtoprevozniki.

Za čimboljšo izkoriščenost bomo vozila dali na razpolago OZD v Zasavju, ki ukinjajo prevoze z lastnimi vozili, ker spoznavajo, da so prevozi zaradi neizkoriščenosti predragi.

Da bi dosegli srednjeročno zastavljene cilje, se bomo trudili za posodabljanje in dobro vzdrževanje obstoječega avtoparka, s tem da bi po potrebi povečali število namenskih vozil.

Prav tako bomo še večjo pozornost namenili kadrovski politiki — več sred-

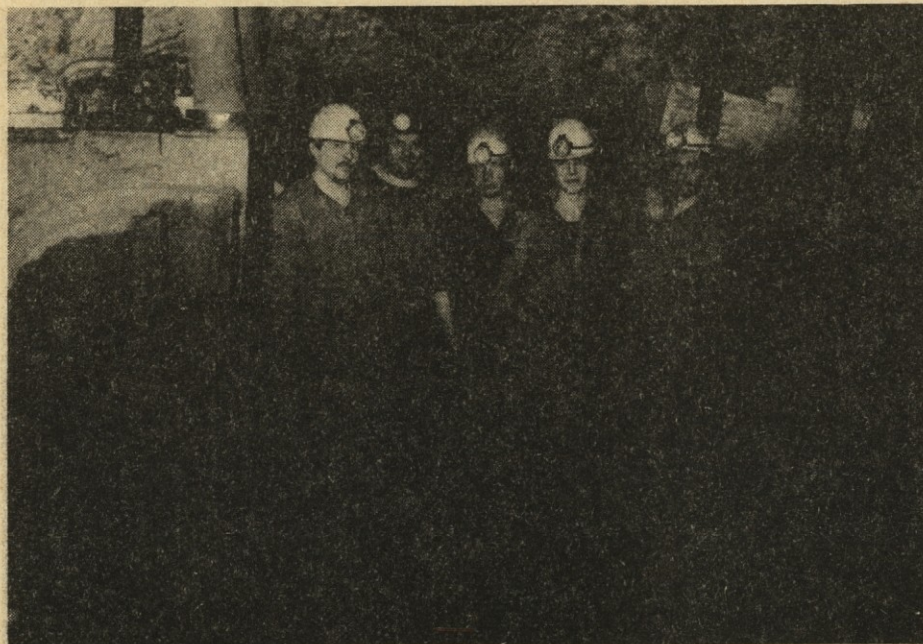
stev bomo namenjali za štipendiranje potrebnih poklicev ter skrbeli za strokovno izpopolnjevanje zaposlenih delavcev, ki opravljajo z družbenimi sredstvi velike vrednosti.

V kolikor za izvajanje celotnega programa naša vozila ne bodo zadoščala,

bomo zaradi kompletnejše ponudbe v svoje delo vključevali tudi kooperante.

Zastavljene cilje bomo začeli realizirati že v prvem letu tega srednjeročnega obdobja in predvidevamo sledečo realizacijo naših storitev v tem srednjeročnem obdobju:

REALIZACIJA	1986	1987	1988	1989	1990
t/km	12.700.000	13.100.000	13.450.000	13.830.000	14.176.000
število voznih enot	51				
število zaposlenih	105	107	109	111	113

Skupina sodelavcev rudnika Hrastnik pri popravilu in spravlilu železnega podpora v jami Ojstro. Štefan Janc, Janko Dornik, Florjan Vengerl, Anton Kunst in Jože Skok.

(Foto: J. Kirič)

V naslednjem srednjeročnem obdobju nameravamo povečati proizvodnost za 11,6%, zaposlenost pa za 7,6%. Storitelnost na zaposlenega v teku let naj bi se povečala od 120.952 t/km na zaposlenega v letu 1986 na 125.442 t/km oziroma za 3,7%.

S približno istimi trendi nameravamo nadaljevati tudi po zaključku tega srednjeročnega obdobja, to je v obdobju 1990-2000.

Osnove plana TOZD GRAMAT za obdobje 1986-1990 in 2000

V naslednje srednjeročno obdobje prehaja TOZD — GRAMAT po sklepu DS TOZD z dne 12.12.1985 le z dvema delovnimi enotama, in to kamnolomom in gradbeno skupino. S 31.12.1985 preneha obratovanje opekarne, ker je DE od leta 1976 do 1984 oziroma 1985 poslovala s stalno izgubo, izjemoma v letu 1981. Vzroki za stalne izgube DE Opekarne so bili vsa leta več ali manj konstantni in so se odražali v odplačevanju anuitet rekonstrukcije gradbenega dela opekarne (ne pa strojne opreme) obrabljenih in zastarelih strojev, velike fluktuacije delovne sile, majhne produktivnosti, do leta 1985 pa tudi administrativnega urejanja cen in drugih vzrokov.

DE — KAMNOLOM

V naslednje srednjeročno obdobje prehaja DE — Kamnolom z ozirom na stanje v gradbeništvu tudi s konstantnim proizvodnim programom v količini 50.000 m³ peska raznih frakcij, prav tako pa bo tudi zaposlenost konstantna. V kolikor bodo potrebe tržišča zahtevale, bo možno proizvodnjo ustrezno povečati, še zlasti z ozirom na to, da bo potrebno v tem srednjeročnem obdobju izvršiti ustrezno rekonstrukcijo drobilca in sejalnih naprav.

Gradbena skupina bo v teku srednjeročnega planskega obdobja vršila razna posebna vzdrževalna in druga dela v okviru svoje registrirane dejavnosti. Svoj program bo realizirala tudi v sodelovanju s širšo gradbeno operativno in kooperanti, predvsem pa se namerava angažirati v okviru REK EK.

Delovni program je raznolik, realiziralo pa naj bi ga 67 delavcev, od katerih je predvidenih 11 v kamnolomu, 41 v gradbeni skupini, ostalo pa so režijski delavci skupaj z upravo TOZD.

Franc Mlinar

Rekli so ...

Milan Kučan, predsednik CK ZKS:

Odkar obstaja človeška družba, je v njej tudi odgovornost. Od takrat obstaja delitev dela in dolžnosti, tudi dolžnost narediti kaj za drugega, za družbo. Brez tega družba ne bi mogla obstajati. Kajti, če je dolžnost, je tudi odgovornost, vključno z ukrepi za neopravljeno dolžnost. Zato so bila vprašanja dela, razmejitve dela od nedela, nagrajevanja dela in uresničevanja načela socialistične delitve po delu postavljena tudi kot moralno vprašanje. In vprašanje čistih računov, torej uveljavljanja tega istega načela tudi med delavci, kolektivi, družbenopolitičnimi skupnostmi, tudi republikami in pokrajinami enako. Čisti računi naj ne služijo temu, da nihče kljub logiki elementarne človeške in delavske solidarnosti v sistemu družbenolastninskih družbenoekonomskih odnosov na enotnem jugoslovanskem trgu ne bi drugemu ničesar dal, in ne dokazovanju, da ne more dati, ampak temu, da si nihče od nikogar noče ničesar prisvojiti in živeti na tuj račun. Kršeno bi sicer bilo načelo, da so pravice človeka omejene z enako pravico drugega. Ljudje so pripravljeni, da za rešitev krize veliko prispevajo, niso pa pripravljeni sprejeti krivice, ne kot načelo in ne kot prakso. Gotovo so tudi trdnjše temelji soglasja, enotnosti in stabilnosti družbe, kot je to morala, toda vsako zanemarjanje in podcenjevanje moralne razsežnosti povzroči prej ali slej velike pretese:

Dušan Šinlgol, predsednik Izvršnega sveta Slovenije:

Velike in zapletene naloge nas čakajo na področju infrastrukture, predvsem v energetiki in prometu. V naši republiki smo imeli dolga leta razmeroma visok delež infrastrukturnih naložb. Toda te so potekale prepogosto preveč ekstenzivno. Prihajalo je do prekoračitve rokov, do neutemeljenih podražitev, tudi do naložb, ki so bile manj nujne, a so pri njih vztrajali lokalni interesi. V prihodnjih letih ne bo več mogoče dajati tolikšnega deleža družbenega proizvoda za infrastrukturo. Zastaviti moramo drugače. S prestrukturiranjem proizvodnje moramo relativno zmanjšati energetske potrošnje; s politiko cen energije ter s pogojevanjem novih priklopov moramo prisiliti potrošnike energije, da bodo bolj kot doslej razmišljali o energetskem varčevanju in energetsko racionalnejši proizvodnji. Z boljšo organiziranostjo elektrogospodarstva ter z ureditvijo dohodkovnih odnosov in skupne odgovornosti med premogovniki, rudnikom urana in elektrarnami pa bo treba zagotoviti enostavno in razširjeno reprodukcijo po vsej energetske repoverigi. Izgradnjo novih energetskih zmogljivosti moramo snovati bolj celovito znotraj Jugoslavije, kar pomeni, da moramo graditi tam, kjer bo energija cenejša in vlaganja kapitalno manj zahtevna, in v ta namen združevati sredstva po načelu skupnih vlaganj, seveda ob čvrstih jamstvih za bodočo dobavo energije.

Miha Ravnik, predsednik Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije:

Nedvomno je osrednja, pa tudi najzahtevnejša naloga, ki je pred nami, krepitev ustavnega položaja delavca, da bo dejansko odločalo o pogojih in rezultatih svojega dela v vseh odnosih družbene reprodukcije. Zato nam ne more in ne sme biti vseeno, kako se bomo postavili po robu vse glasnejšim zahtevam po ukinjanju temeljnih organizacij, ki nimajo osnove v ustavi in zakonu o združenem delu. Zavedati se moramo, da nosilci takšnih tez nimajo nič skupnega s socialističnim samoupravljanjem — delavca želijo še bolj pogrezniti v mezni položaj. Naš odgovor mora biti nenehno

preverjanje samoupravne organiziranosti, njene večje učinkovitosti, preverjanje kadrovskih rešitev in tudi lastnega dela v vseh tistih organizacijah, kjer zaradi nespoštovanja ustave prevladujejo parcialni ali skupinsko-lastninski interesi, ki preprečujejo krepitev samoupravnega položaja delavca in smotrno gospodarjenje z družbenimi sredstvi. Uresničevanje samoupravnih pravic delavcev, razvoj družbenoekonomskih odnosov, krepitev materialne osnove dela, nenehno povečevanje dohodka in racionalno gospodarjenje z družbenimi sredstvi so lahko edini kriteriji za presojo ustreznosti samoupravne organiziranosti. O tem mora odločati predvsem delavec sam.

Razmerje med premogom in jalovino je razmeroma ugodno, saj znaša 1 : 5,03 ton.

Uspeh odkopavanja premoga na površinskem kopu na Lakonci je torej tudi v količinskem pogledu bistveno boljši, kot smo pričakovali. Naj omenimo, da dela pri odkrivanju in pridobivanju izvaja Hmezd iz Žalca s svojimi kooperanti. Pri transportu sodeluje tudi do RGD — tozd Avtoprevoz Zasavje.

(tl)

Naša energetska politika iz drugega zornega kota

V Reviji za razvoj, številka 3/86, je bil objavljen daljši prispevek Ladislava Placerja z Geološkega zavoda Ljubljana pod gornjim naslovom. V prispevku obravnava tako proizvodnjo premoga kakor tudi izrabo hidropotenciala, urana, nafte in plina, naše zaloge, izrabo virov, pa tudi zmanjšane porabe energije. Pri pripravi svojega članka se je avtor opiral tudi na prispevke, ki so jih napisali naši sodelavci in objavili v glasilu Srečno 6/85, 7/85, pa tudi druge vire.

Glede na aktualnost njegovega prispevka smo se odločili, da objavimo v našem glasilu povzetek njegovega prispevka, ki se nanaša na plane, proizvodnjo premoga ter naše zaloge in zmanjšane porabe energije. Za objavo povzetka omenjenega prispevka sta dala soglasje tako avtor kakor tudi izdajatelj Revije za razvoj.

Opomba uredništva

Naša energetska politika iz drugega zornega kota

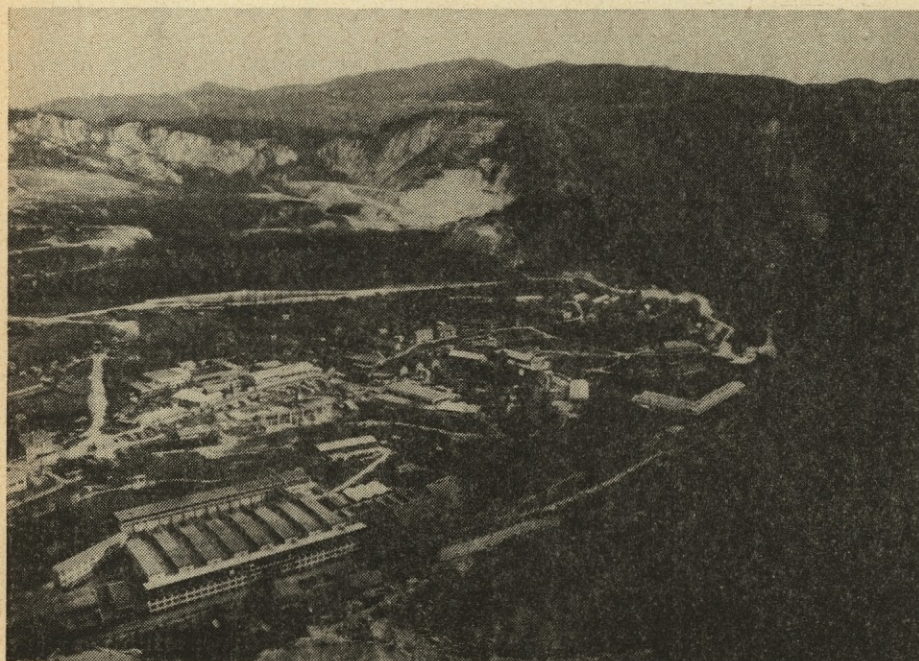
Podatki o naših virih primarne energije kažejo, da smo na odločilnem razpotju, nagibamo pa se k zgrešenim rešitvam

Plani

Energija je bila vis movens industrijske družbe; svoj pločaj je ohranila v postindustrijski dobi in ga bo, brez dvoma, tudi v informacijski. Zaradi neizogibnega izčrpanja njenih neobnovljivih virov postaja vedno bolj pomembno smiselno izkoriščanje premoga, urana, nafte in plina, ki bodo, kljub alternativnim virom, še dolgo ohranili pomembno mesto, izkoriščanje hidroenergetskega potenciala pa je že po naravi omejeno. K pisanju tega članka me je spodbudil razvojni plan SR Slovenije do let 2000 in 2020, in sicer tisti del, ki obravnava energetiko. Če se omejimo na domače vire primarne energije, naj bi po dolgoročnem planu razvoja Slovenije med drugim, prvič, do skrajnosti povečali proizvodnjo premoga, drugič, izkoristili tehnično izvedljiv hidropotencial naših rek, tretjič, vključili rudnik urana v Gorenji vasi v preskrbovalni krog jedrske elektrarne v Krškem ter četrtič, pospešili iskanje nafte in plina na območju naše republike.

Oglejmo si omenjena področja nekoliko podrobneje.

500.000 ton premoga iz Lakonce

Panorama južnega, industrijskega dela Trbovelj z objekti tozdov oziroma delovnih organizacij našega kombinata. Zadaj površinski kop Lakonca in Bukova gora.

(Foto: B. Klančar)

Do konca maja letošnjega leta je dal površinski kop Lakonca do RRPS tozd Rudnik Trbovlje 500.000 ton premoga. Ko so v oktobru leta 1982 pričeli s pripravljalnimi deli za odprtje površinskega kopa v Lakonci, v Trbovljah, so predvidevali, da bo možno površinsko pridobiti okoli 350.000 ton premoga. Pokazalo pa se je, v vseh letih obratovanja tega kopa, da so možnosti večje.

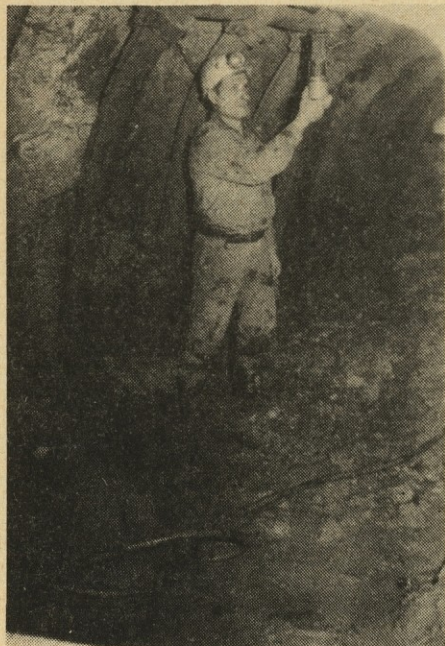
Po posameznih letih je bila dosežena naslednja proizvodnja premoga na tem kopu:

— leto	ton
— 1983	133.517
— 1984	185.570
— 1985	128.928
— 1986 do 19. maja	40.269
— SKUPNO do 19. maja 1986	488.284

Ostanek do 500.000 ton so nakopali do konca maja 1986. Ob tej proizvodnji premoga pa so bile nakopane in transportirane tudi naslednje količine jalovine (v razsutem stanju):

— leto	ton
— 1982	124.142
— 1983	1.397.084
— 1984	905.596
— 1985	993.941
— 1986 do 19. maja	89.494
— SKUPAJ do 19. maja 1986	3.510.257

Če jalovino v razsutem stanju v omenjeni količini pomnožimo z 0,7, dobimo odkopano jalovino v raščenem stanju, kar pa znaša 2.457.180 ton.

Anton Hočevar, strelec v do RGD — tozdr RIG, je v Terezija II polje, jame Ojstro v Hrastniku, pred odhodom v pokoj še enkrat ugotavljal prisotnost metana na polju K 150. (Foto: J. Kirič)

Proizvodnja premoga

Razvojni plan Slovenije za obdobje 1986-1990 in do leta 2000 predvideva povečanje proizvodnje lignita in rajvega premoga, vendar je analiza porabe pokazala, da bo, kljub predvidenemu bistvenemu povečanju proizvodnje premoga v SRS v srednjeročnem obdobju 1986-1990 oziroma do leta 2000, nastal primanjkljaj lignita in rajvega premoga... Zato bo treba maksimalno povečati proizvodnjo premoga v SRS, kot tudi pridobiti dodatne količine v BiH in SR Srbiji. Družbeni plan do let 2000 in 2020 je večplastna in dolgoročna vizija razvoja, ki ne more biti omejena le na obravnavano obdobje, temveč mora analizirati napake polpreteklega dobe in pripraviti družbo na zahteve naslednjega dolgoročnega obdobja po letu 2020. Družbeni razvoj je uspešen, če je kontinuiran. Zlasti velja to za rudarstvo, kjer se vlaganja v to dejavnost obrestujejo šele po enem do dveh desetletjih. Če se ozremo na povojni razvoj našega premogovništva, vidimo zanos v prvem povojnem desetletju, zapostavljanje v času naftne konjunktore in znake ponovne evforije v nastopajoči naftni in splošni energetske krizi. Čeprav so ciklična nihanja v razvoju običajen pojav, moramo ugotoviti, da smo ravnali proti vsem ekonomskim zakonitostim, ko bi morali v obdobju krize vlagati, v času konjunktore pa racionalno eksploatirati. Če zanemarimo povojno obdobje, ki je bilo izjemno in izven ekonomske racionalnosti, so se naložbe v premogovništvu v času cenene nafte močno zmanjšale, tako da je sedanja energetska kriza našla premogovnike nepripravljene, z zaostalo opremo in brez novih odkopnih polj. Lahko bi kdo oporekal in dejal, da potrebe po premogu niso podvržene cikličnemu nihanju, vendar avtoritativne

analize o tem ni, vsekakor pa je bilo že zelo zgodaj jasno, da naftno obdobje ne more trajati večno. Če smo se na pragu energetske krize znašli nepripravljene, je to predvsem krivda slabega družbenega planiranja, temelječega na kratkoročnih in ne dolgoročnih ciljih, ali drugače, bolj na voluntarističnih kot znanstvenih pobudah.

Reakcija premogovnikov na zahteve družbe sedaj in v naslednjem srednjeročnem obdobju, kot jih postavlja družbeni plan do leta 1990, je temu primerna. Ker so potrebe po premogu velike, so vse sile usmerili v povečano proizvodnjo, ki jo lahko dosežejo z uvažanjem ustreznih odkopnih metod in sodobno opremo. Vendar se s prekomernim povečanjem na enem mestu zgoščene proizvodnje povečajo tudi odkopne izgube, kar pomeni, da družbena lakota po premogu povzroča njegovo neracionalno odkopavanje, ki izjemoma meji že na ropanje, saj ponekod ostaja v jamah 50% in več premoga, ki bi ga tehnično lahko odkopali. Tako smo priče značilnemu protislovju: namesto da bi se družbeno planiranje in ravnanje, podrejalo naravnim možnostim, zapravljamo pomembno surovino zaradi fiktivnega napredka, ki bi ga lahko ravno tako dosegli, vendar po drugi, z vidika varstva surovinske osnove, bolj razumni poti. Sprijazniti se moramo z dejstvom, da obstaja nek racionalni prag količinske proizvodnje premoga v Sloveniji, ki ga ni mogoče prekoračiti brez škode za nacionalno surovinsko bazo. Rudarski strokovnjaki se tega zavedajo, zato nekateri že opozarjajo na problem prevelikih odkopnih izgub. Lahko rečemo, da se naložena suša v času naftne konjunktore maščuje, in sicer tako, da lahko količino izkopa premoga povečamo le z neracionalnimi odkopnimi metodami, ne pa z izkoriščanjem novih premogišč. Odkopne metode z manj odkopnih izgub ne dajejo takih količin premoga, zato menimo, da je v Sloveniji že dosežen tisti količinski prag proizvodnje premoga, ki ga ne bi smeli prekoračiti. Nove količine premoga, ki jih bomo pridobivali v novih rudnikih lignita v Globokem in Lendavi, bi morale potemtakem le nadomestiti

manjšo proizvodnjo v Zasavju in Velenju, če bi dosledno, na vseh odkopih, kjer je to potrebno, uvedli odkopne metode z najmanjšimi izgubami.

Če tega vidika eksploatacije ne bomo upoštevali, se nam lahko zgodi, da bomo ostali brez premoga v času, ko ga drugi viri energije še ne bodo mogli zamenjati. Naslonitev na lastne vire energije zatorej ni parola, ki bi nam dovoljevala plenjenja naše naravne dediščine, temveč spodbuda za bolj strokoven, pa morda tudi bolj znanstven pristop k reševanju razvoja energetike. S planom, kot je zastavljen v programu do leta 2000, kjer ni upoštevan vidik odkopnih izgub, in posledicami, ki jih tako planiranje prinaša, rešujemo le naše trenutne težave, odpiramo pa novo krizo, ki jo zavestno ali nezavestno prepuščamo naslednji generaciji.

Ugotavljamo, da igra premogovništvo v naši zavesti in dejanjih vlogo žrtvenega konja, ki ga do onemoglosti izkoriščamo, kadar se nam zdi potrebno, zanemarjamo pa, kadar ga po splošni presoji ne potrebujemo, ne da bi se zavedali, da pomeni v naših razmerah dolgoročno občutljiv mehanizem, ki bi ga zaradi majhnih zalog morali obravnavati bolj tenkočutno in razumno. Alternativa je samo ena: čim prej izčrpati vse zaloge premoga in postati v preveliki meri odvisni od drugih ali pa podaljšati življenje premogovnikov in si ustvariti čas za premišljene energetske naložbe.

V neposredni premogarski praksi pomeni dolgoročno razumni način gospodarjenja postopno uvajanje tehnologije, ki bi bistveno zmanjšala izgube pri odkopavanju tam, kjer so te prevelike. Naloga rudarjev je, da takšno tehnologijo uvedejo in postavijo pred dejstvo, da Slovenija lahko na racionalen način proizvede le omejeno količino premoga, ki je po vsej verjetnosti že dosežena. Izčrpana odkopna polja bi morali po naravni poti nadoknaditi z odkrivanjem novih nahajališč. To se sicer počne, vendar zamujenega ne bo mogoče hitro nadoknaditi, zato je treba sistematično vlagati v raziskave znanih in novih premogišč. Uspehi dosedanjih raziskav so pokazali, da je takšno investiranje smiselno.

Ladislav Placer

Varstvo pri delu v do RGD

V letu 1985 so v okviru DO Rudarske gradbene dejavnosti v sestavi Revirskega energetskega kombinata Edvarda Kardelja delovale štiri temeljne organizacije združenega dela.

Vse štiri temeljne organizacije so izvajale delo v okviru svoje registrirane dejavnosti — pretežno v zvezi s proizvodnjo premoga, le TOZD Gramat, je pridobival gramoz — dolomit in glino ter proizvajal opeko.

TOZD Rudarske investicijske gradnje — RIG je izvajal rudarska odpiralna investicijska dela v okviru REK EK v Rudnikih rajvega premoga Laško, Hrastnik, Trbovlje in Zagorje ter v rudniku Lignita Velenje. Poleg tega je izvajal de-

la v Rudniku urana Žirovski vrh v ustanavljanju.

Izven SR Slovenije je izvajal TOZD RIG odpiralna investicijska dela v Istarskih ugljenih kopih »Raša« Labin — izgradnja zračilnega vpadnika Tupljak, vse leto je izvajal dela v Rudniku mrk oglja Ivograd — izdelava zračilnih in transportnih hodnikov, do 30.11.1985 so delavci omenjene TOZD delali v Rudniku lignita Lubnica pri Zaječarju, kjer so zgradili zračilne in transportne poti.

S 1.12.1985 je formirano novo gradbišne v »Rudniku kamenog uglja Vrška Čuka Avramica«, kjer se rekonstruirajo jamske proge. Poleg navedenih del je TOZD — RIG izvajal rudarska dela v

okviru poslovne skupnosti RUDIS v Zvezni republiki Nemčiji, kar to poročilo ne zajema. Na gradbiščih v ZRN je v teku leta delalo povprečno 214 delavcev, in to od 183 do 224 delavcev.

TOZD Industrijske montažne delavnice — IMD

V letu 1985 je TOZD IMD delovala v okviru DO Rudarske gradbene dejavnosti in tekom leta izvajala dela v zvezi s proizvodnjo premoga v Rudniku rjavega premoga Trbovlje, Hrastnik ter Separaciji Trbovlje, pri vzdrževanju strojev, izvoznih ter prevoznih naprav in elektroopreme, deloma pa tudi izdelavo investicijske opreme za potrebe RRPS in drugih investitorjev.

TOZD Avtoprevoz Zasavje je vršil prevoze pretežno za proizvodnjo premoga RRPS tako jamskih obratov kot površinskih kopov. Prav tako je vršil tovarne prevoze za druge organizacije združenega dela, še zlasti za Industrijo gradbenega materiala Zagorje. V tej DO je bil še posebej angažiran pri sanaciji plazu v Kamnolomu Briše.

TOZD GRAMAT

je v letu 1985 poslovala s tremi delovnimi enotami, in to kamnolomom, opekarno s proizvodnjo opeke in glinokopom ter gradbeno skupino, ki je izvrševala razna vzdrževalna dela gradbenih objektov.

V DO — RGD se je v letu 1985 pripetilo skupaj 279 nesreč pri delu, pri katerih je bilo poškodovanih 280 delavcev. Od navedenih nesreč je bila ena skupinska, pri kateri sta bila poškodovana dva delavca, 271 delavcev je bilo lažje poškodovanih, 9 pa huje. Od skupnega števila 280 poškodovanih delavcev jih je bilo 273 na delu oziroma v jami 219, 1 na površinskem kopu, 54 na zunanjih deloviščih in 7 na poti na delo oziroma z dela.

Število poškodb na posameznem gradbišču TOZD RIG, IMD, AVTOPREVOZ, GRAMAT in DS SS DO — RGD je prikazano v tabeli I, prav tako je prikazan tudi odnos napram letu 1984.

TABELA I.

TOZD Gradbišče Del. enota	povp. štev. zap.	1985 ŠTEVILO POŠKODB					povp. štev. zap.	skup.	1984 ŠTEVILO POŠKODB	
		L	H	S	Skup.	na 1000			na 1000	na 1000 85/84
RIG										
Hrastnik	114	41	—	—	41	360	123	49	398	90,4
Trbovlje	68	36	2	—	38	559	71	29	408	137,0
Zagorje	143	48	—	—	48	336	154	57	370	90,8
Laško	27	6	—	—	6	222	25	9	360	61,6
T. Velenje	108	18	—	—	18	166	152	26	171	97,0
RUŽV	26	10	—	—	10	384	30	16	695	55,2
Raša — Labin	48	6	1	—	7	145	30	9	300	48,3
Ivangrad	62	22	2	—	24	387	19	10	526	73,5
Lubnica (do 30.11.)	38	22	2	—	24	631	8	7	875	72,1
Vrška Čuka (od 1.12.)	3	2	—	—	2	666	—	—	—	—
Lece	—	—	—	—	—	—	4	1	250	—
ESV/ESMD	115	23	1	—	24	208	113	25	221	94,1
Režija	30	1	—	—	1	33	32	2	62	53,2
RIG SKUPAJ:	782	235	8	—	243	310	754	240	318	97,5
IMD										
SIMD										
EIMD										
IMD SKUPAJ:	162	17			17	105				
AVTOPREVOZ	90	6	1		7	77	84			
GRAMAT pov. kop.	7	1			7	142	7	1	142	100
ostalo	71	12			12	169	69	6	86	196,5
GRAMAT SKUPAJ:	78	13			13	166	76	7	92	180,4
DS SS	67						48	1	21	
RGD SKUPAJ	1179	271	9		280	237	962	251	261	90,8

Pred nadaljnjo analizo števila poškodb v DO — RGD za leto 1985 moramo poudariti organizacijske spremembe in v tej zvezi število zaposlenih v posameznih TOZD.

V DO RGD se je število zaposlenih povečalo za 219 delavcev, in to zaradi vključitve DO — IMD v DO — RGD kot TOZD — IMD s 162 delavci. V TOZD — RIG se je vključila TOZD ESMD s 113 delavci. Število delavcev v tej TOZD skupaj z ESV se je povečalo napram letu

1984 za 28 delavcev, v TOZD AVTOPREVOZ za 6 delavcev in DS — SS za 19 delavcev zaradi prerazporeditve delavcev SS — DO — IMD in nekaterih drugih iz TOZD.

Iz letne analize telesnih poškodb in prikazanih podatkov je razvidno, da je bilo v teku leta zaposleno v jami povprečno 685 delavcev (TOZD — RIG skupaj 782 zaposlenih) in da se je pri podzemeljskih delih poškodovalo 219 delavcev oziroma je bilo v jami 78 % nesreč

pri 58% zaposlenih v jami. Pri jamskih delih je bilo poškodovanih 31,9% zaposlenih delavcev (v letu 1984 33,5%). Pri zunanjih delih in na poti pa 62 delavcev oziroma 12,5%, kar pomeni, da je bilo v jami poškodovanih 31,9% zaposlenih delavcev (v letu 1984 33,5%). Pri zunanjih delih in na poti pa 62 delavcev oziroma 12,5%, kar pomeni, da je bilo v jami poškodovanih 2,55-krat več delavcev kot zunaj z ozirom na isto število zaposlenih. V letu 1984 je bil ta faktor

2,72, kar pomeni, da se je stanje v TOZD — RIG, vključno z ESV, nekoliko zboljšalo, število poškodb se je napram večjemu številu zaposlenih povečalo od 240 na 243, vendar se je z ozirom na 1000 zaposlenih zmanjšalo za 2,5%.

Razmerje se je nekoliko zboljšalo, vendar je potrebno poudariti, da je število poškodb zunaj tako v TOZD Gramat poraslo od 7 na 13 oziroma za 80,4%, dočim v TOZD AVTOPREVOZ v letu 1984 ni bil poškodovan noben delavec, v letu 1985 pa 7, od tega eden zelo hudo. V TOZD RIG je bilo v letu 1985 8 delavcev hudo poškodovanih, v letu 1984 pa 7.

Tudi v letu 1985 so pokazatelji za posamezna gradbišča zelo različni z ozirom na število poškodb na 1000 zaposlenih in variira od 145 na gradbišču Labin do 631 na gradbišču Lubnica, kjer je bilo gradbišče zaključeno 30.11.1985. V letu 1985 se je število poškodovanih zmanjšalo za 27,9% oziroma do 666 na gradbišču Vrška Čuka, kjer je bilo gradbišče formirano s 1.12.1985 in sta se pripetili v decembru dve nesreči. Statistični podatki so za to delovišče najneugodnejši.

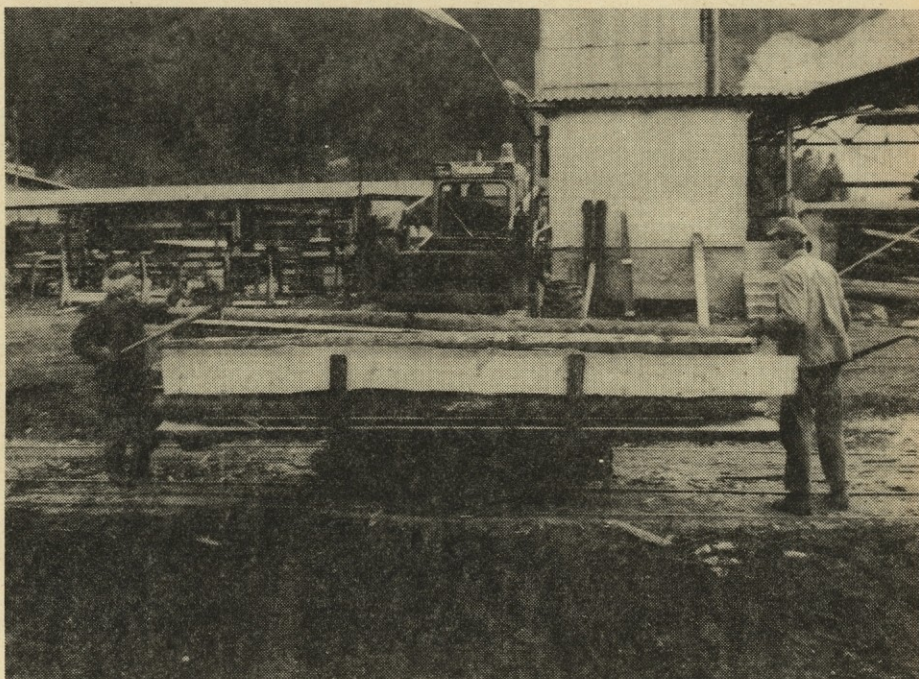
Moramo poudariti, da se je v letu 1985 število poškodb zmanjšalo z ozirom na 100 zaposlenih na vseh jamskih gradbiščih razen na gradbišču Trbovlje, kjer je poraslo za 37% in doseglo število 559 na 1000 zaposlenih in je najneugodnejše na gradbiščih v SRS, kljub temu, da delovni pogoji niso najneugodnejši, pa tudi delovni proces ni najzahtevnejši.

Število poškodovanih je upadlo v letu 1985 na gradbišču Labin za 51,7%, RUŽV 44,8, Laško 38,4, Lubnica 27,9, Ivangrad 26,5, Hrastnik 9,6, Zagorje 9,2 in v T. Velenju za 3%. Z ozirom na 1000 zaposlenih pa je razpored naslednji:

Vrška Čuka 666, Trbovlje 559, Ivangrad 387, RUŽV 384, Hrastnik 360, Zagorje 336, Lubnica 631, Laško 222, T. Velenje 166 in Labin 145. Razmerje med najbolj ugodnim gradbiščem — Labin in Vrško Čuko je 1:4,59, kar pomeni, da se je v Vrški Čuki pripetilo 4,59-krat več nesreč na število zaposlenih kot v Labinu. V letu 1984 je razmerje znašalo 1:5,11, tako tudi ta podatek kaže trend izboljšanja razmer.

Od skupnega števila nesreč, so na prvem mestu v jami poškodbe zaradi padcev jalovine ali premoga iz stropa. Zaradi navedenega vzroka je bilo 33 delavcev poškodovanih ali 11,78%, zaradi udarca od predmetov v jami je bilo poškodovanih 28 delavcev ali 10 in zunaj 11 ali 3,5%. Pri delu z jamskimi vozčki v ravnih in nagnjenih progah je bilo poškodovanih 23 delavcev — 8,21%, od padca premoga in jalovine iz sten 19 ali 6,78%, tako da predstavljajo poškodbe zaradi padcev premoga in jalovine iz stropa absolutno največje število poškodb, in to 52 ali 18,5%, v letu 1984 pa je bilo takšnih poškodb 22,3%.

Z oziroma na navedeno število nesreč in poškodb glede na vzroke lahko sklepamo, da kljub rahlemu izboljšanju stanja napram letu 1984 še vedno ne moremo biti zadovoljni z varstvom pri delu, zlasti na tistih gradbiščih, ki presega povprečno število nesreč v Rudnikih Slovenije, še zlasti pa ne s tistimi gradbišči, ki presegajo število 300 poškodovanih delavcev v letu na 1000

Na lesnem skladišču — de Predelava jamskega lesa, tozd Rudnik Trbovlje. Priprava lesa za prevoz v jamo.
(Foto: B. Klančar)

zaposlenih. Sorazmerno zadovoljivo je bilo stanje na gradbiščih Laško, T. Velenje in Labin, vendar se je tudi v vpadniku Tupljak gradbišča Labin en delavec huje poškodoval, prav tako pa tudi na gradbišču v T. Velenju en delavec delovne enote ESV. Po dve hujši poškodbi sta se pripetili na gradbišču Trbovlje, Ivangrad in Lubnica ter ena v TOZD Avtoprevoz.

Pri analizi vseh nesreč in hudih poškodb delavcev DO RGD je po mnenju SVD prišlo v petih primerih do nesreč zaradi neprimernega načina dela oziroma premajhne pazljivosti posameznih izvajalcev v dveh primerih zaradi neusklajenega dela delovne skupine ter v dveh primerih zaradi nenadne sprostitve hribine iz stropa oziroma čela delovišča.

Tudi skupinska nesreča na gradbišču Trbovlje, pri kateri sta bila poškodovana dva delavca dne 14.11.1985, se je pripetila zaradi nenadne sprostitve hribine v stropu, kjer predhodno ni bilo predvideno podgraevanje.

Navedene hude poškodbe kakor tudi skupinska nesreča so resno opozorilo, da je preverjanje stanja delovišč, še zlasti tistih, kjer ni predvidena podgradnja v nekaterih trdnih hribinah (apnenec, dolomit, lapor) pomanjkljivo tako s strani neposrednih izvajalcev del kakor tudi nadzorno-tehničnega osebja.

Na posameznih gradbiščih TOZD RIG, so bili v teku leta sledeči izrazitejši primeri, ki bi lahko ogrozili varno delo v jami zaposlenih delavcev na posameznih gradbiščih, poleg tistih, ki so povzročili hude poškodbe delavcev.

Na gradbišču Zagorje v jami Kotredež je prišlo pri globinskem raziskovalnem vrtanju v sicer dela prostem dnevu do povečanega izločanja metana iz globoke vrtine, kjer je izvajal dela drugi izvajalec v neposredni bližini delovišč RGD.

Podvzeti so bili ustrezni tehnično-varnostni ukrepi ter izdelan dogovor o skupnih varnostnih ukrepih, ki je zagotovil nadaljnje varno delo. S strani SVD — DO — RGD pa so bili izdani še posebni varnostni ukrepi, da bi se preprečilo kakršnokoli presenečenje.

Kot poseben problem je bilo v letu 1985 vzpostavljeno vprašanje zadovoljivega prezračevanja delovišč pri odpiralnih delih v Rudniku urana Žirovski vrh v ustanavljanju pri izgradnji zračiu pri izgradnji zračilnih in presipnih jaškov z dvizno platformo »Alimak«, ki ima sistem zračenja urejen le z dovajanjem komprimiranega zraka po notranjih ceveh vodilnic. Pri izgradnji jaška »Zajec II« v avgustu in septembru so se namreč pojavile težave, ker ustaljen sistem prezračevanja ni zadovoljeval, da bi bila koncentracija žarčenja Rn (Radonovih) potomcev izpod 0,4 WL, tako da je bilo potrebno urejati dopolnilni sistem zračenja, ki pa je bil z ozirom na omejeni prostor in sistem dela zelo otežkočen. V kolikor bo prihajalo do podobnih situacij oziroma do izvajanja del v orudenih conah, bo potrebno priskrbeti učinkovitejši način zračenja ali pa delo z napravo Alimak po takšnih conah prekiniti.

Najvišji indeks izpostavljenosti 0,39 je dosegel en delavec, nadaljnjih šest delavcev pa je dosegel indeks izpostavljenosti 0,3 do 0,35.

V teku leta so bili delavci TOZD — RIG, zaposleni na gradbišču RUŽV, seznanjeni z osnovami varnega dela v Rudniku urana Žirovski vrh v ustanavljanju na posebnem seminarju, ki ga je organiziral investitor. V tej zvezi je bil tudi poseben preizkus znanja, ki ga je izvršila komisija Univerze Edvarda Kardelja iz Ljubljane. Ker se je na gradbišču Lubnica v teku leta z ozirom na število

zaposlenih pripetilo največ nesreč oziroma 631 na 1000 zaposlenih, moramo podati vsaj osnovne vzroke poškodb. Od skupaj 24 nesreč je bilo 10 delavcev ali 41% poškodovanih zaradi padcev jalovine in premoga iz stropa in sten delovišč. Navedeno število te vrste nesreč predstavlja 19,2% vseh nesreč v TOZD — RIG zaradi padcev jalovine in premoga, čeprav je bilo na tem gradbišču zaposlenih le 4,8% delavcev. Vzrok za štirikratno večje število nesreč te vrste je v sorazmerno neugodnih delovnih pogojih, saj je bila hribina izredno drobna in je bilo potrebno vršiti izkope v veliki meri ročno, brez razstreljevanja, celo s podgradnjo na zatik. Kot ostali vzroki so bili premajhna pazljivost in nespretnost pri delu, neizkušenost in nepravilno vodeno delo, pa tudi poškodbe po sodelavcu.

TOZD — IMD

V TOZD IMD, ki združuje DE Strojne industrijske montažne delavnice SIMD in Elektro industrijske montažne delavnice EIMD, se je pripetilo v teku leta 17 nesreč pri povprečno 162 zaposlenih, kar predstavlja 105 poškodovanih pri 1000 zaposlenih. Vse navedene poškodbe so bile lažje. Od navedenih poškodb so bile tri na poti na delo oziroma z dela in to zaradi poledice in neurejenega cestništva. Največ poškodb, sedem, je bilo zaradi osebne nepredvidnosti pri različnih delih, dve zaradi istega vzroka pri delovnih strojih. Pet ali 29% pa je bilo poškodb očes zaradi padcev tujkov v oko, večina zaradi neuporabe očal pri struženju in čiščenju železnih predmetov. Pri obdobjem preizkusu znanja delavcev se je zlasti v DE — SIMD ugotovilo pomanjkljivo znanje, zlasti poznavanje jamskih pogojev dela pri tistih delavcih, ki občasno opravljajo dela v jami.

TOZD — AVTOPREVOZ

V TOZD — Avtoprevoz se je v letu 1985 zopet pripetilo 7 nesreč pri delu, od katerih je bila ena zelo huda. Pripetila se je pri montaži gume, in to zaradi premajhne pazljivosti. Opis je podan pri opisu hudih poškodb. Poudariti je potrebno, da v letu 1984 v tej TOZD ni bilo nesreč pri delu, v predhodnem letu 1983 pa je bilo prav tako 7 delavcev poškodovanih, od teh tudi eden huje.

Tudi v tej TOZD se je večina poškodb — štiri — pripetilo zaradi premajhne pazljivosti ponesrečenca, in to pri delu z ročnim orodjem, pri odpiranju kesona in pri demontaži motorja. Dve sta se pripetili zaradi spolzkih tal.

Pri preizkusu znanja za leto 1985 smo ugotovili, da delavci premalo poznajo potencialne nevarnosti pri delu vzdrževanja prevoznih sredstev, pa tudi protipožarno zaščito in gašenje požarov.

TOZD — GRAMAT

Sorazmerno precej nesreč se je pripetilo v TOZD GRAMAT, in to 13 oziroma 166 na 1000 zaposlenih. Vse poškodbe so bile lažje, vendar bi bile nekatere nesreče lahko tudi hujšega značaja z

ozirom na tehnološki proces, pri katerem so se pripetile. Kar 7 poškodb ali 53% se je pripetilo pri različnih opravilih v zvezi z letvami v opekarni. Kot glavni vzrok lahko navedemo nepredvidnost in premajhno pazljivost. Iz teh vzrokov se je pripetilo 7 poškodb, zaradi neusklajenega načina dela dve. Po ena poškodba se je pripetila zaradi nezavarovanega delovnega mesta, neupoštevanja predpisov in neustrezne zaščite.

Z ozirom na to, da se ta TOZD preusmerja iz proizvodnje opeke v izvajanje raznih vzdrževalnih del gradbenih objektov v širšem prostoru, in to tudi s kooperanti, bo potrebno v bodoče tej TOZD posvetiti posebno skrb za usklajeno izvajanje del ter skupne varnostne ukrepe na vseh gradbiščih. Predvsem pa je potrebno zagotoviti ustrezno kvalifikacijsko strukturo zaposlenih, ki bodo skrbeli za tehnično pravilno in varno delo.

V letu 1985 je bilo zaradi 280 poškodb izgubljenih skupaj 5585 delovnih dni oziroma je zdravljenje ene poškodbe trajalo 19,9 dni, v letu 1984 pa 22,2 dni, kar pomeni, da je zdravljenje ene poškodbe skrajšano za 10,4% napram letu 1983 pa za 18,8%, saj je zdravljenje ene poškodbe takrat trajalo 24,5 dni.

Resnost poškodb je bila največja v TOZD RIG, saj je trajalo zdravljenje zaradi ene poškodbe 21 dni, dočim je bila resnost poškodb v TOZD Gramat najmanjša in je znašalo zdravljenje zaradi ene poškodbe samo 6,2 dni oziroma je bila resnost v TOZD RIG 3,38-krat večja, v TOZD Avtoprevoz 3,24-krat in TOZD IMD 2,38-krat večja kot v TOZD Gramat.

Vzporedno z 280 poškodbami pri delu je bilo v DO v teku leta tudi 3406 obolenj, zaradi česar je bilo izgubljenih 28983 delavnikov. Število obolenj na zaposlenega je bilo največje v TOZD Gramat in

je bil vsak delavec 3,68-krat v bolniškem staležu, v TOZD RIG 3,39-krat, v IMD 1,98-krat, v DS SS 0,94-krat in v Avtoprevozu 0,92-krat. Zdravljenje ene bolnišnice je trajalo v letu 1985 8,51 dni, v letu 1984 pa 9,64 dni. Vsak delavec je bil v bolniški 24,58 dni, v letu 1984 pa 28,9 dni, leto poprej pa celo 29,19 dni.

Največkrat so bili v bolniškem staležu delavci Gramata, pa tudi vsak delavec je izgubil največ delovnih dni zaradi bolniškega staleža, in to 43 dni, kar je v določeni meri razumljivo zaradi sorazmerno težkih in neugodnih delovnih pogojev, pa tudi zaradi strukture delavcev — ženska delovna sila.

Zaradi navedene situacije je bilo v DO izgubljenih zaradi bolniščin tudi 47.705.298 dinarjev oziroma 40.462 din na zaposlenega. Zdravljenje ene poškodbe je trajalo 19,9 dni oziroma 2,33-krat dalj kot ene bolnišnice. Izgubljenih sredstev zaradi poškodb je bilo skupaj 11.312.391 din oziroma 40.401 din zaradi ene poškodbe, na zaposlenega pa 9594 din. Iz primerjave sledi, da je bilo zaradi bolniščin izgubljenih 5,18-krat več delavnikov in 4,21-krat več denarnih sredstev.

Kljub temu, da se je število poškodb na 1000 zaposlenih zmanjšalo od 261 na 237 oziroma za 9,2% in da se je zdravljenje ene poškodbe zmanjšalo od 22,2 dni na 19,9 oziroma za 10,4%, so na drugi strani stroški za bolnišnice ene poškodbe narasli od 29.604 din v letu 1984 na 40.401 din oziroma za 36,47%.

En dan bolnišnice zaradi poškodbe v letu 1984 je stal 1332 din, v letu 1985 pa 2025 din oziroma je porast 52%. V TOZD RIG je bil strošek enega dneva bolnišnice zaradi poškodbe 2077 din, za redno bolnišnico pa 1804 din.

SREDSTVA VLOŽENA ZA ZAŠČITO DELAVCEV

TABELA V.

TOZD	Zaščitna sredstva	Predhodni obd. zd. pr.	Malica topel obr.	Močnejša hrana	SKUPAJ DIN
RIG	19.351.297	3.381.629	26.010.617	817.052	49.560.595
IMD	3.652.084	1.436.808	5.305.277	211.678	10.603.847
AVTOPREV.	753.823	1.152.341	3.877.446	5.767	5.789.377
GRAMAT	851.964	622.243	2.248.620	158.841	3.881.668
DS-SS	200.251	157.862	2.306.250	—	2.664.363
DO — RGD	24.809.419	6.750.833	39.746.210	1.193.338	72.499.850

V teku leta so bila vložena znatna finančna sredstva za zaščitna sredstva, ki jih prejemajo delavci za normalno izvajanje del, predhodne in obdobje zdravniške preglede ter malico in močnejšo hrano. V TOZD — RIG je bilo izdano za zaščitna sredstva skupaj 19.351.297 din oziroma 24745 din na zaposlenega, za zdravniške preglede 4324 din, 33261 din za malico in 1044 din za močnejšo hrano.

Skupaj je bilo porabljen v zaščitne namene delavca TOZD RIG 63376 din

na zaposlenega, v IMD 65455, v AVTOPREVOZU 64326, GRAMATU 49764 in DS SS 39766 din oziroma v DO skupaj 72.499.850 din oziroma 61492 din na zaposlenega.

V DO RGD je trenutno zaposlenih 84 delovnih invalidov, od katerih jih je 16 zaradi poškodb pri delu in 68 zaradi obolenosti.

Število invalidov v posamezni TOZD z ozirom na vzroke invalidnosti in težo:

TABELA VI.

TOZD	II. K		III. K		SDZ		NNNI		SKUPAJ	
	B	N	B	N	B	N	B	N	B	N
RIG — RUD. D.	1		33	6	6	1		1	40	8
ESD			5	6	1				6	6
IMD			7	1	1				8	1
AVTOPREVOZ			6						6	
GRAMAT			5	1					5	1
DS SS			3						3	
Skupaj:	1		59	14	8	1		1	68	16

Invalidi, ki so zaposleni trenutno v DO — RGD, so evidentirani po posameznih letih od leta 1983. Iz razpredelnice je razvidno, da je največ invalidov III. kategorije, in to 73 ali 87%, le eden je II. kategorije, 9 delavcev ima spremenjeno delovno zmožnost, pri enem delavcu pa je neposredna nevarnost nastanka invalidnosti. Od skupnega števila invalidov je v 68 primerih ali v 80,9% invalidnost nastopila zaradi bolezni in v 16 primerih 19,1% zaradi poškodb pri delu. V DO je zaposlenih vključno z delavci v ZRN 6% invalidov.

V teku leta je bilo v DO RGD na novo sprejetih 299 delavcev, odšlo pa jih je 235, kar pomeni, da je bila fluktuacija sorazmerno velika.

Vsi novo sprejeti delavci so bili s strani službe varstva pri delu seznanjeni z osnovami varnega dela, še posebej za rudarska podzemna dela. Prav tako so v teku leta izvršeni obdobjni preizkusi znanja pred imenovanimi komisijami v vseh TOZD-ih. Rezultati preizkusa so bili zadovoljivi, vendar z določenimi pomanjkljivimi znanji iz posameznih področij. Kljub temu, da delavci poznajo določene tehnične normative in varnostne predpise, prihaja pogosto do njihovega zanemarjanja, zavestne kršitve, večkrat tudi z enostavno razlago, da se pri spoštovanju varnostnih predpisov ne morajo dosegati delovni rezultati, ki se od njih zahtevajo. Kot tipični takšni primeri so: občasno vnašanje alkoholnih pijač na delovno mesto, vožnja s trakovi, kjer je prepovedana, občasno zanemarjanje kontrole škodljivih plinov, ker vodje delovišč nimajo pri sebi indikatorjev metana, nenosjenje samoreševalcev, pomanjkljivi oziroma nustrežni delovni odri, delo brez zaščitnih sredstev srajc v jami, očal v delavnicah, še posebej pa je problematično vprašanje obdobjnih pregledov delovnih priprav in naprav, še zlasti vsakodnevnih s strani uporabnikov pred njihovo vsakodnevno uporabo.

Z ozirom na pomanjkljivo kvalifikacijsko strukturo vseh kategorij delavcev od tehnično — nadzornega osebja do neposrednih proizvajalcev na posameznih delih smo v teku leta posvečali tudi posebno skrb za izobraževanje ob delu tako za pomočnike kopačev, kopače in strelce na vseh gradbiščih, kjer je bilo pomanjkanje določenih kategorij. Preizkusi znanja so bili na posameznih gradbiščih opravljeni tudi za upravljalce različnih delovnih strojev.

Nadzorniki, ki so izpolnjevali pogoje za polaganje strokovnih izpitov, so bili zadolženi do konca decembra predložiti zahtevane pismene naloge.

Služba varstva pri delu, za katero so opravljali delo v letu 1985 trije delavci, je v okviru svoje fizične sposobnosti vršila občasne preglede, zlasti jamskih delovišč ter na podlagi ugotovitev ustrezno ukrepala z ustnimi predlogi, po potrebi pa tudi pisnimi službenimi nalogi.

Opravljal je tudi druge naloge iz svoje pristojnosti v zvezi z urejanjem zadev, z nesrečami pri delu, analizirala njihove vzroke ter vodila ustrezno evidenco, skrbela za obdobjne zdrav-

niške preglede delavcev ter sodelovala pri preizkusu znanja delavcev. Tudi do konca leta 1985 SVD služba DO RGD še ni organizirana povsem v skladu s shemo organiziranosti in potreb vseh štirih TOZD s 1179 zaposlenimi. S 1.1.1986 je bilo izpolnjeno mesto varnostnega inženirja za TOZD IMD, Avtoprevoz in Gramat, ki pa bo istočasno opravljal tudi naloge varstva pri delu elektrostrojne službe.

S 1.2.1986 pa je bilo izpolnjeno mesto tehnika za protipožarno zaščito, da se bo tudi temu problemu posvetila potrebna pozornost, ki jo zahtevajo zakonska določila in interni interesi DO za požarno varnost.

Franc Mlinar

Op. uredništva:

Prispevek F. Mlinarja je povzetek njegovega obsežnega poročila, ki ga je izdelal za DO RGD o delu službe za varstvo pri delu. Povzetek smo pripravili v uredništvu.

3. julija bomo praznovali dan rudarjev in praznik kombinata

Tako kot že dolga leta doslej bomo tudi letos praznovali v četrtek, 3. julija 1986 dan slovenskih rudarjev, ki je hkrati tudi praznik vseh delavcev našega kombinata. V širšem okviru praznovanja letošnjega praznika pa bo vrsta drugih spremljajočih prireditev. Program obsega naslednje prireditve:

— v soboto, 24. maja, so bile na rudniku Senovo športne igre delavcev vseh tozdov in delovnih skupnosti vseh treh delovnih organizacij kombinata. Tekmovali so v širšem okviru nogometu, namiznem tenisu, kegljanju, šahu, streljanju in ribolovu;

— predvidoma 14. junija bo centralna jamska reševalna vaja jamskih reševalcev iz vseh slovenskih rudnikov. S to vajo bi počastili 80-letnico obstoja in delovanja jamske reševalne čete rudnika Trbovlje;

— v soboto, 28. junija, bo ob 16. uri na Senovem tretje srečanje slovenskih rudarskih godb;

— 2. julija ob 10. uri bo v hotelu Jelka v Hrastniku šahovski turnir energetike Slovenije;

— pred dnevom rudarjev bo organizirano tudi letos tekmovanje gasilskih enot iz slovenskih rudnikov, in to predvidoma v Kočevju;

— v četrtek, 3. julija, ob 10. uri bo na rudniku Senovo proslava ob dnevu rudarjev in prazniku kombinata. Tu bodo podeljena oziroma objavljena razna priznanja inovatorjem, jamskim reševalcem, jubilejne nagrade, športni rezultati. V okviru te proslave bo odkrit spomenik rudarjem in rudarskim rodovom na Senovem. Ob tej priliki pa bo izšla tudi knjiga Zgodovina premogovništva na Senovem, I. del;

— isti dan, to je 3.7. ob 18,30 uri, pa bo v Hrastniku proslava v počastitev tega praznika, in to na Trgu Franca Kozarja. V kulturnem programu bosta sodelovali obe hrastniški godbi in vsi pevski zbori. Po slavnostnem govoru bo odkrit spomenik rudarjem in rudarskim rodovom Hrastnika;

— v četrtek, 10. julija, bo termoelektrarna Trbovlje proslavila svoj 80-letni jubilej s kulturno prireditvijo v Delavskem domu, na kateri bodo podelili tudi razna priznanja;

— krajevni proslavi tega praznika bosta 3.7. tudi na rudnikih Kanižarica in Laško.

V okviru letošnjega praznovanja dneva rudarjev in praznika kombinata pa bo še več drugih kulturnih in športnih prireditev. Podrobneje bomo člane kolektiva kombinata o vseh prireditvah seznanili potem, ko bodo dokončno oblikovani programi in določeni datumi, ure in lokacije, kjer bodo posamezne prireditve oziroma proslave potekale.

(tl)

Finančne razmere so zelo kritične

Iz informacij elektrogospodarstva Slovenije povzemamo, da je finančna situacija v prvi polovici maja letos postala tako huda kot še nikoli doslej. Letos potrebujejo 201 milijardo dinarjev skupnega prihodka, vendar je vprašanje, od kod vzeti 60 manjkajočih milijard. Ob koncu prvega trimesečja letos se je nabralo v elektrogospodarstvu in premogovništvu za 15,5 milijarde dinarjev izgube. Koncem lanskega leta je združeno delo v Sloveniji zbralo na temelju intervencijskega zakona nekaj nad 6 milijard dinarjev, in to za delno pokritje lanske izgube v elektrogospodarskih in premogovniških organizacijah.

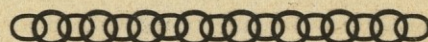
V letošnjih prvih treh mesecih pa so znašale izgube v slovenskih elektrogospodarskih in premogovniških organizacijah 15,5 milijarde izgube. Največja

je v sozd REK FLL v Titovem Velenju, kjer znaša 7 milijard. Proizvodne, prenosne in distribucijske organizacije elektrogospodarstva — sozd EGS, so imele 5,6 milijarde dinarjev izgube, v sozd REK EK Trbovlje pa je bilo ugotovljene 2,9 milijarde dinarjev izgube. Tu sta šteti le izgubi v DO RRPS in DO TET, ne pa tudi DO RGD.

V ozdih že nekaj časa trajajo hude likvidnostne težave, nazadnje pa še blokiranje žiro računov zaradi nesposobnosti odplačevanja tujih kreditov. Vsi ozdi elektrogospodarstva in premogovništva najemajo kratkoročne kredite za izplačilo osebnih dohodkov. Prihodki namreč ne pokrivajo več materialnih stroškov, oblikovanja amortizacije in njenega izplačevanja za razširjeno re-

produkcijo. Ker je premalo denarja za nakup reprodukcijskega materiala in za rezervne dele je v nekaterih ozdih že hudo ogroženo redno obratovanje, predvsem še redna vzdrževalna dela. Skrajno kritične razmere v slovenskih elektrogospodarskih in premogovniških ozdih so tudi izvršni svet SR Slovenije pripravile do tega, da je podprl nedavni dogovor z uporabniki električne energije v skupščini ISEP, po katerem veljajo tudi po 1. aprilu višje sezonske cene (zimske) za prodajo električne energije. Kljub temu pa so letošnja finančna pričakovanja zastrašujoča. V teku so sanacijski ukrepi.

(tl)

Finančni rezultati kombinata v prvih treh mesecih leta 1986

Delitev celotnega prihodka

DO Rudniki rjavega premoga Slovenije (RRPS)

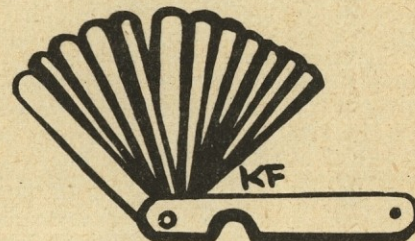
Zap. št.	Elementi	Plan 1986	Doseženo I—III/1986	Indeks v 000 din
1.	Celotni prihodek	38.504.190	4.601.204	12
2.	Poslovni stroški	19.832.110	3.711.851	19
3.	Dohodek	18.672.080	889.353	5
4.	Obveznosti iz doh.	4.695.696	879.397	19
5.	Čisti dohodek	13.976.384	9.956	—
5.1.	Del ČD za OD	11.638.712	2.527.038	22
5.2.	Del ČD za stanov. grad.	1.047.066	—	—
5.3.	Del ČD za SSP	564.925	—	—
5.4.	Del ČD za RS	701.754	—	—
5.5.	Del ČD za druge sklade	23.927	—	—
6.	Izguba	—	2.517.082	—

DO Termoelektrarna Trbovlje (TET)

1.	Celotni prihodek	9.050.500	1.408.740	16
2.	Poslovni stroški	5.120.400	661.399	13
3.	Dohodek	3.930.100	747.341	19
4.	Obveznosti iz dohodka	2.917.200	927.670	32
5.	Čisti dohodek	1.012.900	180.328	—
5.1.	Del ČD za OD	873.900	234.050	27
5.2.	Del ČD za stanov. grad.	52.400	2.347	4
5.3.	Del ČD za SSP	43.000	—	—
5.4.	Del ČD za RS	34.900	—	—
5.5.	Del ČD za druge sklade	8.700	—	—
6.	Izguba	—	416.726	—

DO Rudarska gradbena dejavnost (RGD)

1.	Celotni prihodek	6.554.888	1.256.949	19
2.	Poslovni stroški	2.580.506	707.669	27
3.	Dohodek	3.974.382	549.280	18
4.	Obveznosti iz dohodka	1.122.534	252.384	22
5.	Čisti dohodek	2.851.848	296.895	10
5.1.	Del ČD za OD	2.196.571	620.376	28
5.2.	Del ČD za stanov. grad.	197.691	3.620	2
5.3.	Del ČD za SSP	118.275	4.798	4
5.4.	Del ČD za RS	149.792	5.599	4
5.5.	Del ČD za druge sklade	189.519	—	—
6.	Izguba	—	337.497	—

Slavi Žibret, sodelavka rudnika Hrastnik, pri čiščenju in likanju delovnih oblek za rudarje v Hrastniku. (Foto: J. Kirič)

DS Skupnih služb SOZD (DS SS SOZD)

1. Celotni prihodek	268.409	35.285	13
2. Poslovni stroški	66.021	13.299	20
3. Dohodek	202.388	21.986	11
4. Obveznosti iz dohodka	44.663	5.090	11
5. Čisti dohodek	155.725	16.896	11
5.1. Del ČD za OD	136.600	26.844	20
5.2. Del ČD za stanov. grad.	12.294	—	—
5.3. Del ČD za SSP	6.831	—	—
5.4. Del ČD za RS	—	—	—
5.5. Del ČD za druge sklade	—	—	—
6. Izguba	—	9.948	—

SOZD REK EK Trbovlje

1. Celotni prihodek	54.377.987	7.302.178	13
2. Poslovni stroški	27.599.037	5.094.218	18
3. Dohodek	26.778.950	2.207.960	8
4. Obveznosti iz dohodka	8.782.093	2.064.541	24
5. Čisti dohodek	17.996.857	143.419	1
5.1. Del ČD za OD	14.845.783	3.408.308	23
5.2. Del ČD za stanov. grad.	1.309.451	5.967	—
5.3. Del ČD za SSP	733.031	4.798	1
5.4. Del ČD za RS	886.446	5.599	1
5.5. Del ČD za druge sklade	222.146	—	—
6. Izguba	—	3.281.253	—

Načrtovani celotni prihodek za leto 1986 v višini 54.377.987.000 din smo v SOZD v prvih treh mesecih realizirali z indeksom 13. Vzrok za tolikšen izpad je v politiki cen premoga (indeks CP DO RRPS 12), električne energije (indeks CP DO TET 16) in storitev (indeks CP DO RGD 19). Ob normalno doseženih proizvodnih in storitvenih rezultatih in

podplanskih poslovnih stroškov bi v primeru realnih cen kombinat posloval finančno pozitivno, tako pa so se znašle vse tri delovne organizacije v izgubi in izpadu skladov. Obveznosti iz dohodka ter osebni dohodki so se odvedli v mejah planiranih za prvo trimesečje leta 1986. Skupno beležimo v SOZD 3.281.253.000 din izgube.

Izguba in ocenjeni izpad skladov po TOZD in DS:

TOZD, DS	Izguba	Izpad skladov	Skupaj (izguba+skladi)
			(v 000 din)
TOZD RRPH	724.571	135.978	860.549
TOZD RRPT	597.103	97.443	694.546
TOZD RRPZ	578.829	128.487	707.316
TOZD RRPS	203.021	58.473	261.494
TOZD RRPK	106.806	55.948	162.754
TOZD RRPL	128.244	25.023	153.267
TOZD SPT	113.542	50.250	163.792
TOZD RŠC — Z	55.544	21.620	77.164
DS SS RRPS	9.422	11.198	20.620
DO RRPS	2.517.082	584.420	3.101.502
TOZD PEE	408.944	22.325	431.269
TOZD VN	7.782	12.425	20.207
DS SS TET	—	—	—
DO TET	416.726	34.750	451.476
TOZD RIG	334.971	109.842	444.813
TOZD IMD	—	20.474	20.474
TOZD Avtoprevoz	2.526	19.824	22.350
TOZD GRAMAT	—	2.651	2.651
DS SS RGD	—	2.988	2.988
DO RGD	337.497	149.803	487.300
DS SS SOZD	9.948	4.781	14.729
SOZD REK EK	3.281.253	773.754	4.055.007

Kot vidimo, so redke TOZD in DS, ki so poslovanje zaključile brez izgube (DS SS TET, TOZD IMD, TOZD Gramat).

Če ustvarjeni izgubi prištejemo še ocenjeni izpad skladov v višini 773.754.000 din, dobimo skupen izpad v SOZD v viši-

ni 4.055.007.000 din, kar znaša 7% kompletne letne realizacije kombinata.

Izpolnjevanje fizičnega obsega proizvodnje in storitev**Proizvodnja premoga**

Za leto 1986 smo planirali izkop premoga v višini 1.815.000 ton ter ga realizirali v prvih treh mesecih z indeksom 27, kar pomeni po dinamiki letnega plana pozitiven rezultat. Trimesečna proizvodnja v višini 483.001 ton je hkrati za 3% ali 15.059 ton višja kot dosežena v enakem obdobju leta 1985, predvsem na račun površinskega kopa Lakonca, kajti jamska proizvodnja je višja le za 1.741 ton. Največji presežek nad letnim planom in doseženimi rezultati v enakem obdobju leta 1985 beležimo v Hrastniku, nato sledi Senovo, medtem ko so ostale jame pod doseženimi rezultati v enakem obdobju leta 1985, čeprav so vse, razen Laškega, nad dinamiko letnega plana 1986. Če primerjamo doseženo proizvodnjo v prvih treh mesecih z lansko v enakem obdobju, vidimo, da je letos višja, vendar smo zanjo potrebovali tudi več ur dela. To kaže, da kljub relativni rasti proizvodnje na eni strani, storitve na drugi strani niso ekvivalentne tej rasti, kar je sicer precej posplošena ugotovitev, kajti upoštevati je potrebno še vse ostale pogoje, ki so vplivali na proizvodnjo.

Proizvodnja električne energije

V DO TET so od letnega plana proizvodnje električne energije v višini 570.000 MWh proizvedli 178.012 MWh, kar po dinamiki letnega plana predstavlja 31% izpolnitve le-tega. V primerjavi z enakim obdobjem leta 1985 pa je proizvodnja nekoliko nižja.

DO RGD — storitve in proizvodnja

Zaradi prenizkih cen storitev TOZD RIG v prvem trimesečju ne dosega planirane realizacije po dinamiki letnega plana (15%), medtem ko TOZD IMD, ki je posloval brez izgube, realizacijo po dinamiki plana presega za 2%. TOZD Avtoprevoz je opravil 17% planiranih letnih prevozov ter za 29% več kot v enakem obdobju leta 1985. V TOZD Gramat ne proizvajajo več opečnih izdelkov, gradbena skupina pa je po planirani letni realizaciji že skoraj na nivoju polletja (46%). V kamnolomu so izpolnili 11% letnega plana proizvodnje gramozov.

Proizvodnja gramozov in toplotne energije

V hrastniški toplarni so proizvedli 9% več toplotne energije kot v enakem obdobju leta 1985 oziroma 30% letnega plana, v zagorskem kamnolomu pa je proizvodnja nižja od planirane ter dosežena v enakem obdobju leta 1985 (indeks na plan 16, v primerjavi z obdobjem januar-marec 1985 pa 59).

Stanje zaposlenih in odsotnost z dela

Za realizacijo letnega plana proizvodnje premoga električne energije in storitev v letu 1986 smo planirali v kombinatu 7.251 delavcev. V prvih treh mesecih smo plan realizirali z indeksom 91, kar pomeni, da nam do polne planirane zaposlenosti še manjka 632 delavcev.

Največ (562 delavcev) manjka v DO RRPS, v TET 31, prav tako 31 pa v DO RGD. V primerjavi z enakim obdobjem leta 1985 smo povečali skupno zaposlenost za 3% oziroma za 213 delavcev.

Odsotnost z dela, ki je znašala v prvem trimesečju leta 1985 18,4%, znaša letos

19,1% (indeks 104). Po vzrokih odsotnosti je na prvem mestu odsotnost zaradi letnih dopustov (8,5%), slede pa odsotnosti zaradi bolezni (7,7%), nezgod (1,7%), izrednih dopustov (0,4%), neopravičenih (0,4%), porodniških dopustov (0,3%) in odsotnost zaradi ostalih vzrokov.

Brutto osebni dohodki na zaposlenega delavca iz ur dela in nadurno delo:

	povprečno BOD 1985	povprečno BOD I—III 1986	Indeks (%)
DO SOZD			
RRPS	95.931	168.133	175
TET	94.458	146.925	156
RGD	96.083	167.063	174
SOZD	95.913	166.443	174

V kombinatu smo v prvih treh mesecih dosegli povprečni brutto OD na delavca iz ur dela v višini 166.443 din, kar pred-

tavlja v primerjavi s povprečjem leta 1985, ko smo dosegli 95.913 din, 74% rast osebnih dohodkov iz ur dela. Od

povprečne rasti odstopa DO TET, ki je dosegla manjšo rast, ostali dve delovni organizaciji pa sta v rasti OD usklajeni.

Odstotek nadurnega dela je znašal letos 8,2%, v primerjavi z enakim obdobjem leta 1985, ko je bilo 7,5%, smo povečali nadurno delo za 9%.

Po delovnih organizacijah so sledeči odstotki nadurnega dela:

DO RRPS	9,02%
DO TET	0,8%
DO RGD	7,2%

Skupno je bilo letos v primerjavi z enakim obdobjem leta 1985 izvršenih 11% več nadelavnikov ter 7% več izvršenih nadelavnikov na enega zaposlenega.

Na poslovni uspeh SOZD-a v prvih trem mesecih leta 1986 še nadalje vpliva prepočasna rast cen premoga, električne energije in storitev, ob hitro rastjočih stroških poslovanja, in velike likvidnostne težave. Vse to vpliva, da se naporom za kontinuirano proizvodnjo premoga in električne energije pridružujejo še veliki finančni problemi, ki nas bodo spremljali vse dotlej, dokler ne bomo dosegli realnih cen osnovnih proizvodov kombinata.

Miloš Dolinar

Gozdarska dejavnost DO RRPS za leto 1986

Kot vsako leto smo tudi letos pripravili operativne programe gozdarske in zemljiške dejavnosti v DO Rudniki rjavega premoga Slovenije.

Programi del obsegajo pogozdovanje, nego gozdov, obžetov nasadov in posek ter finančni predračun stroškov za opravljena dela.

Programe smo pripravili za tozde Rudnik rjavega premoga Hrastnik, Trbovlje, Zagorje in Senovo, za tozda Laško in Kanižarica bomo programe pripravili kasneje.

Pregled planiranih del gozdarske dejavnosti za tozde DO Rudniki rjavega premoga Slovenije:

TOZD RRP HRASNINIK

pogozdovanje	0,50 ha	3.000 sadik smreke
vegetativno	0,50 ha	vrbovi podtaknjenci
razmnoževanje		
obžetov	1,00 ha	
nega — redčenja	2,00 ha	

izkoriščanje — posek 50 m³ — 10 m³ iglavcev, 40 m³ listavcev;
varstvo gozdov — izdelava lovnih dreves — lubadark, omejevanje, oziroma razdelitev površin na grede.

TOZD RRP Trbovlje

pogozdovanje	1,50 ha	5.000 sadik smreka, bor
obžetov	2,00 ha	

TOZD RRP Zagorje

pogozdovanje	0,72 ha	5.000 sadik — 1.000 smreke
nega — obžetov	3,00 ha	4.000 bor

varstvo gozdov: izdelava lovnih dreves: — lubadark
izkoriščanje: posek 150 m³ iglavcev, 100 m³ listavcev
omejevanje: obnovitev mejnih presek in znakov.

TOZD RRP Senovo

pogozdovanje	1,00 ha	3.000 sadik smreke
priprava tal	0,70 ha	
nega — obžetov	1,00 ha	
nega — čiščenje	1,00 ha	

Izkoriščanje: 400 m³ iglavcev, 150 m³ listavcev
varstvo: izdelava snegoloma, izdelava lovnih dreves — lubadark

Pogozdovati smo delno pričeli že spomladi, večji del pogozdovanja bomo opravili v jeseni 1986.

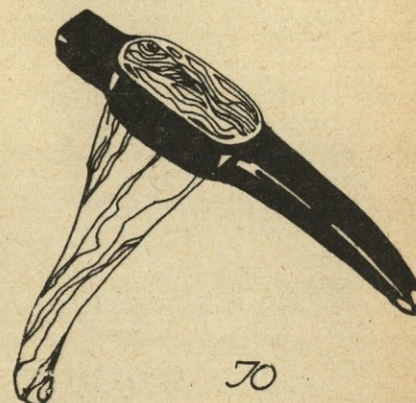
Vsa ostala predvidena dela bomo opravili preko celega leta 1986

Na poskusnih ploskvah DO TET na Račkovini bomo izvedli dvakrat obžetev, jeseni pa še osnovali eno ploskev, ki jo bomo v sodelovanju s Seme sadikami Mengeš posadili s Pančičevo omoriko, za katero trde, da je najmanj občutljiva drevesna vrsta za ožige in žeplov dioksid.

Pa še nekaj!

V zadnjem času opažamo rjavenje na bukovem listju. Da ne bi slučajno mislili, da so to ožige. Pojav je evidentiran po vseh gozdovih Slovenije. Povzročja ga hrošček — rilčkar, ki objeda žile lista, ki prične rjaveti. Bukev bo ta napad zlahka preživel.

Egon Casagrande

Električna energija po načrtu

V času od 1.1. do 30.4.1986 je združeno elektrogospodarstvo v Jugoslaviji proizvedlo skupno 26,4 milijarde kWh električne energije, kar pomeni 101,8% sprejetega načrta oziroma 7,1% nad doseženo proizvodnjo v istem obdobju lanskega leta.

Proizvodnja v hidroelektrarnah je bila dosežena v višini 11,6 milijarde kWh, kar je 29,9% nad načrtom oziroma 28,9% nad doseženo proizvodnjo v istem obdobju lanskega leta.

Dotoki vode v hidroelektrarnah so znašali 40,7% nad načrtovanimi. Stanje energije v akumulacijskih jezerih je koncem aprila znašalo 4,5 milijarde kWh, kar je 82% od možne vsebine in 32% nad načrtovanim stanjem.

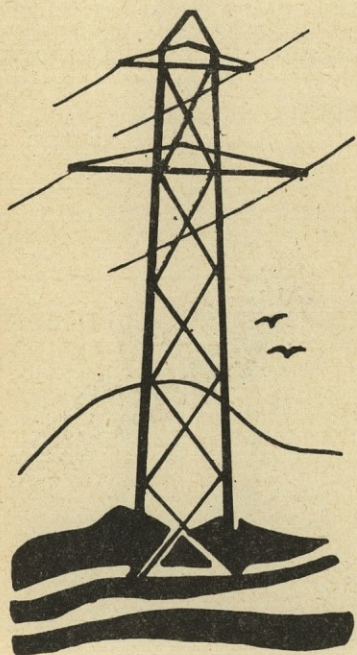
Termoelektrarne na premog so proizvedle 12,4 milijarde kWh elektrike, kar je 8,5% pod načrtom oziroma 2,2% pod doseženo proizvodnjo v enakem obdobju lanskega leta.

Jedrska elektrarna Krško je proizvedla v tem času 1,7 milijarde kWh elektrike, kar je 6,6% nad načrtom oziroma 1,6% nad doseženo proizvodnjo v istem času lani.

Termoelektrarne na tekoča in plinasta goriva so proizvedle 0,6 milijarde kWh, kar je 67,5% pod načrtom oziroma 50,8% pod doseženo proizvodnjo v istem času lani.

Skupna bruto poraba električne energije je znašala v prvih štirih mesecih letos 25,1 milijarde kWh, kar je 3,5% nad porabo v tem času lani. V tem času je bilo izvožene 1,4 milijarde kWh, uvožene pa 0,5 milijarde kWh elektrike.

(tl)

Motivacija in motiviranost v delovnih procesih

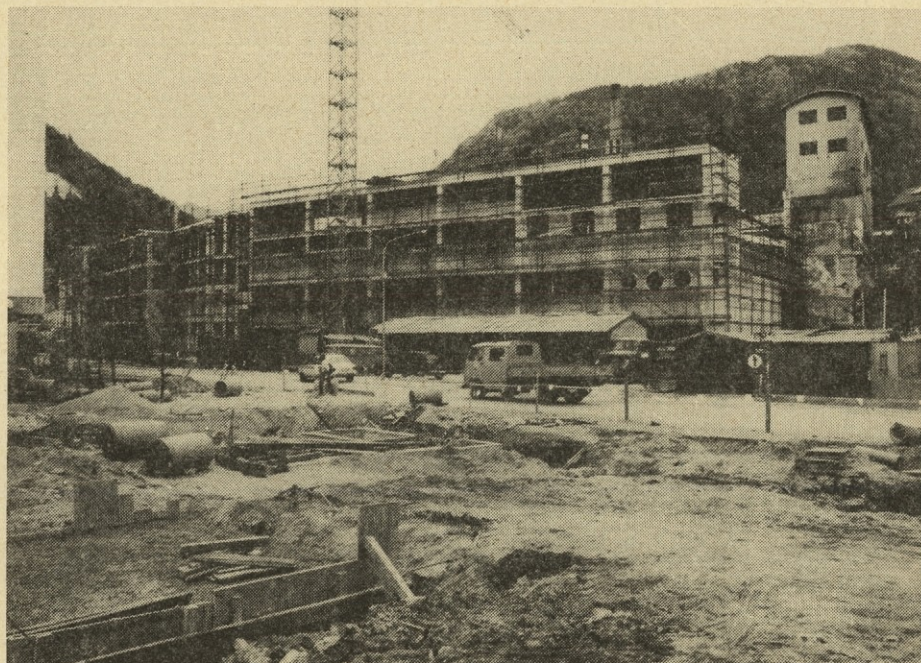
Ljudje v enakih situacijah reagiramo zelo različno in enake probleme tudi rešujemo zelo različno.

Temeljno vprašanje pri tem nastaja, zakaj se v neki določeni situaciji obnašamo tako ali drugače in zakaj so naše aktivnosti v čisto določeni situaciji zdaj takšne, zdaj popolnoma drugačne. Proučevanje te razlikosti in ugotavljanje razlogov — torej motivov omogoča razvijanje in sprožanje motivov.

so delovni procesi bolj ali manj učinkoviti ali bolj ali manj racionalni.

Produktivnost dela v posameznem procesu in tudi družbena produktivnost dela je odvisna od tehnične opremljenosti delovnih procesov in od uspešnosti delavcev pri delu. Uspešnost delavcev je odvisna od njihove usposobljenosti za delo in njihove motiviranosti.

Večjo delovno storilnost delovnih sredstev dosegamo z vedno boljšimi in

Nova rudniška delavnica v Hrastniku bo kmalu dograjena in usposobljena za delo. Sprejaj urejujejo novo križišče na Trgu Franca Kozarja, kjer bo stal nov spomenik rudarskim rodovom. (Foto: B. Klančar)

Motivacija motivov je torej razvijanje in sprožanje razlogov, ki usmerjajo aktivnost ljudi k vnaprej določenim ciljem. V tem smislu je torej zelo pomembno sredstvo, s katerim je mogoče doseči, da se določeni procesi, ki so predmet človeške aktivnosti, pospešujejo ali zavirajo, skratka usmerjajo k vnaprej zastavljenim ciljem tistih subjektov ali družbenih sil, ki motivacijo uporabljajo kot svoje sredstvo.

Motiviranost je v vsakodnevem življenju še posebej pomembna tako v osebem življenju, še bolj pa v različnih delovnih procesih. Kadar delamo, takrat zavestno trošimo svojo energijo in svoje sposobnosti, da z uporabo delovnih sredstev in predmetov dela proizvajamo materialne in nematerialne dobrine.

Motivacija posameznega delavca, skupine delavcev povzroča in omogoča, da

sodobnejšimi stroji in napravami, za uspešno rabo teh pa moramo motivirati še delavce. Le oboje skupaj daje ustrezne, boljše rezultate dela.

Učinkovitost vsake skupine ljudi, ki združujejo svojo aktivnost k skupnemu cilju, je ob drugih enakih pogojih (opremljenost dela in usposobljenost delavcev) tem večja, v čimvečji meri vsak posameznik v skupini pri svoji, k skupnemu cilju usklajeni aktivnosti, uporablja vse svoje fizične in umske sposobnosti. Prav tako je ob enakih drugih pogojih bolj učinkovit tisti delovni proces, v katerem vsi delavci, ki združujejo svoje delo, posvečajo več svojih telesnih in umskih sposobnosti doseganju skupno dogovorjenih ciljev.

Motivacija je torej pomemben dejavnik delovne učinkovitosti ter uspešnosti in s tem povečevanja delovne učinkovitosti ter uspešnosti.

Delavci smo na delu zato, da bi z delom zadostili svoje fiziološke in socialne potrebe ter interese.

V ta namen prilagajamo svoje osebne interese skupnim v tem večji meri, čim večje so lastne potrebe, ki jih moramo zadostiti.

Najbolj so delovno učinkoviti tisti delavci, katerih interesi so identificirani s skupnimi interesi delovnega kolektiva. Manj, vendar še vedno delovno učinkoviti so tisti delavci, ki se zavestno podrejujejo skupnim interesom in najmanj delovno učinkoviti so tisti delavci, ki čakajo primerno priliko za odhod. Smisel razmišljanj o motivaciji je ustvarjanje takšnega delovnega okolja, v katerem bo dosežena čim večja skladnost med skupnimi interesi vseh delavcev v temeljni organizaciji in strokovnih službah in med individualnimi interesi vsakega izmed delavcev.

Dejavniki, ki motivirajo in vplivajo na pripravljenost delavcev za usmerjanje svoje aktivnosti k skupno dogovorjenim ciljem, so predvsem naslednji:

- osebni dohodki,
- soodločanje o delu in gospodarjenju,
- zanimivo delo,
- primerno delovno okolje,
- razporeditev delovnega časa,
- možnost usposabljanja in napredovanja,
- medsebojni odnosi med delavci v delovnem procesu.

Če se pri obravnavi motivacije omejimo zgolj na področje osebnih dohodkov, potem je potrebno izbrati takšne motivacijske faktorje, ki bodo dali najboljši rezultat. Prav zaradi tega izbiramo stimulative sisteme za vsako posamezno delovno tehnološko zaokroženo celoto. Za rudarje bo stimulacija lahko uspešna, če bo sistem stimulativena nagrajevanja temeljil na tehnični sposobnosti delovnih sredstev, v danem delovnem okolju, po prečni sposobnosti delavcev in podani tehnologiji in organizaciji dela.

Sistem merjenja pa mora biti tako preprost, da ga delavec ali skupina lahko povsem sama izmeri in spozna zaslužek. Povsem enak sistem merjenja stimulacije

oziroma produktivnosti, če jo bomo merili npr. tona/del. ali tona/šiht, pa že ne more veljati npr. za strugarja, elektrikarja in druge.

Prav zaradi te različnosti je potrebno poiskati za posamezno tehnološko zaokroženo celoto povsem prilagojen sistem za razmere in delo tega področja. Za vodilne in vodstvene delavce pa bo sistem verjetno temeljil predvsem na gospodarskih rezultatih tistega delokroga, za katerega je delovno zadolžen. Vodstveni delavec je z umsko sposobnostjo predvsem usposobljen in odgovoren za takšno organizacijo dela delavcev, da bo čimmanj tako imenovanega neproduktivnega delovnega časa ob varnem delu.

Vidimo torej, da je za motivacijo dela delavcev potrebna različnost v pristopu, da lahko pride do izraza motivacija posameznika ali skupine delavcev.

Stane Poplas

Inovacije in tehnološki razvoj

V dneh od 28. do 30. maja letos bo v Opatiji IX. posvetovanje na temo: Inovacije, transfer tehnologije in tehnološki razvoj. Potekalo bo pod pokroviteljstvom Gospodarske zbornice Jugoslavije v organizaciji Centra za delavsko ustvarjalnost RAST YU Reka.

V času od 29. do 31. maja pa bo prav tako v Opatiji VIII. posvetovanje o energiji, ki ga prireja isti center na Reki skupno s področnimi zvezami — energetikov, iznajditeljev, Zveznim komitejem za energetiko, industrijo in obrt, Tehnično fakulteto itd.

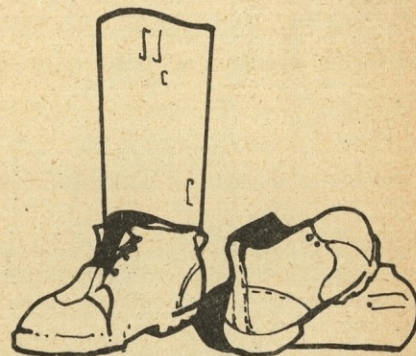
Rezultati geoloških — rudarskih raziskav predstavljani

V dneh od 13. do 15. maja letos je Raziskovalna skupnost Slovenije — enota za odkrivanje in raziskovanje surovin splošnega pomena, javno predstavila rezultate geoloških rudarskih raziskav v letu 1985. Predstavitve je potekala v prostorih kluba delegatov v Ljubljani.

Prvi dan so navzočim predstavili rezultate raziskav energetskih univerzalnih surovin (premog, uran, nafta, plin, termalne vode); drugi dan so predstavili rezultate raziskav kovinskih mineralnih surovin in rezultate nekovinskih mineralnih surovin. Tretji, to je zadnji dan, pa so govorili o rezultatih raziskav pitnih in mineralnih voda ter o izdelavi osnovnih geoloških kart.

Za premog so poročali Avgust Čebulj, dipl. ing., iz Geološkega zavoda Ljubljana, Uroš Bajželj, dipl. ing., iz Rudarskega inštituta Ljubljana ter dr. Simon Pirc iz Fakultete za naravoslovje in tehnologijo Univerze E. K. Ljubljana. Razpravo je vodil in usmerjal A. Čebulj — za področje energetskih mineralnih surovin.

Na predstavitev omenjenih rezultatov so bili vabljeni vsi člani ENOTE, organizacije združenega dela s posameznimi področji, fakultete, inštituti in ostala javnost.

70.

Pričeli smo z izvajanjem preventivnega zdravljenja delavcev v naravnih zdraviliščih

Že kar v navadi je, da s prihodom lepšega in toplejšega vremena v maju pričnemo razmišljati tudi o pripravah na letovanje in obenem tudi na preventivno zdravljenje. Že več let je maj tisti mesec, ko prve skupine naših delavcev odhajajo na preventivno zdravljenje v naravna zdravilišča in si tako utrjujejo zdravje in povečujejo svojo delovno sposobnost.

Že v začetku letošnjega leta smo pričeli z razgovori in iskanji ponudb posameznih zdravilišč za izvajanje preventivnega zdravljenja naših delavcev. Kot rezultat te aktivnosti so že sklenjene

pogodbe za izvedbo štirinajst dnevnega zdravljenja delavcev kombinata v nekaterih naravnih zdraviliščih, in sicer:

Zdravilišče Terme Čatež

Pogodba je sklenjena za zdravljenje skupno 124 delavcev. Po določenih pogodbah bo zdravilišče nudilo članom kolektiva zdravstvene in hotelske storitve od 5.5.1985 dalje neprekinjeno do izteka skupine 124 oseb, in sicer v petnajstih dvoposteljnih bungalovih. V zdravilišču so zagotovljene zdravstvene usluge, h katerim spada dvakrat zdravniški pregled in po dve zdravstveni stori-

tvi dnevno po priporočilih zdravnika. V ceno penziona je vključeno tudi neomejeno kopanje. Prva skupina delavcev je že pričela z zdravljenjem od 5.5.1986 dalje.

Zdravilišče Rogaška Slatina

Z zdraviliščem je sklenjena pogodba za zdravljenje 24 delavcev našega kombinata, in sicer v štirih skupinah po šest delavcev. Prva skupina je pričela z zdravljenjem 11.5.1986, zadnja pa bo zaključila 6.7.1986. Bivalni prostori so

zagotovljeni v dvoposteljnih sobah v hotelu B kategorije.

Zdravilišče zagotavlja poleg bivanja in dietne prehrane še kopanje v bazenu ter zdravstvene usluge z začetnim kontrolnim in zaključnim pregledom, fizikalno in balneoterapijo vsak delovni dan dva postopka, pitno kuro, kombinirano gimnastiko, zdravstveno prosveto in odpustno pismo zdravnika.

Zdravilišče »Radenska« Radenci

Po pogodbi se zdravilišče zavezuje sprejeti skupno 67 delavcev, in sicer v sedmih skupinah. Zdravljenje se prične 19.5.1986. Vsi naši delavci bodo nastanjeni v dvoposteljnih sobah in pri zasebnikih v bližini zdravilišča, prehranjevali pa se bodo v restavraciji »Vikend«. Zdravstveni del uslug bo vključeval pregled pri zdraviliškem zdravniku, po dve fizioterapevtski storitvi na dan (razen nedelje) ter kopanje v pokritem bazenu.

Zdravilišče Dobrna

Zaradi adaptacije objektov v zdravilišču Dobrna se bo zdravljenje predvidoma pričelo v drugem delu avgusta. Na osnovi predhodnih razgovorov bo bivanje naših delavcev zagotovljeno v dvoposteljnih sobah obnovljenih hotelov B kategorije.

Ustrezno pogodbo z določenimi datumi pričetka zdravljenja bomo dobili do sredine maja.

Thalassotherapie — Crikvenica

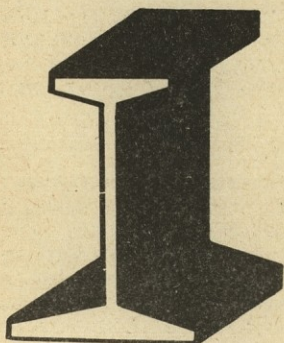
Zdravilišče v Crikvenici zagotavlja našim delavcem zdravstvene usluge po priporočilu zdravnika v času zdravljenja, dočim bosta bivanje in prehrana organizirana v našem počitniškem domu v Crikvenici. Delavci bodo predvidoma pričeli z zdravljenjem 29.8.1986.

Določila pogodb z vsemi zdravilišči omogočajo tudi višje število koristnikov preventivnega zdravljenja, o čemer se bodo pristojne službe naknadno dogovorile.

Po sklepu samoupravnih organov SOZD je v letu 1986 zagotovljeno zdravljenje 315 delavcem kakor tudi potrebna finančna sredstva v skupni planirani višini 26.932.500,00 din. Preventivno se bo tako v letu 1986 lahko zdravilo 25 delavcev več kot pa v letu 1985.

Vsem delavcem, ki se bodo preventivno zdravili v naravnih zdraviliščih, želimo prijetno bivanje v času zdravljenja kakor tudi da z aktivnim sodelovanjem pri izvajanju predpisanih zdravstvenih terapij utrđijo svoje zdravje ter izboljšajo svoje počutje.

Anton Hančič

Pogoji letovanja v letu 1986

Vse člane kombinata obveščamo, da je delavski svet SOZD REK EK dne 18.4.1986 obravnaval in potrdil cene oskrbnega dne v naših počitniških domovih kakor tudi določil način oziroma kriterije regresiranja letovanja delavcev, ki bodo preživeli svoj redni letni dopust v naših počitniških domovih ob morju ali kje drugje.

Organizirano lahko letujejo naši delavci v počitniških domovih na Rabu (151 ležišč), v Crikvenici (v domu 36 ležišč in v zakupu 39 ležišč), v Pineti Novigrad (36 ležišč), v Termah Čatež (40 ležišč), na Partizanskem vrhu (36 ležišč) in na Kalu (77 ležišč).

Sprejete cene penzijske oskrbe v naših počitniških domovih v letu 1986 so naslednje:

	sezona	posezona
— za člane kolektiva in njihove ožje nepreskrbljene svojce	1.750,00 din/dan	1.400,00 din/dan
— za otroke od 4—10 let starosti	1.225,00 din/dan	980,00 din/dan
— za zakonce, ki so zaposleni izven SOZD REK EK	2.100,00 din/dan	1.680,00 din/dan
— za upokojene člane kolektiva in njihove ožje nepreskrbljene družinske člane	1.750,00 din/dan	1.400,00 din/dan
— za tuje letovalce velja polna ekonomska cena oskrbnega dne	3.000,00 din/dan	2.400,00 din/dan

Razlika do ekonomske cene bremeni namensko združena sredstva sklada skupne porabe (35% združevanja) posameznih TOZD in DS, kjer je letovalec zaposlen, oziroma kjer je bil letovalec zaposlen pred upokojitvijo.

— zajtrk	360,00 din
— kosilo	880,00 din
— večerja	760,00 din
— nočitev	1.000,00 din

Za člane kolektiva, ki bodo letovali v naših počitniških domovih dvakrat v letovalni sezoni, enkrat v lastni režiji, drugič pa koristili deset-dnevno preventivno zdravljenje po priporočilu osnovne organizacije zveze sindikata, je cena oskrbnega dne za drugo letovanje 2.100,00 din/dan.

Za tiste člane, ki bodo samo na desetdnevem preventivnem zdravljenju preko osnovne organizacije sindikata, pa je cena oskrbnega dne 1.750,00 din/dan.

Sprejeta je predlagana »socialna lestvica« za ugotavljanje upravičenosti do regresiranja oskrbnega dne v času letovanja:

Povprečni OD na družinskega člana	Regres	S e z o n a		Pred in posezona	
		odrasli	otroci 4 — 10 let	odrasli	otroci 4 — 10 let
0 — 11.655,—	100	1.750,—	1.225,—	1.400,—	980,—
11.656,— — 17.482,—	80	1.400,—	980,—	1.120,—	784,—
17.483,— — 26.224,—	60	1.050,—	735,—	840,—	588,—
26.225,— — 39.336,—	40	700,—	490,—	560,—	392,—
39.337,— — 59.003,—	20	350,—	245,—	280,—	196,—
59.003,— dalje	—	—	—	—	—

Osnova za izračun višine regresiranja oskrbnega dne po socialni lestvici je sprejeta cena oskrbnega dne v naših počitniških domovih in doseženi osebni dohodek na člana družine.

Pri izdajanju potrdil za regresiranje po socialni lestvici naj se upošteva 48-urni tednik zaposlenega v rudarstvu v okviru družbenega dogovora in dohodka ožjih družinskih članov, ki živijo v skupnem gospodinjstvu (delavec, njegov zakonec, nepreskrbljeni otroci, posvojenci, pastorki in osebe, ki jih je delavec

dolžan po zakonu preživljati in jih preživlja), doseženih v prvih treh mesecih tekočega leta.

Za osebni dohodek se štejejo vsi dokazljivi dohodki, ki po veljavnih predpisih predstavljajo osnovo za obdavčitev skupnega prihodka občana.

Za letovanje v počitniškem domu na Rabu in v Crikvenici bomo organizirali posebne avtobusne prevoze do letovišča in nazaj.

Cene prevozov bodo naslednje:
Trbovlje — Rab — Trbovlje 4.100,00

din; Trbovlje — Crikvenica — Trbovlje
3.000,00 din.

V počitniškem domu na Rabu in v Crikvenici ter v Termah Čatež bodo letovalci letovali v naslednjih dekadah:

I. dekada	od 20. 6.	— 30. 6. 1986	predsezona
II. dekada	od 30. 6.	— 10. 7. 1986	sezona
III. dekada	od 10. 7.	— 20. 7. 1986	sezona
IV. dekada	od 20. 7.	— 30. 7. 1986	sezona
V. dekada	od 30. 7.	— 9. 8. 1986	sezona
VI. dekada	od 9. 8.	— 19. 8. 1986	sezona
VII. dekada	od 19. 8.	— 29. 8. 1986	sezona
VIII. dekada	od 29. 8.	— 8. 9. 1986	posezona

Za počitniški dom Pineta Novigrad veljajo naslednje deкаде:

I. dekada	od 18. 6.	— 28. 6. 1986	predsezona
II. dekada	od 28. 6.	— 8. 7. 1986	sezona
III. dekada	od 8. 7.	— 18. 7. 1986	sezona
IV. dekada	od 18. 7.	— 28. 7. 1986	sezona
V. dekada	od 28. 8.	— 7. 8. 1986	sezona
VI. dekada	od 7. 8.	— 17. 8. 1986	sezona
VII. dekada	od 17. 8.	— 27. 8. 1986	sezona
VIII. dekada	od 27. 8.	— 6. 9. 1986	posezona

Stara rudarska kolonija Kurja vas in Fani, ob njej pa novi stanovanjski bloki ter individualne hiše. (Foto: B. Klančar)

Člani kolektiva in njihovi svojci lahko letujejo v naših počitniških domovih tudi v izvensezonskem času od 20. 6. do 30. 6. (predsezona) in od 29. 8. — 8. 9. (posezona) in je cena oskrbnega dne 80% sprejete cene.

Cena bivanja v počitniškem domu na Rabu, v Crikvenici in v Novigradu v izvensezonskem času, to je od 1. 3. do 10. 6. in od 20. 9. 1986 dalje, znaša za uporabo posteljnine 200,00 din enkratno in za sobo 450,00 din/dan.

V to ceno je vključeno bivanje, električna energija in voda.

Vsi letovalci, ki bodo letovali v izvensezonskem času, plačajo turistično takso sami v kraju letovanja.

Vsi tisti, ki želijo letovati v naših domovih, se morajo čimprej vpisati v seznam letovalcev pri pooblaščenih delavcih za vpis na področju, kjer delajo.

Pri vpisu in izbiri letovalcev se upoštevajo merila in kriteriji po sprejetem pravilniku o letovanju v počitniških domovih SOZD REK EK.

Vse letovalce obenem opozarjamo, da so v času letovanja dolžni upoštevati določila sprejetega hišnega reda v počitniškem domu in se po njem tudi ravnati.

Mirko Pirnauer

Volitve v samoupravne organe SOZD REK EK

Volitve v samoupravne organe SOZD REK EK so v glavnem potekale po rokovniku aktivnosti, ki ga je sprejel koordinacijski odbor sindikata. Z izjemo TOZD Rudnika rjavega premoga Kanižarica so vse temeljne organizacije in delovne skupnosti izvedle volitve po sklepu delavskega sveta sestavljene organizacije v sredo, dne 23. 4. 1986. TOZD RRP Kanižarica je volitve izvedla 13. 3. 1986, istočasno s volitvami članov delegacij za skupščino SIS in družbenopolitične skupnosti.

Udeležba na volitvah je bila sorazmerno dobra. Od 6659 vpisanih v

volilni imenik jih je glasovalo 5.482 ali 82,3%.

Za delavski svet SOZD REK EK, ki šteje trideset delegatov, je bilo izvoljenih 29 delegatov. V DS SS DO RGD smo izvolili samo enega delegata, namesto dveh, za samoupravno delavsko kontrolo sestavljene organizacije, ki šteje dvanajst članov, pa je bil izvoljen trinajst članov, saj je bil v DO RGD izvoljen en delegat preveč, sicer je izvedba volitev za samoupravne organe sestavljene organizacije potekala v skladu z zakonom in posebnim pravilnikom za izvedbo volitev.

Božo Marot

Izvoljeni so bili novi samoupravni organi

Dne 14. aprila tega leta so bile volitve novih samoupravnih organov za naslednje dveletno mandatno obdobje. Organizirane so bile v vseh tozd in ds v vseh treh delovnih organizacijah našega kombinata. Poročilo o rezultatih volitev objavljamo na drugem mestu, v posebnem prispevku. Tu pa naj navedemo imena delegatov, ki so bili izvoljeni za predsednike delavskega sveta in izvršilnih organov v kombinatu.

Na 1. konstitutivnem zasedanju delavskega sveta sozd REK EK, dne 8. maja, so bili na predlog koordinacijskega odbora Osnovnih organizacij Zveze sindikatov sozd REK EK izvoljeni za predsednike posameznih organov naslednji delegati:

DELAVSKI SVET SOZD REK EK

— predsednik Franc Blaznik iz do RGD-tozd RIG,
— namestnik predsednika Franc Švager, do RRPS, tozd Rudnik Kanižarica

IZVRŠILNI ODBOR SOZD REK EK:

— predsednik Branko Detela, do TET - tozd Vzdrževanje naprav,
— namestnik predsednika Jani Hren, do RGD - tozd IMD

ODBOR ZA RAZVOJ SOZD REK EK:

— predsednik Hinko Kus, do TET - ds ss
— namestnik predsednika Franc Čenovar, do RGD - tozd RIG

ODBOR ZA GOSPODARSKO FINANČNE ZADEVE SOZD REK EK:

— predsednik Darka Janež, ds ss
— namestnik predsednika Jože Dolar, do TET - ds ss

ODBOR ZA SPREMLJANJE SPORAZUMOV O DELITVI ČD IN SREDSTEV ZA OD:

— predsednik Lea Hribernik, do RGD - ds ss;
— namestnik predsednika Franc Fajfer, do RRPS - tozd Rudnik Zagorje

KOMISIJA ZA DRUŽBENI STANDARD IN KADROVSKO SOCIALNO POLITIKO SOZD REK EK:

— predsednik Viktor Medija, do RRPS - tozd Rudnik Zagorje,
— namestnik predsednika Ivan Škriinar, do RGD - tozd IMD

KOMISIJA ZA ODLIKOVANJA IN PRIZNANJA SOZD REK EK:

— predsednik Jože Albert, do RRPS - tozd Rudnik Trbovlje,
— namestnik predsednika Ervin Gonnelli, do TET - tozd Vzdrževanje naprav

KOMISIJA ZA IZUME IN TEHNIČNE IZBOLJŠAVE:

— predsednik Miha Zelič, do RRPS - tozd Rudnik Senovo,
— namestnik predsednika Jože Štrajhar, do RGD - tozd IMD

SAMOUPRAVNA DELAVSKA KONTR-
OLA SOZD REK EK:

- predsednik Leopold Sakeljšek, do
RRPS - tozd Rudnik Zagorje,
- namestnik predsednika Vili Ce-
glar, do TET - tozd PEE

Imena vseh članov organov upravlja-
nja vseh tozdov in delovnih skupnosti,
delovnih organizacij in kombinata bomo
objavili kot prilogo glasila Srečno v eni
naslednjih števil.

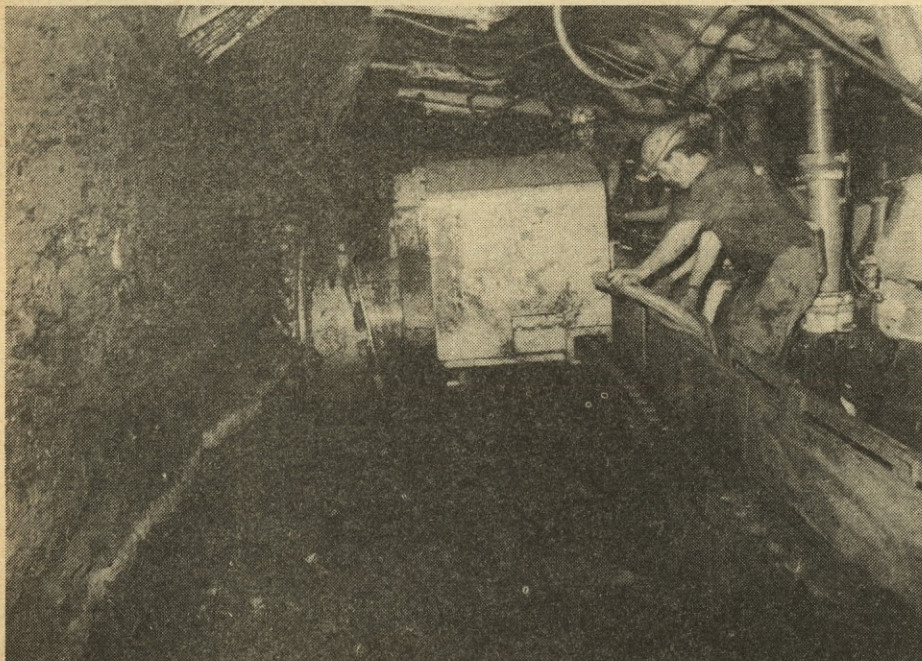
nitev statuta, 41. člena statuta, ki govori
o strokovnem svetu. Ta šteje trinajst
članov, uporabniki imajo sedem članov,
družbenopolitične skupnosti enega, iz-
vajalci pa pet članov, od katerih je eden
študent.

Delegati so razpravljali in sprejeli poro-
čilo o delu skupščine za obdobje 1982-
1986.

Iz izobraževalne skupnosti za rudarsko in geološko usmeritev

Skupščina izobraževalne skupnosti
za rudarsko in geološko usmeritev (ISR-
GU) je zasedala v petek, 25. aprila 1986.

To je bila prva seja v novem mandatnem
obdobju 1986-1990. Med drugim je
sprejela predlog sprememb in dopol-

Odkopni stroj Eickhoff ESA 60 L, ki je vgrajen na širokem čelu K-150 v Terezija
II polje, jame Ojstro, rudnika Hrastnik. (Foto: J. Kirič)

Dosti je bilo govora tudi o stanju pri-
javljenih v 1. letnike za šolsko leto
1986/87, ki v splošnem ni zadovoljivo. V
srednjem usmerjenem izobraževanju
vpis precej zaostaja za planom v vseh
šolah. Zadovoljuje le vpis za geološkega
tehnika na srednji naravoslovni šoli v
Ljubljani, kjer je planiran vpis v 1.
oddelek, vpisalo pa se je 24 učencev. V
srednji rudarski šoli Titovo Velenje je
vpisanih 70 učencev od planiranih 150.
Na srednji šoli rudarske usmeritve v
Zagorju ob Savi je vpisanih 28 učencev
od planiranih 120, v dislocirane oddelke
v Krškem pa dvanajst od planiranih
trideset. Pri vpisu v Zagorju računajo še
na vpis učencev iz Bosne in Hercegovine.

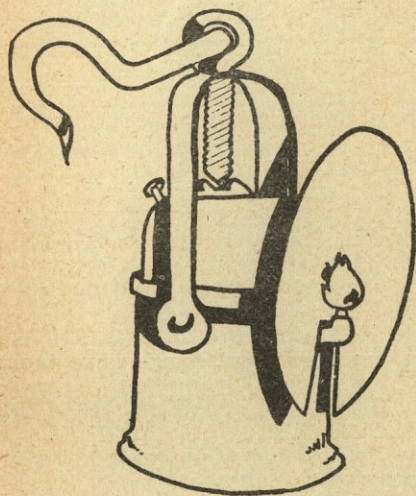
Bolj razveseljivi so podatki o vpisu na
višji in visoki stopnji. Tako je za študij ru-
darstva na višji stopnji od razpisanih
dvajset mest (samo za študij ob delu)
prijavljenih enaindvajset študentov. Za
rudarstvo (redni študij) je od razpisanih
štirideset mest prijavljenih petdeset, na
geološki usmeritvi (VIS) pa je od razpi-
sanih trideset mest za redni in pet za štu-
dij ob delu prijavljenih 51 študentov za
redni in pet za študij ob delu.

Skupščina je izvolila tudi novo vodst-
vo.

Razveseljivo je, da bodo najodgovor-
nejše funkcije opravljali tudi delavci iz
naše sestavljene organizacije, česar v
preteklosti ni bilo. Tako je bil za
predsednika skupščine izvoljen Franc
Mlinar iz DO RGD, Matjaž Hočevar iz
DO RRPS pa je predsednik zbora
uporabnikov.

Božo Marot

Izvoljeno je novo predsedstvo SR Slovenije

Republiška volilna komisija SR Slove-
nije je sredi aprila 1986 objavila poročilo
o izidu glasovanja o izvolitvi predsednika
in članov predsedstva SR Slovenije za nas-
lednjo mandatno dobo.

V vseh slovenskih občinskih skupšči-
nah ter v skupščinah mest Maribora in
Ljubljane ter obalne skupnosti občine
Koper je bilo 6.274 delegatov. Na volilnih
sejah je bilo navzočih 5.604 delegatov ali
89,4%. Vse volilne seje so bile sklepčne.
Za predsednika predsedstva je glasovalo
skupaj 5.590 delegatov ali 89,1%. Za kan-
didata je glasovalo 4.355 delegatov ali
69,4%. Za člane predsedstva je glasovalo
prav toliko delegatov. Za predlagane kan-

didate pa je glasovalo 5.396 delegatov ali
86% vseh delegatov.

Na temelju podanega poročila in ugo-
tovitev so bili izvoljeni:

- za predsednika predsedstva SR Slove-
nije France Popit, rojen 1921, družbeno-
politični delavec;
- za člane predsedstva pa so bili izvolje-
ni:

- Alojz Briški, dipl. polit.,
 - Ivo Fabinc, univerz. profesor,
 - Majda Gaspari, socialna delavka,
 - Boris Majer, univerz. profesor,
 - Andrej Marinc, dipl. ing. agr.,
 - Janez Stanovnik, dipl. polit.
- Vsi člani predsedstva so iz Ljubljane.

Izvoljena so nova vodstva v federaciji in republiki

Dne 15. maja je predsedstvo SFRJ na posebni seji izvolilo in razglasilo novega predsednika in podpredsednika predsedstva SFRJ. Oba sta bila izvoljena v skladu z določili zvezne ustave in na podlagi vrstnega reda, ki je določen s poslovnikom o delu predsedstva. Enoletni mandat novega predsednika Sinana Hasanija in podpredsednika Lazarja Mojsova je pričel teči 16. maja 1986 in bo trajal do 15. maja 1987.

Novi predsednik predsedstva Jugoslavije je Sinan Hasani, ki je bil rojen leta 1922 v Požaranju, v SAP Kosovo. Po narodnosti je Albanec. V NOB je bil od leta 1941, član KPJ oziroma ZKJ pa je od leta 1942. Po osvoboditvi je končal visoko partijsko šolo v Beogradu. Opravljal je številne odgovorne dolžnosti na Kosovu, v Srbiji in v federaciji. V letu 1974-1982 je bil podpredsednik skupščine SFRJ, od leta 1982-1984 je bil predsednik pokrajinskega komiteja ZK Kosovo, član predsedstva SFRJ pa je od maja 1984 dalje. Je dopisni član Kosovske akademije znanosti in umetnosti, sicer pa je tudi pisatelj.

Podpredsednik Lazar Mojsov je bil rojen 1920 v Negotinu, po narodnosti pa je Makedonec. Je diplomirani pravnik. Član KPJ oziroma ZKJ je od leta 1940, v NOB pa se je vključil leta 1941. Po osvoboditvi je bil na raznih dolžnostih. Tako je bil direktor časopisne hiše Nova Makedonija, veleposlanik v Sovjetski zvezi in Mongoliji (1958-1961), direktor Borbe (1962-1967), veleposlanik v Avstriji (1967-1969), stalni predstavnik v organizaciji združenih narodov (1969-1974), med tem je bil tudi predsednik varnostnega sveta (1972-1973) itd. Od 15. maja 1984 dalje je član predsedstva SFRJ.

Dne 15. maja se je v Beogradu konstituirala tudi zvezna skupščina četrtega delegatskega sklica s štiriletnim mandatom. Za novega predsednika skupščine SFRJ je bil izvoljen Ivo Vrandečić (SR Hrvatska), za podpredsednika Nedja Barković (SAP Kosovo), za predsednico zveznega zbora Mika Gligorijević — Takeva (SR Makedonija), za predsednika zbora republik in pokrajin pa Milanko Bojanić (SR Srbija). Izvolili so tudi predsednike skupnih delovnih teles. Med temi so tudi Jože Marolt (SR Slovenija) v komisiji za vloge in predloge, dr. Marjan Rožič (SR Slovenija), v komisiji za varstvo in izboljšanje človekovega okolja. Božo Kovač (SR Slovenija) je bil izvoljen za predsednika odbora za notranjo politiko, Janez Kern (SR Slovenija) za predsednika odbora za delo, zdravstvo in socialno politiko — v zveznem zboru. V zboru republik in pokrajin pa je bil izvoljen Jernej Jan (SR Slovenija) za predsednika odbora za finance.

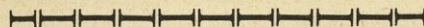
Dne 16. maja pa so delegati obeh zborov zvezne skupščine na skupni seji izvolili na predlog predsedstva SFRJ Branka Mikulića (SR BiH) za novega predsednika zveznega izvršnega sveta, za podpredsednika ZIS sta bila izvoljena

Janez Zemljarič (SR Slovenija) in Miloš Milosavljević. Novi zvezni izvršni svet ima 32 članov. Med člani ZIS sta iz Slovenije Janez Zemljarič in Francka Herga. Med zveznimi sekretarji ni nikogar iz Slovenije, pač pa sta dva med predsedniki zveznih komitejev, in to dr. Andrej Ocvirk za energetiko in industrijo ter dr. Lojze Ude za zakonodajo. Za predsednika ustavnega sodišča je bil izvoljen Ivan Franko.

Dne 8. maja se je sestala republiška skupščina SR Slovenije v svojem četrtem delegatskem sklicu. Za novega predsednika republiške skupščine so izvolili Mirana Potrča, za podpredsednika pa Marijo Vičar — Zupančič in Jožeta Kneza. Predsednik zbora združenega dela je Valentin Dvojmoč, podpredsednik Franc Jelen, predsednik zbora občin je Vlado Bezničnik, podpredsednik Miro Steržaj, predsednica družbenopolitičnega zbora Valerija Škerbic in podpredsednik Jože Stegne. Na seji so razglasili novo predsedstvo SR Slovenije s predsednikom predsedstva Francetom Popitom.

Za novega predsednika izvršnega sveta skupščine SR Slovenije je bil izvoljen Dušan Šinigoj, za podpredsednika pa Janez Bohorič in dr. Boris Frlec. Novi slovenski izvršni svet ima 23 članov. Med temi je Pavle Kunc, predsednik Republiškega komiteja za energetiko. Med namestniki predsednikov republiških komitejev je tudi Martina Đokić, in sicer v republiškem komiteju za drobno gospodarstvo, dosejanja predsednica izvršnega sveta skupščine občine Trbovlje.

(tl)

Prvomajske nagrade podeljene

Dne 29. aprila so podelili v palači federacije v Beogradu zvezne prvomajske nagrade s strani posebnega zveznega odbora za podeljevanje prvomajskih nagrad. Letos je dobilo to visoko priznanje 30 delavcev, neposrednih proizvajalcev, ki so dosegli izjemne rezultate na področju izumiteljstva in prizadevanj za povečanje delovne storilnosti ter prispevali k razvoju socialističnih samoupravnih odnosov. To visoko priznanje tvori posebna lista dela in denarna nagrada. Od 30 prejemnikov letošnjih nagrad so štirje iz Slovenije, in to:

— Matija Koritnik (rojen 1947 v Trbovljah), zaposlen kot strojni tehnik v Steklarni — Sijaj v Hrastniku. Je avtor petih izumov, ki jih s pridom uporabljajo v do-

mači Steklarni, pa tudi v drugih steklarnah v Jugoslaviji;

- Jože Peklenik iz ISKRE, Kranj;
- Janez Rotar iz Metalne, Tržič;
- Milan Tacinger, kmet iz Lešja, Ptuj.

Čestitamo!

Državna odlikovanja in priznanja

Pred kratkim so bili z ukazom predsedstva SFRJ odlikovani številni občani iz revirjev.

V Hrastniku so prejeli odlikovanja:

Milorad Gruden — red republike z bronastim vencem, Alojz Pavčnik — red zaslug za narod s srebrnim vencem, Mirko Draksler — Leopold Grošelj, Valentin Potušek — medaljo dela s srebrnim vencem, Avgust Fišner, Marija Kopše in Avgust Predovnik — medaljo zaslug za narod.

V Trbovljah je prejela Sabina Prašnikar — red dela s srebrnim vencem.

V Zagorju pa so ta odlikovanja prejeli:

Stane Gošte — red zaslug za narod s srebrno zvezdo, Alenka Casagrande in Andrej Roglič pa red dela s srebrnim vencem.

Državna odlikovanja so izročili dobilnikom pooblaščenca občinskih skupščin.

Čestitamo!

Zlati znaki sindikata Slovenije

Dne 29. aprila je v prostorih slovenske skupščine v Ljubljani podelil Miha Ravnik, predsednik slovenskih sindikatov, letošnje zlate znake Zveze sindikatov Slovenije. Prejeli so jih za večletno izjemno in učinkovito delovanje pri uresničevanju interesov članstva, in to 30 posameznikov in 4 sindikalne organizacije.

Med posamezniki, ki so prejeli zlate znake ZSS za leto 1986, so tudi prejemniki iz naših krajev:

— Janez Ciglar iz Hrastnika (Steklarna — Sijaj);

— Izidor Dolar iz Trbovelj, naš bivši sodelavec v TOZD Rudnik Trbovlje, sedaj upokojenec;

— Andrej Radej iz Zagorja, glavni jamski poslovodja iz DO RRPS, TOZD Rudnik Zagorje;

— Julij Skrinjar iz Črnomlja (občinska skupščina);

— Adam Vahčič iz Krškega (Elektro-distribucija).

Čestitamo!

Sindikat energetike o problematiki elektrogospodarstva in premogovništva

Republiški odbor Sindikata delavcev energetike Slovenije je na 2. seji 23. aprila 1986 v Ljubljani obravnaval potek obravnave rezultatov gospodarjenja v OZD energetike v letu 1985 in tekočo gospodarsko problematiko ter naloge sindikatov. V zvezi s tem je sprejel, ob upoštevanju že sprejetih ocen, stališč in sklepov v okviru organov ROS delavcev energetike Slovenije, ki so se nanašali na zahteve po odločnejši akciji za doseganje take cenovne politike oziroma cene električne energije in premoga, s katero bo pokrita najmanj enostavna reprodukcija, da je treba, glede na sedanje slabšanje družbenoekonomskega položaja, še zlasti elektrogospodarstva in premogovništva, opraviti v Skupščini SRS celovito obravnavo problematike energetike in da je potrebno v povezavi s tem zagotoviti enakopraven položaj delavcev energetike z drugimi delavci združenega dela še naslednje dodatne ugotovitve, sklepe in usmeritve:

Republiški odbor Sindikata delavcev energetike Slovenije ugotavlja, da so bile organizacije in organi ZS v OZD energetike vključene v priprave in obravnavo rezultatov gospodarjenja v letu 1985 skladno s sprejetimi usmeritvami oziroma navodili v Zvezi sindikatov Slovenije. Nadalje ugotavlja, da so bili zaključni računi za leto 1985 sprejeti v vseh OZD energetike in da je bila izkazana izguba v elektrogospodarstvu in premogovništvu za leto 1985 pokrita.

Hkrati s tem ROS delavcev energetike tudi ugotavlja, da so prenešene obveznosti iz leta 1985, kot tudi pokrivanje izgube v elektrogospodarstvu in premogovništvu za leto 1985, ob nedovolj opredeljenih pogojih za leto 1986

prispevale, da je še zlasti elektrogospodarstvo in premogovništvo soočeno s poslabševanjem družbenoekonomskega položaja in s tem s problemi oziroma težavami pri gospodarjenju.

ROS delavcev energetike Slovenije zato poziva vse organizacije in organe Zveze sindikatov v OZD energetike, da se aktivno vključijo skupno z drugimi odgovornimi dejavniki s področja energetike in drugih nivojih v prizadevanja za učinkovito reševanje obstoječe problematike energetike, še zlasti elektrogospodarstva in premogovništva, in s tem izboljšanje družbenoekonomskega položaja energetike sploh.

Republiški odbor Sindikata delavcev energetike Slovenije ocenjuje, da bo zaradi že omenjenih razlogov oziroma težav in problemov, s katerimi je soočeno še zlasti elektrogospodarstvo in premogovništvo, na začetku poslovnega leta pri le-teh izkazana za prvo trimesečje letošnjega leta izguba in da je zaradi tega pričakovati, da se bodo težave in problemi še povečali oziroma poglobili, kar bo vplivalo tako na proizvodnjo kot na likvidnostni položaj in s tem tudi na materialni položaj delavcev oziroma osebne dohodke.

ROS delavcev energetike Slovenije zato pričakuje, da se bodo, še posebno kolektivni in individualni poslovodni organi v SOZD elektrogospodarstva in premogovništva, kot tudi DPO in samoupravni organi v teh OZD, skladno s svojo vlogo, polno in z največjo mero odgovornosti angažirali, da se zagotovi, da bo proizvodnja potekala nemoteno in da v okviru lastnih sredin sprejemajo ukrepe za preseganje problemov in težav, ki so jim lastna in na katere imajo

možnost vplivanja, da jih presežejo oziroma razrešijo. V tem okviru je treba ustrezno pozornost nameniti tudi osebnim dohodkom delavcev.

Republiški odbor Sindikata delavcev energetike Slovenije poziva oziroma zadolžuje vse organizacije in organe Zveze sindikatov Slovenije, da se z vso odgovornostjo in doslednostjo aktivno vključijo v priprave in samo izvedbo obravnave rezultatov gospodarjenja v OZD energetike v prvih treh mesecih letošnjega leta in preverjanje načrtov gospodarjenja, pri čemer se morajo še posebno zavzeti, da bo v teh obravnava dan ustrezen poudarek lastnim razmeram, pomanjkljivostim, slabostim in odstopanju od planskih predvidevanj kot tudi ukrepom in naporom za njihovo preseganje oziroma odpravo v okviru vsesplošnih prizadevanj za uresničevanje nalog dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Vztrajati morajo, da se obravnave dosledno izpeljejo v vseh temeljnih sredinah OZD energetike.

Republiški odbor Sindikata delavcev energetike pri tem pričakuje, da se bodo poslovodni organi z vso odgovornostjo vključili v pripravo in izvedbo obravnave rezultatov gospodarjenja v prvih treh mesecih in da bodo v svoja poslovna poročila vključili poleg osnovne problematike in značilnosti gospodarjenja tudi odprta vprašanja in ukrepe, ki jih je nujno treba sprejeti za zagotovitev uresničevanja planskih ciljev in drugih odprtih vprašanj in problemov ter sprejetih dogovorov. To slednje po mnenju ROS delavcev energetike še zlasti velja za OZD elektrogospodarstva in premogovništva, zato predlaga, da se v poslovnih poročilih in obravnavi posebej še izpostavijo vprašanja, vezana za aktivnosti in resničevanje sprejete v zvezi s samoupravnega organiziranostjo, sklenitvijo samoupravnega sporazuma o skupnem ustvarjanju, razporejanju in delitvi skupnega prihodka, sprejetjem standardov in normativov za pridobitev dohodka oziroma deleža v prihodku, medsebojnim pretokom informacij, enotnim oziroma usklajenim nastopom na različnih nivojih samoupravnega dogovarjanja in odločanja itd.

ROS delavcev energetike zadolžuje svoj izvršni odbor, da na eni svojih sej, na katero povabi tudi predsednika kolektivnih poslovodnih organov na nivoju SOZD in DO, razpravlja o omenjeni problematiki, pri čemer mu nalaga, da posebej izpostavi vprašanje odgovornosti, vezano na uresničevanje politike in plansko-razvojnih ciljev energetike, še posebno elektrogospodarstva in premogovništva.

Republiški odbor Sindikata delavcev energetike Slovenije posebej poziva kolektivne in individualne poslovodne organe kot tudi organizacije in organe ZS v OZD energetike, da se maksimalno angažirajo v aktivnostih in delu na pripravi materiala in sami obravnavi, ki se v zvezi s stanjem in reševanjem družbenoekonomskega položaja energetike, še

Pred odhodom na delo v jamo se prileže dim zadnje cigarete.

(Foto: B. Klančar)

Tekmovanje »Sindikati, SLO in DS 86«

zlasti elektrogospodarstva in premo-
govništva pripravlja v okviru izvršnega
sveta in skupščine SR Slovenije. Re-
publiški odbor Sindikata delavcev ener-
getike Slovenije na svoji seji zaradi za-
poznosti dogovorjenega gradiva o
poteku obravnave rezultatov gospo-
darjenja v OZD dejavnosti Zemeljski
plin v letu 1985 in tekoči problematiki
gospodarjenja ter odsotnosti članov
ROS na seji iz te panoge dejavnosti ni
mogel razpravljati oziroma v zaključku
posebej vključiti specifično te dejavnosti.
Izvršni odbor zato zadaljuje, da na svoji
prvi prihodnji seji razpravlja o družbe-
noekonomski problematiki te dejavnosti
v preteklem in tekočem letu in sprejme
po potrebi, skladno z zaključki 2. seje
ROS, dodatne ocene in usmeritve.

Republiški odbor Sindikata delavcev
energetike Slovenije poziva komisijo
ROS za samoupravno sporazumevanje
o dohodku in njegovi delitvi, da v skladu
s sprejetimi dogovori v okviru izvršnega
odbor ROS pospeši delo na pripravi
ustrezne analize o gibanju osebnih
dohodkov v letu 1985 v OZD energetike
Slovenije in njihovo usklajenost s SaS
dejavnosti.

Republiški odbor Sindikata delavcev
energetike Slovenije zadaljuje izvršni
odbor in komisijo ROS za družbenoeko-
nomske odnose in razvoj samoupravlja-
nja, da redno spremljata oziroma se ak-
tívno vključita v priprave in aktivnosti za
sprejem ovrednotene elektroenergetske
bilance, ki bo v obravnavi in sprejemu na
skupščini ISEP v drugi polovici maja te-
ga leta.

Republiški odbor Sindikata delavcev
energetike Slovenije daje pobudo prog-
ramskemu svetu RTV Ljubljana oziroma
uredništvu oddaj »Okrogla miza« in
začasemu koordinacijskemu organu
na nivoju vseh treh SOZD (EGS, REK
FLL Titovo Velenje, REK EK Trbovlje),
da glede na ugotovitve, ne le iz razprave
na 2. seji ROS delavcev energetike, am-
pak tudi glede na obstoječe nejasnosti
in dezinformacije, ki so v pogledu se-
danjega družbenoekonomskega polo-
žaja elektrogospodarstva in premogov-
ništva ter reševanja težav in problemov
energetike sploh prisotne v javnosti, pr-
oučita umestnost, da se v okviru oddaj
»Okrogla miza« organizira posebna od-
daja, ki bo na eni strani razgrnila javnos-
ti tekočo in razvojno problematiko
energetike, še posebno elektrogospo-
darstva in premogovništva; po drugi st-
rani pa prispevala k boljšemu seznanja-
nju javnosti z družbenoekonomskim in
samoupravnim položajem delavcev v
energetiki.

Franc Druks

Občinski svet Zveze sindikatov Trbov-
lje organizira tudi letos v okviru svojih
aktivnosti Zveze sindikatov Slovenije v
akciji NNNP 86 tradicionalno tekmo-
vanje ekip OO ZS in KK SZDL »Sindikati
v SLO in DS 86«. Tekmovanje bo pote-
kalo 14. junija 1986 na področju: Rovte
— Planinska vas — Klek — Vasle — Dom
DPO — Terezija rov — Strelišče Dobrna
— dom Svobode Dobrna. Letošnje
tekmovanje bo potekalo v počastitev 41.
obletnice osvoboditve in občinskega
praznika občine Trbovlje 1. junija.

Vsaka osnovna organizacija zveze
sindikatov oziroma krajevna konferenca
SZDL prijavi lahko eno tričlansko ekipo
in enega rezervnega tekmovalca. Večje
osnovne organizacije sindikata s preko
200 člani lahko prijavijo še dodatno
ekipo, enako tudi KK SZDL. V vsaki ekipi

mora biti vsaj ena tovarišica. Tekmo-
vanje bo obsegalo streljanje z zračno
puško, izpolnjevali bodo test s področja
splošne ljudske obrambe in družbene
samozaščite, metali bodo ročne bombe,
se orientirali na zemljišču, razstavljali in
sestavljali polavtomatsko puško, sode-
lovali bodo v vaji z brentačo in v pohodu
do 8 km. Prve tri ekipe in najboljša žen-
ska ekipa bodo prejeli pokale ter prizna-
nja. Tekmovanje se bo pričelo v soboto
14. junija, s pričetkom ob 8. uri pred ga-
silskim domom na Savinjski cesti 35.
Izvedeno bo ob vsakem vremenu. Pri-
jave je treba poslati do 4. junija na občinski
svet Zveze sindikatov Trbovlje. Pri
izvedbi tekmovanja bodo sodelovali OK
ZRVŠ, občinski štab teritorialne ob-
rambe, oddelek za ljudsko obrambo,
občinski štab za civilno zaščito, OK
SZDL in OK ZSMS Trbovlje.

Občinska priznanja OF

c) v Zagorju

Jože Malovrh, Štefan Lipičnik, Peter
Ludoviko, Ivan Brečko in Janez Krznar;

č) v Krškem

Gasilsko društvo Podbočje, Franc
Vakselj, Niko Keše, Janez Volčanšek,
Jože Škoberne, Majda Blažević, Vinko
Gomiljšek, Janez Levičar, Zdenka Žič-
kar, Henrik Kljun, Rudi Zupancič;

d) v Črnomlju

Jure Damjanovič, Janez Hotujec, Mi-
lan Kranjc, Slavko Malešič, Verica Maru-
šič, Rihard Šoper;

e) v Laškem

Majda Gospodarič, Leni Videc, Ivan
Čerin, Pavel Ajdnik, Stane Lotrič.
Čestitamo!

Na proslavah pred letošnjim praz-
nikom Osvobodilne fronte slovenskega
naroda in praznikom dela — prvim
majem, ki so jih pripravili v posameznih
občinah v glavnem že v petek, 25. aprila,
so podelili tudi letošnja občinska srebrna
priznanja Osvobodilne fronte sloven-
skega naroda. Na področju posameznih
občin so se posebne žirije pri občinskih
konferencah SZDL odločile, da letošnja
priznanja podeli naslednjim občanom
in skupinam:

a) v Hrastniku so jih prejeli:

Majda Žagar — Diacci, Rudi Hribšek,
Mili Kobal, Franjo Krsnik, Jože Gole,
Janez Ulaga in Društvo invalid Hrastnik;

b) v Trbovljah

Miha Ferme, Pavla Jeršin, Rajko
Medvešek, Elvira Korošec, Franci Roj-
šek, Alojz Vrtnjak in Strelska družina
STT;

Srebrni znaki sindikatov — priznanja najboljšim

Na proslavah v počastitev letošnjega
praznika OF — 27. april in praznika dela
1. maja so predsedniki občinskih svetov
zveze sindikatov na predlog posebnih
žirij podelili letošnja občinska priznanja
zveze sindikatov — srebrne znake Zveze
sindikatov Slovenije najaktivnejšim sin-
dikalnim delavcem, društvom in organi-
zacijam.

Na področju posameznih občinskih
sindikalnih svetov so jih prejeli:

a) v Hrastniku

Karli Hribar, Elza Ločičnik, Roman
Kreže, Jože Sušec, Majda Trbovc, Emil
Rec in Gvido Kosm;

b) v Trbovljah

Občinska konferenca Zveze rezervnih
vojaških starešin Trbovlje, konferenca
OO Zveze sindikatov Cementarna Tr-
bovlje, Marjan Bajda, Edi Brglez, Marja-
na Bogožalec, Srečko Drugovič, Roman
Grilc, Mili Hacin, Branko Jurgan in Rudi
Murn;

c) v Zagorju

Marinka Kreže, Ivan Klančičar, Mija
Fajfar, Mitja Kržišnik in Slavko Koželj;

č) v Krškem

Kornelija Božič, Janko Hrovat, Rafko
Jelen, Ivan Lubšina, Jožica Mikulanec,
Jože Moškon, Ivanka Petan, Anton Ple-
terski ml., Milena Sintič, Irena Stgrar,
Jernej Vintar, Stanislav Župevc, OOZS
Metalna — tozd TGO Senovo, OOZS
TCP Djuro Salaj, tozd Proizvodnja celu-
loze Krško;

d) v Črnomlju

Marko Banovec, Kazimir Čemaš, Ivan
Hrustek, Anton Muc, Alojz Puhon, An-
gela Štukelj in OOZS IMV Črnomelj;

e) v Laškem

Odločili so se, da bodo znake podelili
nekoliko kasneje.
Čestitamo!

13. maj — dan varnosti

Ob letošnjem dnevu varnosti so pripravili proslavo v dvorani Glasbene šole Trbovlje. V okviru te proslave so izvedli kulturni program ter podelili tudi letošnja republiška in občinska priznanja in odlikovanja najzaslužnejšim delavcem na področju varnosti. Prejeli so jih:

a) zlati znak za zasluge za varnost
— tovarna kemičnih izdelkov, tozdr. Proizvodnja klora, Hrastnik, KS Steklar-na Hrastnik, Jože Zorčič in Jože Potočnik;

b) bronasti znak za zasluge za varnost
— Jože Centrih, Zvonimir Ule, Karel Šergan;

c) bronasti znak republiškega štaba civilne zaštite
— Miha Molan.

Več delavcev s področja varnosti je prejelo pisne pohvale za opravljeno delo in uspehe, trije učenci osnovnih šol so prejeli knjižne nagrade za najboljše spise na temo varnosti in na to temo izdelali tudi najboljše likovne izdelke. Čestitamo!

1. junij — praznik občine Trbovlje

Občani občine Trbovlje že vrsto let proslavljajo 1. junija svoj občinski praznik. Proslavljajo ga v spomin na zmago naprednih delavcev nad Orjuno 1. junija 1924 v Trbovljah.

Občinska skupščina je skupno z družbeno-političnimi organizacijami in društvi pripravila v počastitev letošnjega praznika vrsto prireditev.

V soboto, 24. maja je bila na strelišču na Dobrni proslava ob 40-letnici mladinske delovne akcije Brčko — Banoviči in dneva mladosti 25. maja. V sredo, 28. maja, ob 12. uri je bila v sejni dvorani družbeno-političnih organizacij predstavitev knjige »Trbovlje v NOV 1941 — 1945.« Že naslednji dan, v četrtek 29. maja, ob 12. uri je bila odprta nova turistična poslovalnica Kompas na Ulici 1. junija 18 (v bivši poslovalnici Dela pri Bergerju). Isti dan ob 18. uri je bila odprta tradicionalna likovna razstava članov likovnikov DOLIK z Jesenic in RELIK iz Trbovelj v likovni galeriji Trbovlje v Delavskem domu. V petek, 30. maja, ob 16. uri pa je bila na prostoru med stanovanjskimi bloki Ulica Sallaumines pred restavracijo Lazarevac kulturno — zabavna prireditev. Isti dan ob 17. uri so otvorili dializni oddelek ZZB Tozdr. Splošna bolnica Trbovlje. V soboto, 31. maja, ob 6. uri je bil tradicionalni množični pohod na Vrhe s proslavo pred domom revirskih in savinjskih borcev ob 11. uri. Isti dan ob 16. uri pa na stadionu ŠD Rudar srečanje mažuretnih skupin in pihalnih orkestror Slovenije. Pred tem srečanjem bo parada na Ulici 1. junija.

Slavnostna seja vseh treh zborov občinske skupščine Trbovlje s podelitvijo Prvojunjskih priznanj bo v nedeljo, 1. junija, ob 11. uri v delavskem domu v Trbovljah.

V počastitev praznika občine Trbovlje pa bo 14. junija tudi družbeno-politična akcija sindikati v SLO in DS 86.

Letošnje slavnostne seje vseh treh zborov občinske skupščine se bodo

udeležile tudi delegacije vseh pobratenih mest, to je iz Sallauminesa, Lazarevca, Jesenic, Valandova kakor tudi iz Donjega Lapca.

Po vsej verjetnosti pa bo poleg omenjenega osnovnega programa pripravljena v počastitev tega praznika še kakšna druga kulturna, športna ali manifestativna prireditev.

(tl)

Kritično o skupnih interesih v revirjih

Dne 12. maja so se sestali delegati skupščine skupnosti revirskih občin Hrastnik, Trbovlje in Zagorje. Na seji skupščine so govorili o skupnih temeljih planov vsake od teh občin v srednjeročnem obdobju 1986—1990. Na skupščini so izvolili tudi novo vodstvo skupnosti za naslednje mandatno obdobje.

Za zadnjo sejo skupščine skupnosti revirskih občin lahko rečemo, da je bila precej kritična, predvsem ko je šlo za dogovor o skupnih dejavnostih. Nekatere delegate je motilo to, da so sestavljalci dogovora pustili nekatere zadeve nedorečene. Enotnega mnenja niso bili pri tem, da bi del denarja, n. pr. za družbeni razvoj, dobile tudi občine, kjer delavci živijo. Dogovor vsebuje tudi naloge, pri katerih že doslej niso našli skupnega jezika, to so n. pr. obveznosti do Zasavskega srednješolskega centra, oskrba z vodo, skupni oskrbovalni center ipd. Ugotovili pa so, da so medobčinske službe dobro organizirane, to so medobčinske inšpekcijske službe, geodetska uprava, veterinarska služba, razmeroma dobro pa je tudi sodelovanje pri urejanju cest. Pomisleke so imeli nekateri delegati v prerezporeditvi deleža dohodka po občinah in enakomernejši policentrični razvoj, usklajeni razvoj zd-

ravstva, reševanje usmerjenega izobraževanja ipd. Vsako od teh nalog si nekateri predstavljajo po svoje. Enoten jezik pa so našli delegati vseh treh občin, ko so se zavzeli za to, da TET I z 22 MW blokom (Pauker) čimprej preneha obratovati. Zavzeli so se za skupno podporo gospodarskih programov, ki so tudi izvozno perspektivni. Pri gradnji TE-TO III je treba obvezno zgraditi čistilne naprave. Ogrevanje revirskih občin naj ne bi bila le skrb naših občin. Poudarjeno pa je bilo tudi to, da vedno govorimo le o edinem onesnaževalcu, t. j. o termoelektrarni. Morda so mnogo večji onesnaževalci kemična v Hrastniku, Cementarna v Trbovljah, IGM v Zagorju, predvsem pa individualna kurišča v stanovanjskih naseljih. Govor pa je bil tudi o nadaljnjem razvoju turizma, dograditvi zasavske ceste ipd. V teku so javne razprave po posameznih občinah o tem dogovoru. Te bodo do konca junija letos. Za novega predsednika skupščine skupnosti revirskih občin je bil izvoljen Samo Logar iz Hrastnika, za podpredsednika Igor Ajtič iz Zagorja, za sekretarja pa Emilija Pišek, ki je bila do sedaj vodja strokovnih služb občine in izvršnega sveta Trbovlje.

(tl)

S 1. junijem višje pokojnine

Že v prejšnji številki našega glasila smo poročali, da se bodo pokojnine 1. junija letos že tretjič povečale. Znano pa ni bilo, za kolikšen odstotek se bodo povečale.

Dne 28. aprila pa je odbor za plan in finance pri skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slovenije — SPIZ, sklenil, da se s 1. junijem letos pokojnine že tretjič usklade med letom, in to za 20% z veljavnostjo od 1. januarja 1986 dalje.

Letos so pokojnine na podlagi rasti osebnih dohodkov uskladili doslej že dvakrat, in to s 1. aprilom za 15% in s 1. majem za 16%, vsakokrat z veljavnostjo od 1. januarja 1986. Skupno povečanje pokojnin zaradi naraščanja osebnih dohodkov vseh zaposlenih v letu 1986 tako znaša 33,4%. Pri tretji uskladitvi so upoštevali dejansko povečanje osebnih dohodkov v prvih dveh mesecih letos, oceno rasti osebnih dohodkov v prvih štirih mesecih letos in priliv denarja za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Po podatkih republiškega zavoda za statisti-

ko je razvidno, da je znašal povprečni čist osebni dohodek vseh zaposlenih v obdobju januar—februar 82.551.—din, kar je za 50,2% višji osebni dohodek od povprečnega v lanskem letu. Po oceni so se sredstva za OD letos v prvih štirih mesecih povečala za 55% napram povprečju leta 1985. S tretjo uskladitvijo pokojnin bo doseženo 60,08% skupno povečanje pokojnin zaradi naraščanja osebnih dohodkov zaposlenih. Tolikšno povečanje pokojnin ustreza glede na predviden porast osebnih dohodkov v prvem polletju v primerjavi z letom 1985.

Za enak odstotek kot pokojnine se povečujejo tudi zneski za pomoč in potrebo. Ta bo znašal 36.818.—din, nov, nižji znesek pa bo znašal 18.409.—din. Preživnine kmetom se bodo postopno povečale s 1. junijem kot pokojnine.

Ko so sklepali o vnovični uskladitvi, so upoštevali določila zveznega zakona o sprotne usklajevanju pokojnin z gibanji osebnih dohodkov vseh zaposlenih na območju republike. S temi usklajevanji med letom SPIZ uresničuje zakonske predpise.

(t.l.)

Milan Kožuh — predsednik Zveze slovenskih upokoјencev

Dne 25. aprila je bila v Ljubljani konferenca Zveze društev upokoјencev Slovenije. Zveza je naslednica Društva upokoјencev Slovenije in praznuje letos 40-letnico svojega delovanja. V društvih upokoјencev v Sloveniji je včlanjenih 165.000 oziroma 67% vseh upokoјencev. Na konferenci so ugotovili, da so se društva okrepila v vseh pogledih, predvsem organizacijskih, njihova dejavnost pa se je zelo razmahnila in razširila na mnoge dejavnosti. Naj omenimo pri tem tudi ustanovitev univerze za tretje življenjsko

obdobje. Razumljivo je, da upokoјence najbolj skrbi gmotni položaj. Predvsem je bilo težko lansko leto, ko se je stanje še poslabšalo napram letu 1984. V zadnjih mesecih so se pokojnine povečale, vendar še vedno precej manj kot osebni dohodki. Na konferenci so razpravljali še o raznih drugih aktualnih problemih. Za novega predsednika Zveze društev upokoјencev Slovenije je bil izvoljen Milan Kožuh, ki je sicer predsednik Društva upokoјencev Trbovlje.

Pripravljamo letovanje otrok

Tudi v letošnjem letu smo se lotili organizacije za brezplačno letovanje otrok smrtno ponesrečenih in aktivno umrlih delavcev kombinata. V zadnjih nekaj letih so otroci letovali v počitniškem domu v Vrsarju. V letošnjem letu so nam v komisiji za letovanje v Zagorju nekoliko obrnili hrbet, saj nam kljub lanskoletnemu ustnemu dogovoru niso rezervirali potrebnega števila ležišč. Zato smo se obrnili na Zvezo prijateljev mladine Trbovlje, ki nam je odstopila 60 ležišč v počitniškem domu na Debelem rtiču. Otroci bodo letovali od 1. do 15. avgusta. Cena oskrbnega dne je 1.800.— din. Za razliko od preteklih let moramo v kombinatu zagotoviti tudi potrebno število vzgojiteljev. Letovanje organizira koordinacijski odbor sindikata SOZD, financirajo pa ga delavci sestavljene organizacije. Vsak delavec prispeva od OD enkratni znesek, odvisno od višine stroškov letovanja.

Božo Marot

Delegati iz naših krajev v republiški in zvezni skupščini

Iz poročila republiške volilne komisije povzemamo, da so bili izvoljeni delegati za družbenopolitični zbor SR Slovenije in delegati za zvezni zbor zvezne skupščine.

V družbenopolitični zbor skupščine SR Slovenije je bilo izvoljenih 50 delegatov, med njimi so tudi Franc Grešak, rojen 1927, višji upravni delavec, upokoјenec, Trbovlje; Miralem Imširovič, rojen 1957, ing. elektrotehnike, Črnomelj; Emil Štern, rojen 1942, ekonomist, Zagorje.

V zvezni zbor skupščine SFRJ je bilo iz Slovenije izvoljenih 30 delegatov. Med njimi so Jože Breznikar iz Radeč, Martin Molan iz Krškega, Janez Sašek iz Črnomlja, Leopold Grošelj iz Hrastnika, Janez Lukač iz Litije.

Umrli je France Klopčič (25.10.1903 — 25.4.1986)

Pred praznovanjem letošnjega prvega maja, delavskega praznika, so v Ljubljani pokopali v domačem in tovariškem krogu Franceta Klopčiča, komunista, revolucionarja od leta 1920, organizatorja spopada z Orjuno v Trbovljah, zaslužnega občana občine Zagorje, dobitnika Prvojunjske nagrade občine Trbovlje itd. Umrli je v 83. letu starosti. Od njega so se poslovili tudi predstavniki revirskih občinskih skupščin in družbeno-političnih organizacij ter na njegovo željo tudi moški pevski zbor Loški glas iz Zagorja.

S smrtjo Franceta Klopčiča smo izgubili enega prvih slovenskih komunistov, menda tudi zadnjega, ki se je udeležil pred šestinšestdesetimi leti ustanovnega zbora komunistične partije Slovenije. Izgubili pa smo tudi moža, ki je bil posebno v mladih letih neločljivo povezan z rudarji in rudarskim življenjem bodisi v otroških letih v francoskih rudnikih ali pa pozneje v Zagorju in zasavskih revirjih. Ko se spominjamo njegove življenjske poti in njegovih bojov, ne moremo mimo njegovega velikega deleža v boju z Orjuno in uspešno končanega spopada z njo 1. junija 1924 v Trbovljah. France Klopčič je bil leta 1924 sekretar pokrajinskega komiteja SKOJ in leta 1925 član CK SKOJ-a. V letih 1926-1927 je bil član pokrajinskega komiteja KPJ za Slovenijo in v letih 1929-1930 tehnični sekretar politbiroja CK KPJ. Aprila leta 1930 je pobegnil v Sovjetsko zvezo. Tu se je šolal na mednarodni leninski šoli in delal kot novinar. Kot žrtev stalinskih procesov je bil osem let zaprt v taborišču ob reki Uhti. Leta 1956, to je po dobrih 25 letih, se je vrnil v domovino rehabilitiran. Skupno je prebil v starojugoslovanskih in sovjetskih zaporih in taboriščih enajst let. Po vrnitvi domov je bil med leti 1959-1965 član CK ZKS. Napisal je vrsto knjižnih del iz novejših zgodovine, predvsem revolucionarnega delavskega gibanja. Med objavljenimi so predvsem naslednja

pomembna dela:

Velika razmejitvev, Neravnodušni državljani, Kritično o slovenskem zgodovinskopisju, Desetletja preizkušenj in O preteklosti drugače.

Izgubili smo tovariša in prijatelja, ki je ostal do zadnjega zvest revolucionarnim idejam iz svoje mladosti, človeka, ki je verjel v komunistično družbo in ostal zvest načelu, da se je treba stalno borovati za enakopravnost med ljudmi in narodi. Zaradi mnogih njegovih odličnih lastnosti ga bomo ohranili v lepem spominu.

(tl)

Mednarodna razstava mineralov in fosilov v Trziču

V dneh 17. in 18. maja 1986 je bila v Trziču 14. mednarodna razstava mineralov in fosilov. Pripravili so jo kot običajno v tamošnji osnovni šoli Heroja Bračiča v Bistrici pri Trziču. Pokrovitelj letošnje razstave sta bila Rudnik urana Žirovski vrh in skupščina občine Škofja Loka. Rudnik urana je pripravil razstavo uranovih rud in pregled varstva človeka in okolja. Predstavila se je občina Škofja Loka. Inaprojekt Zagreb je pripravil pregled dejavnosti tozda Kompleksna, geološka, raziskovalna, predstavili so se mladi raziskovalci Trilobit iz Velike Gorice. Srednja naravoslovna šola iz Ljubljane je prikazala geološko izobraževanje, razstavljena je bila zbirka okamenin in rudnin jeseniškega prostora, predstavljena je bila slovens-

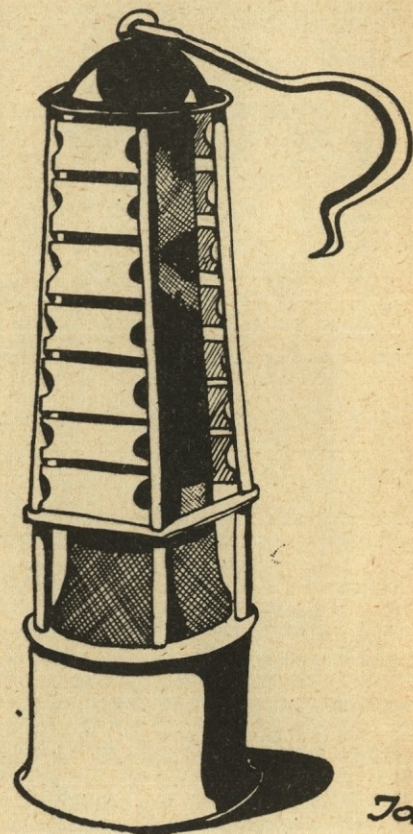
ka geološka transverzala. Na posvetovanju je bil govor o vrednotenju in eksploataciji uranskih nahajališč. Na seminarjih o sodobnih vidikih geologije in mineralogije pa so govorili o nastanku in ekonomskem pomenu radioaktivnih mineralov in jedrske varnosti. Kot prireditelj so nastopali Društvo prijateljev mineralov in fosilov v Trziču, komite za mednarodne razstave mineralov in fosilov v Trziču, odbor za 14. mednarodno razstavo mineralov in fosilov v Škofji Loki in prireditveni odbor za 14. mednarodno razstavo v Trziču. Na predvečer, 16. maja, so prireditelji pripravili kulturni program, naslednji dan ob 8. uri pa so odprli razstavo.

(tl)

Določen je najnižji znesek za socialno varnost

Izvršni svet SR Slovenije je 24. aprila letos objavil odlok o določitvi najnižjega zneska, ki zagotavlja materialno in socialno varnost delavca. Ta odlok je sprejet na podlagi določil zakona o zjamčenem osebnem dohodku in izplačevanju oseb-

nih dohodkov v organizacijah združenega dela, ki poslujejo z izgubo. Z veljavnostjo od 27. aprila dalje velja najnižji znesek, ki zagotavlja materialno in socialno varnost delavca, mesečno 35.000,00 din.

Vpliv onesnaženega okolja na zdravje otrok

Dne 11. oktobra 1985 je potekal v Trbovljah sestanek pediatrične sekcije slovenskega zdravniškega društva. Na tem sestanku, katerega se je udeležilo večje število zdravnikov — pediatrov iz vse Slovenije, je bilo pripravljenih več referatov na temo: Vpliv onesnaženega okolja na zdravje otrok.

Vsi ti referati so objavljeni v publikaciji Zdravstveno varstvo številka 1-2/86. Objavljeni so naslednji referati: Pediatrična služba v Zasavju, (prim. dr. Ludvik Kramberger), Človekovo odzivanje na ekosistemske spremembe (dr. D. Vrhovšek), Vplivi onesnaženega zraka na bolnike z bronhialno astmo (dr. Marijana Kuhar), Vzgojno varstveni zavodi in obolevnost otrok za akutnimi respiratornimi efekti (dr. Matej Kunaver), Vpliv stopnje onesnaženega zraka na gibanje natalitete in incidenco rojevanja nedonošenčkov in zahirancev v Zasavju (dr. Nenad Terzić), Vpliv onesnaženosti zraka v trboveljski dolini na zdravje šolske in predšolske mladine (dr. Marjeta Opresnik — Pešec), Ekološki in meteorološki vplivi na obolenje dihal pri otrocih v Zasavju (dr. Magda Lušič).

Interesenti, ki se zanimajo za vsebino teh referatov z ugotovitvami, si lahko ogledajo le-te v omenjeni publikaciji v strokovni knjižnici sozd REK EK.

(tl)

Posvetovanja, simpoziji, konference

V času od 20. do 24. oktobra letos bo potekal v Ljubljani peti jugoslovanski simpozij o podzemski eksploataciji. Organizatorji tega simpozija so Zveza rudarskih, geoloških in metalurških inženirjev in tehnikov Jugoslavije — komite za podzemno eksploatacijo, Zveza rudarskih, geoloških in metalurških inženirjev in tehnikov Slovenije in Rudarski inštitut Ljubljana. Tema simpozija je: Sodobne usmeritve razvoja podzemnega rudarstva v Jugoslaviji za ekonomično proizvodnjo mineralnih in energetskih surovin. Podtème pa so: Uporaba računalništva v podzemski eksploataciji, Vpliv fizikalno mehanskih in drugih lastnosti delovnega okolja na tehnološke procese v podzemski eksploataciji in Ekonomika v podzemski eksploataciji.

Na simpoziju bosta poudarjeni predvsem dve novi usmeritvi, in to uporaba računalništva in geoinženiring. Organizatorji pa želijo, da bi udeleženci dali prispevke tudi s področja avtomatizacije s pomočjo elektronike, robotizacije itd.

Podzemsko rudarstvo bo lahko obdržalo korak s časom le, če bo pravočasno spoznalo ne le uporabnost, pač pa tudi nujnost tehnoloških novosti, ki v drugih tehničnih panogah že povzročajo novo tehnološko revolucijo v vseh fazah procesa eksploatacije od idejnih zamisli do pridobivanja in še naprej.

Udeleženci, ki nameravajo sodelovati na tem simpoziju z referati, morajo referate poslati organizatorju, to je Rudarskemu inštitutu v Ljubljani, najkasneje do 15. julija 1986, medtem ko je bilo treba predhodno informacijo z naslovom referata predložiti do 15.4.1986.

(tl)

Mir — preprosta beseda z velikim pomenom

Človeštvo vse bolj hrepeni po njem, mir pa izginja iz naših dlani in se nam vse bolj oddaljuje. Tako smo že na robu prepada, ki vodi v tretjo svetovno vojno. Spomnimo se na železno zaveso, ki je padla med Vzhod in Zahod, spomnimo se krvavih bojov narodov proti kolonializmu, raznih terorističnih akcij, jedrskega oboroževanja velesil, vojne zvezd... Toda pri tem nimajo besede preprosti in poštenu ljudje, ki si želijo živeti svobodno, človeka vredno življenje. Največkrat si to dovoljujejo »velike sile« in prav takšna dejanja so zaskrbljujoča.

Jugoslavija se zavzema, da bi golob miru poletel in razprostrl krila čez vse dežele sveta. Sama ne bo napadala, v primeru vojne pa se bomo vsi borili in branili pred napadalci.

Jasna Fabjan, 8.c
Osnovna šola narodnega heroja
Rajka, Hrastnik

Berta Čobal — Javornik

Reci poetu...

»... sin tvoj zaril se je živ pod zemljo -
v Ameriki koplje,
v rovu še zarja poljan mu mračne misli
obseva ...«

Nekoč zapel je poet, ko s trebuhom za
kruhom
v svet — odšel je sin naših dolin, gorá in
morjá ...
ko zapustil je plug in motiko
in s sliko domačega kraja — rodnega
raja

zaril se v črno zemljo za skorjico kruha,
ki bila je trda in suha,
vsa prepojena z znojem in lastno krvjo...

V rovu je hiral, v tujini umiral,
izgubljal življenje, naš sin ...

Reci poetu!

Sin naš po svetu več ne potuje,
knapov rod ne odhaja na tuje!
Tu, v zemlji domači, ob beli pogači
koplje črni zaklad ... mu tuja je glad!
zarja poljan - dan na dan
toplo ga obseva,
s srcem ljubečim kot mati ogreva
gruda domača ...

Reci poetu!

Danes v svetu knapov rod
utira pot si milejšo
in svetlejšo ga zarja dneva obseva ...

Zato!

Rudarii, vsem srečno!
Ko kjerkoli, vedno in večno —
v miru, svobodi — bodi rudar
na svoji zemlji ... svoj gospodar!

Na 110. obletnico Cankarjevega rojstva — 10. maja, smo bili povabljeni v Cankarjev dom na ogled baletnega triptiha. Žal se nas je temu vabilu odzvalo mnogo premalo. V velikem foajeju nas je pozdravil direktor Cankarjevega doma. V našem imenu pa se je zahvalil Tine Lenarčič. Najprej smo si ogledali Cankarjev dom. Morali smo potrditi, da je to resnično velika stvaritev in pridobitev za slehernega Slovenca. Nato smo v veliki dvorani videli orgle, o njih nekaj več izvedeli in tudi slišali nekaj skladb. Ob 17. uri pa se je začela predstava, balni triptih. Sestavljen je iz treh delov: Richarda Wagnerja — Siegfriedova idila in Matilda ter Pastoralna simfonija L.W. Beethovna. Bila je enkratna predstava. Uživali smo v prečudoviti glasbi, koreografiji in v odlični izvedbi plesalcev baleta.

To je bila predstava, ki je ne bomo kmalu pozabili. Delo smo nagradili z burnim in dolgim ploskanjem. Mislimo, da ne bomo imeli kmalu prilike, da bi si lahko zopet ogledali takšno vrhunsko delo, zato nam je žal vseh tistih, ki tega niso videli.

Rudi Janežič

V Zagorju so se vabilu na razgovor odzvale naslednje tovarišice: **Joža Mrva**, administrator v TOZD RIG, zaposlena stiriintrideset let, **Marija Draksler**, zaposlena dvaindvajset let, dela pri obračunu OD, v rudniški menzi pa je zaposlena dvanajst let **Marija Kranjc**.

Vse tri so bile tako polne doživetij, tako navdušene, da je to težko opisati. Najprimernejši bi bil posnetek na magnetofonski trak. Strnjene misli pa so: Enkratno je bilo.

Srečne smo, da so se nas v Ljubljani spomnili. Premalo imamo duševne hrane. Veste, da so se ljudje bali tega obiska. Nismo si mogle predstavljati, da imamo pri nas kaj tako lepega. Več ru-

Marica Grešak — Jakopič

Pridi veter

Zapusti, o vetrič, skalne vrhe
in pridi v dolino, kjer čakam na te,
čakam na tebe, ker njega ne bo,
za vedno od mene vzel je slovo.

Objela bom tvoje nevidno telo,
kakor sem njega za grenko slovo,
a ti bi razkodral mi temne lase,
kot so nekoč jih njegove roke.

Tebi, le tebi bom dala srce
in ti zaupala svoje gorje,
le ti mi zvesto solze bi sušil
in srčne mi rane spet ohladil.

Moj mladi rudar si drugo je zbral
in pred oltar jo je popeljal,
nesrečno zdaj moje je mlado srce,
prevarana točim grenke solze.

Obisk v Cankarjevem domu

darjev je reklo. Kaj pa bom jaz v Cankarjevem domu, saj nisem za tja, pa še balet. Tako nobenega od rudarjev ni bilo videti, škoda. Ko bi se udeležili, bi jim bilo gotovo všeč. Laiki smo, predstava je bila za izobražene ljudi, vendar smo od lepote onemeli. Dovolj je bilo, če si gledal samo svetlobne učinke. Pa orgle. Mene je kar v grlu stiskalo in na jok mi je šlo, tako je bilo lepo, je povedala ena od udeleženk. Žal nam je, da nismo imeli več časa, da bi si notranjost doma podrobneje ogledali. Še bolj pa nam je žal, da se predstave ni udeležilo večje število sodelavcev. Obveščenost ni bila najboljša. Okrožnico ljudje kar založimo med ostale akte. Razobesiti bi morali plakate.

Organizirajte še kdaj ogled kakšne predstave v tem čudovitem domu. Prepričane smo, da bo udeležba velika.

V laboratoriju RRPS v Trbovljah so se vabilu na predstavo v Cankarjev dom odzvale v velikem številu predvsem ženske.

Že dolgo smo se odpravljale v Cankarjev dom, saj smo si ga že lele ogledati, odkar so ga zgradili. Organiziran obisk nam je zato prišel še kako prav, so povedale **Alenka Krafogel**, **Heda Klenovšek** in **Marijana Uranič**. Da se nismo že prej odpravile, je bilo več vzrokov. Eden izmed glavnih so vstopnice, ki jih v Cankarjevem domu po telefonu neradi rezervirajo. Če je predstava dobra, pa so sploh hitro razprodane. Tako bi moral dvakrat v Ljubljano — enkrat po vstopnice, drugič pa na predstavo. Če bi šle same, si tudi ne bi mogle tako temeljito ogledati doma. Pohvaliti moramo osebje Cankarjevega doma, ki nas je tako prijazno sprejelo.

Cankarjev dom smo videle prvič. Bile smo presenečene nad veličastnostjo tega doma. Predstava je bila moderna, enkratna, všeč nam je bila, čeprav nismo glasbeno preveč izobražene. Orgle so prav tako veličastne v tem velikem prostoru. Predlagamo, da bi še kdaj organizirali obisk v tem čudovitem domu, vendar ne na delovno soboto. Morali bi se odločiti za kakšno lažje delo, prirejeno v okrogli dvorani. Zelo radi se bomo odločili, verjetno tudi moški, ki res niso tako navdušeni za balet, zato je bil verjetno tudi tako slab obisk.

Še dolgo nam bo ostalo v spominu to lepo sobotno popoldne.

Sašo Kosmač, dipl. ing. rud., zaposlen v DS SS RRPS

V Cankarjevem domu do sedaj še nisem bil, zato sem se rad odzval vabilu za ogled tega kulturnega doma. Organizacija je odlično potekala. Predvsem všeč mi je foaje, kjer nas je sprejelo osebje in predsednik Cankarjevega doma. Prostor je veličasten, tla marmornata, stene dekorirane z lepimi tapisirijami. Velika dvorana deluje nekoliko hladno, industrijsko, poseben čar k izgledu pa le prispevajo orgle. Predstavitev orgel mi je bila izredno všeč.

Nisem ravno ljubitelj baleta, vendar mi je bila predstava všeč, k temu je prav gotovo pripomogla koreografija in odli-

čni svetlobni učinki. Z eno besedo vseh mi je bilo in rad bi se še odzval vabilu. Lepo bi bilo videti še kakšno gledališko predstavo, morda dramo ali opero.

Pravzaprav sploh ne vem, kako sem vstopila v avlo Cankarjevega doma. V hipu me je vso prevzelo: veličastno, lepo, presehnljivo. Obstala sem, skoraj neslišno sem vstopala, čudno mirna in polna tihega zadovoljstva. Korak za korakom in z občudovanjem sem ogledovala vabljive tapiserije, mogočne luči, ki so v vsej svoji lepoti krasile vse tisto, kar se je ponujalo očem. Zdelo se mi je kot da sem sama, kot da je v tistem hipu vsa ta lepota namenjena samo meni. To pa je bil le trenutek, že v naslednjem hipu sem se zazrla v množico, ki je prav tako občudovala vse tisto, kar je tako nenadoma prevzelo mene.

Nisem še utegnila vsega videti, kar sem želela, ko sem že vsa mirna in polna občudovanja prislunhila orglam. Še kot otrok sem rada poslušala zvoke, ki so me to pot še bolj napolnjevali z neznanimi, mogočnimi občutki. Ob baletni

predstavi pa sem pozabila na vse: svetlobni efekti, glasba, gibanje na odru, vse to me je popeljalo v sanjski svet, ki ga ni mogoče pozabiti...

Takšni so moji vtisi, nosim jih v sebi, vsak dan, vsako uro, vsako minuto, spremljajo me povsod in na vsakem koraku bogatijo moj vsakdanji delavnik.

Ta prispevek nam je poslala prosvetna delavka Irena.

Ivan Kunstek, zaposlen kot nadzornik v gradbišču tozda RIG šestindvajset let.

Večina nas je prvič videla rezultate, tudi našega dela. Prepričali smo se, da denar, ki smo ga prispevali, ni bil vržen stran. Marsikje v Evropi sem že bil, vendar se mi zdi, da kaj tako lepega nisem videl. Lahko smo ponosni na ta kulturni hram. Predstava je bila odlična, koreografija tudi, potek sinhroniziran. Osebnost mi je bila predstava zelo všeč, menim pa, da bi si rudarji raje ogledali kakšno domače dramsko delo. Upam, da ga bomo lahko kaj kmalu videli.

Dragica Bregant

pedagog. Tričlanska žirija je izbrala 21 zborov, ki jih je predlagala za sodelovanje na festivalu Kurirček in mladinskem festivalu v Celju Tako strokovnjaki, kot tudi publika je bila mnenja, da se je raven mladinskega zborovskega petja dvignila napram prejšnjemu letu: Ugotovili so, da se te pomembne revije premalo udeležujejo primorski, gorenjski in dolenski pevski zbori. Revijo je pripravil Svet revije. Letošnja jubilejna revija je potekala pod pokroviteljstvom Republiškega komiteja za kulturo, Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo ter Lidije Šentjurg in Janeza Vipotnika, ki je imel uvodni govor ob začetku revije. Naj omenimo še to, da je v prejšnjih devetih revijah sodelovalo 206 zborov na 464 nastopih pred občinstvom. Z letošnjimi udeleženci je nastopilo na vseh revijah okoli 40.000 mladih pevcev iz Slovenije, ki pojejo v okoli 800 zborih. O tej reviji mladinskega zborovskega petja bi lahko seveda pisali še precej več, vendar so o tem pripravili obširnejša poročila že tudi ostali časopisi, radio in televizija.

Likovne razstave

Od 25. aprila do 6. maja je bila odprta likovna razstava del Jožeta Naglava, ljubitelja slikarstva iz Hrastnika. Pripravili so jo v Delavskem domu v Hrastniku.

Od 8. do 19. maja je bila v likovni galeriji Trbovlje v Delavskem domu odprta razstava likovnih del treh slikark, članic RELIK-a Svobode Center. Helca Krasnik je razstavljala 20 akvarelov, Ivanka Uršič 21 olj, akvarelov, tušev, itd., Desanka Kreča pa 11 del v kredu, akvarelu in voščenkah. Skupno je bilo razstavljenih 52 del na različne motive — pokrajina, stare zgradbe, domačije, krušne peči ter obmorska in gorska pokrajina. Pri otvoritvi je sodeloval moški pevski zbor Zarja pod vodstvom Riharda Majcna, razstavo pa je odprl predsednik izvršnega sveta občine Trbovlje Ervin Matešič.

Od 13. do 16. maja je bila v festivalni dvorani na Bledu odprta razstava slikarskih del ob mednarodnem simpoziju o termoeenergetiki. Svoja dela so razstavljali Ernest Špilar, Helca Krasnik, Ivanka Uršič, Zdravko Dolinšek, Ervin Matešič, Ivan Žgalin, Miloš Vastič in Franc Kopitar, akademski slikar. Razstavljena dela so se nanašala na energetiko, industrijske in rudarske motive...

Od 13. do 23. maja pa sta razstavljala v razstavnem salonu Viktorja Gregorčiča na Javorniku — Koriška Bela, dva člana RELIK-a iz Trbovelj, in to Ivan Žgalin in Bojan Pikl. Žgalin je razstavljala olja in akvarele, Pikl pa baker in lignit. Skupno je bilo 25 del.

V likovni galeriji v Delavskem domu Trbovlje je bila v času od 25. aprila do 5. maja razstava del ljubljanskega slikarja Franja Smoleta. Razstavljal je 37 del akvarelov in risb z motivi iz NOB. Ob otvoritvi je sodeloval mešani pevski zbor Svobode II. Vse navzoče je pozdravil in razstavo odprl Janez Zavolovšek v imenu likovne sekcije RELIK.

V času od 24. aprila do 5. maja je bila v avli Delavskega doma Zagorje razstava na temo: »Rišem politični plakat«. Predloge za plakate so izdelali učenci zagorskih šol. Razstava pa je sodila v okvir kongresnih aktivnosti.

Inventura kulturnih prireditev

V zadnjem enomesečnem obdobju so se zvrstile številne kulturne prireditve v krajih, kjer delujejo naše organizacije združenega dela. Kot običajno, jih bomo na kratko omenili v našem pregledu tudi tokrat.

Gledališče

Dne 8. maja zvečer je gostovala v Delavskem domu Trbovlje Drama SNG iz Ljubljane. V okviru večernega abonmaja v organizaciji ZKO Trbovlje je nastopila s komedijo N.V. Gogolja: Kvartopirci.

Dne 16. maja zvečer je v Delavskem domu v Trbovljah gostovalo kulturno-umetniško društvo Bratstvo iz Raven na Koroškem. V srbohrvatskem jeziku so nastopile z delom Iva Brešana: Smrt predsednika hišnega sveta. Burlesko v osmih slikah je v režijskem pogledu pripravil Bojan Čebulj, realizacijo pa Fahrudin Handarović.

6. maja je bila v Delavskem domu v Hrastniku šesta in s tem zadnja predstava gledališkega abonmaja za odrasle v tej kulturni sezoni. Nastopilo je Sentjakobsko gledališče iz Ljubljane: z burko Thorntona Wilderja: Snubačka.

15. maja so v knjižnici v dijaškem domu v Hrastniku pripravili gledališki večer s članoma SLG Celje Ljerkom Belak in Bogomirjem Verasom.

20. maja je v okviru mladinskega abonmaja v Delavskem domu v Hrastniku nastopilo Sentjakobsko gledališče iz Ljubljane z gledališkim musiclom Metka in Janko.

V Hrastniku so si obiskovalci v okviru večernega abonmaja ogledali šest predstav. Prodanih vstopnic za vsako od teh predstav je bilo 334, dejansko pa se jih je udeležilo povprečno po 250 obiskovalcev. V mladinskem abonmaju so si učenci predmetne stopnje ogledali dve

predstavi, v pionirskem abonmaju pa tri dela. Obisk so organizirali preko šol.

Koncerti

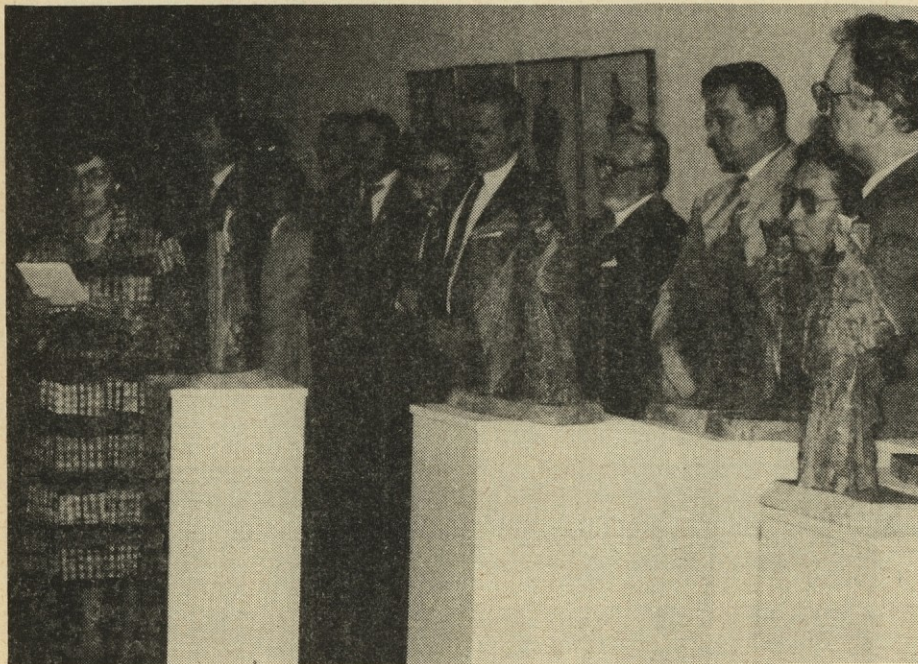
V času od 1. do 5. maja je mladinski pevski zbor Trbovlje pod vodstvom Ide Virt gostoval v ČSSR. V Šumperku so pripravili več koncertov narodnih in umetnih pesmi.

9. maja tega leta je moški pevski zbor Društva upokojencev Hrastnik imel celovečerni koncert ob dnevu zmage in 20-letnici zbora. Peli so slovenske narodne in umetne pesmi pod vodstvom Adolfa Dragarja. Ta je prejel na koncertu Gallusovo listino Zveze kulturnih organizacij Slovenije za življenjsko delo na glasbenem področju.

Pesem ne pozna meja je bila letos v Pliberku, in to 18. maja. Revija je bila 13. po vrsti in je bila tokrat prvič na Koroškem. Poleg tržaških in primorskih pevskih zborov se je revije udeležil tudi mešani pevski zbor Svobode II pod vodstvom Helge Briner. Vsak zbor je zapel po dve pesmi in vsi zbori skupaj tudi dve pesmi. Koncert so pripravili na gradu Pliberk.

7. maja zvečer je bila v Delavskem domu v Trbovljah osma revija otroških in mladinskih pevskih zborov iz Zasavja. Organizirala sta jo Zveza kulturnih organizacij Trbovlje in Zasavska pevska skupnost. Revije so se udeležili zbori iz Hrastnika, Trbovelj, Zagorja in Litije.

V času od 16. do 18. maja je potekala v Zagorju 10. revija mladinskih pevskih zborov. Slavili so torej 20-letnico te nadvse pomembne revije za slovensko mladinsko zborovsko petje. Revije se je udeležilo 51 zborov z okoli 2800 mladimi pevci. Strokovno žirijo je vodil Branko Rajšter, znani zborovodja in glasbeni

Franja Šprogar, predsednica skupščine občine Trbovlje, je 18. aprila odprla samostojno razstavo Stojana Batiča, ak. kiparja, v predavalnici Delavskega doma v Trbovljah. (Foto: B. Klančar)

Dne 6. maja so zaprli imenitno razstavo 41 plastik in 10 risb Stojana Batiča, akademskega kiparja, trboveljskega rojaka, sicer pa živečega v Ljubljani. Razstava je bila prirejena posebej za to priložnost v predavalnici Delavskega doma. Deležna je bila s strani občanov precejšnje pozornosti in velikega obiska. Umetnik je pripravil to razstavo v Trbovljah na povabilo Kulturne skupnosti Trbovlje ob njegovem 60 letnem jubileju. O tej manifestaciji likovne umet-

nosti smo poročali na kratko že tudi v prejšnji številki našega glasila.

V času od 29. maja pa do 9. junija je v likovni galeriji Trbovlje v Delavskem domu likovna razstava del članov likovnega kluba DOLIK z Jesenic in likovne sekcije RELIK iz Trbovelj v počastitev občinskega praznika občine Trbovlje 1. junija. Skupno je razstavljenih 50 del. Vsaka od teh sekcij razstavlja polovico del.

(tl)

Izposojeni trenutki resnice

Kakor vsi veliki kulturni pojavi ima alpinizem prebogato vsebino. Boj z gorami, ljubezen do gora je le simboličnega pomena, kakor je končno smrt le primerjava z življenjem. V vsemir spada pa tudi človeška volja.

G. Lammer

Med najšibkejšimi je najmočnejši tisti, ki ne pozablja na svoje slabosti.

Svedski pregovor

Ni vedno sezona za striženje ovc.

Francoski pregovor

Niti en razboriti duh ni nikoli smatral menjavo mnenja kot znak nesposobnosti.

Ciceron

O umetniški stvaritvi ne recite, da je zanič, če vam morda ni všeč, dopustite možnost, da je ne razumete.

R. Ringbauer

Narod, ki nima svoje zgodovine, je kakor človek brez spomina.

M. Bor

Lepoto in bogastvo del mogočne matere narave smo tolikanj obložili s svojimi iznajdbami, da smo jo povsem zadušili. Vendar pa narava čudovito osramoti naša jalova in ničeva prizadevanja, kjerokoli zablešči v svoji čisti pristnosti.

M. D. Montaigne

Medicinsko raziskovanje je tako zelo napredovalo, da praktično ni več zdravega človeka.

A. Huxley

Tisti, ki morejo, naredijo. Tisti, ki ne morejo, učijo.

E. A. Murphy

Človek ni do ničesar tako nestrpen, kakor do ravnokar odloženih lastnih zmot.

J. W. Goethe

Moške je treba jemati takšne, kakršni so, ženske takšne, kakršne bi rade bile.

F. Wedeking

Kaj je, kaj pomeni ...

BILATERALIZEM — je sistem meddržavnih odnosov, ki je zasnovan na pogodbah med dvema državama. Nasproten je multilateralizmu, ki temelji na pogodbah več držav;

CENZUS — je popis; v rimski državi popis premoženja rimskih državljanov zaradi razporeditve v davčne razrede; je pogoj, ki je postavljen za pridobitev pravice;

DOTACIJA — je denarni znesek, ki se daje kot podpora. Dotacija so nevračljiva denarna sredstva. Ta sistem financiranja je prevladoval v administrativnem gospodarskem sistemu. Denarna sredstva so se v proračunu zbirala in iz proračuna dajala. Sicer pa se v praksi ta beseda pogosto pojavlja n. pr. pri odobranju raznih pomoči društvom, organizacijam itd;

INVESTICIJE — pomenijo v ožjem pomenu naložbe v nova osnovna sredstva. V širšem pomenu so naložbe v nova osnovna sredstva;

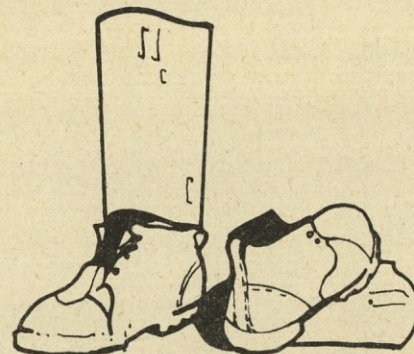
KARTEL — je nižja oblika monopola; je kratkotrajni sporazum zaradi izločanja, odprave konkurence. Poznamo kartel cen, proizvodnih kvot in kartel trga;

KONSIGNACIJA — je pošiljka blaga za prodajo. Konsignacijsko skladišče je skladišče za blago, ki je poslano za prodajo. Konsignacijsko blago ostane lastnina tistega, ki ga da konsignacijskemu skladišču v hrambo ali prodajo;

ORGANIZACIJA DELA — beseda izvira iz grške besede »organon«, kar pomeni orodje. Iz tega izvira tudi beseda organizem in pomeni živo bitje z vsemi deli ali organi, ki sestavljajo celoto. Pomeni tudi delovno skupnost. Da bi taka skupnost lahko pravilno delovala, je treba vse dele harmonično povezovati in koordinirati po času, kraju in na določen način.

Razvojne stopnje organizacije dela v gospodarstvu so obrtniški način proizvodnje, manufakturni in industrijski. Do individualnega načina proizvodnje je organizacija dela temeljila na izkušnjah. Strojni način proizvodnje pa je zahteval znanstveno preučevanje organizacije dela. Pomembne smeri tega preučevanja so:aylorizem, fayolizem in fordizem;

STANDARD — pomeni obvezen, splošno veljaven tip ali vzorec blaga, vrsta blaga določene stroke, kakovosti (JUS, DIN). Standard pomeni tudi poprečno življenjsko raven. Poznamo osebni in družbeni standard.

Rudarstvo in energetika doma in po svetu

Energije je več kot potreba

Ni še dolgo tega, ko so planerji in analitiki v zveznem merilu razpravljali o tem, kolikšna naj bo proizvodnja premoga in drugih virov energije v letošnjem letu. Letni proizvodni načrt jugoslovanskih premogovnikov na temelju sprejete energetske bilance znaša 75 milijonov ton premoga vseh vrst. Da bi lahko to količino nakopali, pa ni tako enostavno. V pomladnih mesecih je namreč bilo kar precej padavin in so tako akumulacije pri HE večinoma polne, težave pa so nastale, ker je trenutno ponudba vseh vrst energije večja kot so potrebe, kar se ni dogodilo že več let. V celoti še niso izkoriščene vse zmogljivosti v premogovnikih, elektrogospodarstvu, pa tudi ne v industriji nafte in plina. Tako se ustvarja vtis o presežkih energije, kar bi lahko imelo v bližnji in daljni prihodnosti negativne posledice. Pri varčevanju in racionalni porabi energije se to posebno pozna pri gospodinjstvih, ki omejujejo nakupe oziroma porabo.

Za kupce so visoke cene premoga, dražja energija oziroma elektrika in dragi naftni derivati zadostni razlog, da se bolj zanimamo za porabo. Tudi v združenem delu čedalje bolj iščejo racionalnejše rešitve v pogledu vrst in količin posameznih virov energije. Zaradi zadostne hidroenergije je večje število TE v rezervi ali pa samo simbolično obratujejo. Dnevna zimska poraba električne energije je znašala 240 milijonov, sedanja pa znaša le okoli 150 milijonov kWh. Nekatere rafinerije terjajo, da bi pričela obratovati tudi TE na mazut, da bi se zmanjšale na ta način zaloge in omogočila nadaljnja proizvodnja naftnih derivatov.

V Maoču blizu Plevlje so velike zaloge premoga

V okviru načrta za raziskave energetskih bogastev v Črni gori že dve leti pospešeno ugotavljajo, kolikšne so zaloge premoga v Maoču blizu Plevlje. Rezultati kažejo, da je tam veliko premoga, zaloge že zdaj cenijo na okoli 120 milijonov ton. Dela so v skladu s sklepom izvršnega sveta skupščine SR Črne gore doslej financirali iz sredstev, ki so jih zagotavljali iz maloprodajne cene nafte in njenih derivatov. Da bi dela dokončali, pa jim primanjkuje okrog 150 milijonov dinarjev, toda ker gre za precejšnje zaloge premoga, pričakujejo, da bodo denar le zagotovili.

Energija iz odpadkov

Večletne raziskave v Veliki Britaniji kažejo, da bodo Britanci lahko pridobivali dragoceno energijo tudi s predelavo odpadkov. Izdelali so posebne kroglice, uporabne namesto premoga, ki imajo sicer polovico manjšo kalorično vrednost od premoga. Na institutu za znanost in tehnologijo se ukvarjajo s predelavo odpadkov v kurilno olje. Organski odpadki, predvsem les in papir, vsebujejo celulozo, ki vsebuje ogljikove hidrate. Če odpadke segrevajo pri visoki temperaturi, dobijo olje. Iz 1 tone odpadkov pridobijo 450 litrov olja.

Premog namesto nafte

Vse sladkorne tovarne v Franciji so pred leti kurile s premogom, potem so jih gradili na nafto, sedaj pa spet preusmerjajo na premog. Lani je kurilo s premogom že 30 tovarn za predelavo sladkorja. Francozi so ustanovili posebno društvo, ki se ukvarja s prestrukturiranjem termocentral. Društvo je od aprila 1983 naložilo v spremembo 700 milijonov francoskih frankov (34 milijard dinarjev), poraba premoga se je povečala za 500 tisoč ton na leto, sladkorne tovarne pa prihranijo na leto okoli 17 odstotkov za energijo.

TV kamera za rudnike

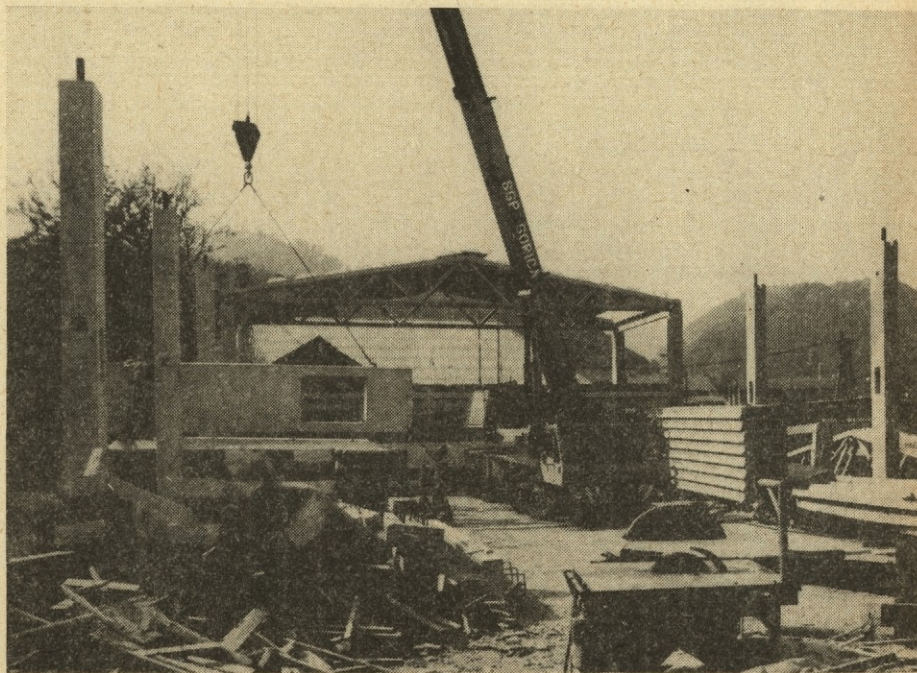
Vsa električna oprema, ki jo uporabljajo v rudnikih, kjer so prisotni eksplozivni plini, mora biti zavarovana pred eksplozijo. Najnovejši model daljinsko vodene televizijske kamere zaprtega tipa je pomembna novost, saj jo v rudnikih lahko uporabljajo tudi tam, kamor ljudje ne morejo. Kamero izdelujejo Britanci, je odporna proti vodi, prahu, opremljena z brisalci in 3 kilometre dolgim kablom, poleg električne opreme ima vgrajena še optična vlakna, kar omogoča jasno sliko.

ZR Nemčija je odvisna od uvoza energije

Mednarodna agencija za energijo ocenjuje, da bo ZR Nemčija kljub zmanjšani porabi energije še naprej odvisna od uvoza energetskih surovin, zlasti nafte. Lani se je uvoz nafte v ZR Nemčiji povečal za 1,9 odstotka. Z nafto pokrijejo 42,3 odstotka svojih energetskih potreb, s premogom 31,6 odstotka potreb po energiji, z naravnim plinom pa 15,7 odstotka. Strokovnjaki napovedujejo, da bo poraba naravnega plina naraščala, zato bo varčevanje z energijo še naprej nujno.

CK ZKJ o graditvi jedrskih elektrarn

Dne 13. maja je predsedstvo CK ZKJ v okviru priprav na sejo zvezne konference SZDL proučilo rezultate javne razprave o kritični analizi delovanja političnega sistema. Na isti seji pa so razpravljali tudi o problemih, ki se pojavljajo v zvezi z gradnjo jedrskih elektrarn v Jugoslaviji. Mnenja so bili, da je nujno treba pospešiti sprejem skupnega načrta za razvoj energetike v Jugoslaviji do leta 2000 z usmeritvijo v prednostno in racionalno izkoriščanje domačih ener-

Gradnja na prostoru rudnika Trbovlje.

(Foto: B. Klančar)

Tropine s premogom — več kalorij

Vinska klet v Gornjem Matejevju, ki je največja klet na območju Niša, je doslej kot pogonsko gorivo uporabljala naftne derivate, zdaj pa je pogonsko energijo začela pridobivati iz odpadkov pri predelavi vina. Letno jim bo to prineslo 40 milijonov dinarjev prihranka. Kilogram tropin pomešajo s premogom in to kurivo jim da 4.700 kalorij, toliko kolikor boljši premog. Klet pa se je s tem rešila še 200 vagonov tropin na leto, kolikor jih jim je doslej ostajalo.

getskih virov. Poudarili so tudi, da mora razvoj jedrske energije v naši državi temeljiti na skupnem jugoslovanskem jedrskem programu, izoblikovanem na podlagi enotne politike in tehnično tehnološkega koncepta razvoja jedrske energije. Sprejeli so opozorilo, da lahko pristojni zvezni organi sprejmejo sklep o gradnji jedrskih elektrarn le na podlagi poprejšnjih posvetovanj z znanstveniki in strokovnjaki in da mora biti javnost pravočasno in izčrpno seznanjena s tem.

Mednarodno posvetovanje na Bledu

V dneh 14. in 15. maja t. l. je potekalo na Bledu vsakoletno posvetovanje (mednarodno) na temo: »Termoenergetika 1986«. Organizirala ga je Tehnična zveza velikih energetskih proizvajalcev — VGB v ZR Nemčiji. To zvezo so ustanovili leta 1920, potem ko je prišlo do eksplozije parnega kotla z več smrtnimi žrtvami. Naloga te zveze je, skrbeti za raziskovalne, tehnične in obratovne strokovne ukrepe, da bi termoelektarne, med katere sodijo tudi jedrske, delovale kar najbolj varno tako za delavce kakor tudi za ožje in širše okolje. Sedanja dejavnost te zveze pa se je razširila na celotno tehnično problematiko teh objektov. Članica te zveze je tudi Jugoslavija preko JUGEL-a. Letošnjega posvetovanja se je udeležilo več kot 300 strokovnjakov, od tega 250 jugoslovanskih, ostali pa so bili iz Avstrije, Švice in nekaterih drugih držav. Udeležili so se ga tudi štirje predstavniki našega kombinata oziroma TET. Letos so obravnavali v razpravi in referatih različna področja, predvsem pa je veljala posebna pozornost popolnejšemu izgorevanju, zlasti slabših vrst premoga, za čimboljši izkoristek, po drugi strani pa za čimmanjše onesnaževanje okolja. Govor je bil tudi o problematiki načrtovanja energetskega razvoja.

Pokazalo se je, da bogatejše države lahko načrtujejo z večjo zanesljivostjo in za daljše obdobje. Osrednja tema, o kateri so govorili predvsem naši strokovnjaki, pa je veljala razžvepljevanju dima iz termoelektarn. Omenjeno je bilo, da bi do leta 1993 zmanjšali razžvepljevanje saj za 30% zlasti v termoelektarni Šoštanj in Trbovlje, pa tudi v ljubljanski toplarni.

Proizvodnja premoga v prvem trimesečju

Jugoslovanski premogovniki so v razdobju januar — marec 1986 nakopali skupno 17.356.000 ton premoga, kar je 6,5% več kot v enakem obdobju lanskega leta. Od te količine je bilo 94.000 ton črnega in 3.199.000 ton rjavega premoga (112,7%) ter 14.063.000 lignita (105,2%). Večina premogovnikov je nakopala v tem obdobju nekaj več premoga kot v enakem obdobju lanskega leta. Le nekateri so nakopali manjše količine — Raša, Ibarski rudniki, Djurdjevik, Zenica, Breza, Mostar, Miljevina, Tušnica I, Laško, Resavski moravski bazen, Kreka, Gračanica, Tušnica II, Plevlja, Štalvalj, Lubnica in Bajovec.

Akcije za povečanje proizvodnje premoga

Do leta 1990 naj bi premogovniki Jugoslavije povečali proizvodnjo premoga za novih 25 milijonov ton letno, tako da bi znašala skupna proizvodnja do konca tega srednjeročnega obdobja 92 milijonov ton. Da bi ta program lahko izpeljali, so potrebna skupna vlaganja v višini 486 milijard dinarjev. Sredstva delovnih organizacij bi tvorila 20%, združena sredstva pa okoli 30% predvidenih vlaganj. V tekočem srednjeročnem obdobju, kot je določeno z družbenim dogovorom oziroma družbenim načrtom Jugoslavije, je treba intenzivirati izgradnjo in modernizacijo domačih premogovnikov v skladu z dolgoročno opredelitvijo opiranja na domače vire

energije. Da bi lahko dosegli tolikšno proizvodnjo premoga, je nujno, da že sedaj podvzamemo več vzpodbudnih ukrepov. Tu je treba predvsem zagotoviti sredstva za graditev in izboljšanje ekonomskega položaja premogovnikov in rudarjev. Ta usmeritev pa je še posebno pomembna, če imamo pred očmi dosednji neizenačeni razvoj premogovnikov za proizvodnjo premoga za termoelektarne in premogovnike za zadovoljitev potreb industrije in široke porabe. Znano je, da smo v zadnjem razdobju predvsem skrbeli za razvoj premogovnikov, ki oskrbujejo termoelektarne in toplotne s premogom, medtem ko so deloma zaostali premogovniki, ki oskrbujejo s premogom industrijo in široko porabo. Predvideno je, da bi 1/4 sredstev, potrebnih za bodoča vlaganja, izviralo iz premogovniških ozdov, računajo pa, da bi okoli 30% sredstev prispevali kupci premoga z združevanjem potrebnih sredstev. Z družbenim načrtom razvoja Jugoslavije v tem petletju je predvideno, da se del sredstev v odpiranje novih in modernizacijo obstoječih premogovnikov zagotovi na način, kakor je to bilo doseženo v preteklem petletju. Z družbenimi dogovori naj bi regulirali vse pomembnejše akcije za doseg večje proizvodnje premoga.

Premog — temelj elektrogospodarstva

V tem srednjeročnem obdobju naj bi zgradili, ali začeli graditi vrsto energetskih objektov. Najpomembnejšo pozicijo pri tem imajo TE, saj v jugoslovanskem merilu odpade nanje v tem srednjeročnem obdobju 2/3 novozgrajenih elektrarn. Razumljivo je, da takšna usmerjenost terja tudi povečanje proizvodnje premoga za potrebe termoelektarn. Kako velike naloge stoje pred jugoslovanskimi premogovniki ilustrira podatek, da bo treba za pokrivanje porabe v tem petletju zgraditi in spustiti v obratovanje skupno 3.658 MW energetskih zmogljivosti. To pomeni, da je zgraditvijo TE do leta 1990 treba zgraditi in razširiti obstoječe zmogljivosti premogovnikov za potrebe TE. Proizvodnja električne energije v termoelektarnah mora v letih 1986 do 1990 zabeležiti najdinamičnejšo rast. Predvideno je, da bi povprečna stopnja rasti znašala 6,4% letno, skupna rast proizvodnje električne energije pa 5,5% letno. Stopnja rasti proizvodnje v termoelektarnah bi bila dva krat bolj dinamična napram hidroelektarnam, pri katerih se računa s povprečno letno stopnjo rasti 3,5%. Delež termoelektarn bi narastel od 47.210 GWh v letu 1985 v skupni proizvodnji 72.905 GWh na 64.421 GWh v letu 1990, skupna proizvodnja električne energije pa na 95.275 GWh. Proizvodnja v TE na premog bi se povečala od 40.115 GWh v letu 1987 na 54.115 GWh v letu 1985 in 64.470 GWh v letu 1990. Da bi dosegli takšno rast proizvodnje v TE na premog, je treba zagotoviti že letos 63.426 milijona ton premoga v letu 1990 pa 75.881 milijona ton premoga za potrebe elektrogospodarstva. Največje število premogovnikov za potrebe elektrarn deluje, ali pa jih odpirajo na področju Srbije, deloma pa tudi v Sloveniji, Makedoniji ter Bosni in Hercegovini. Velika vlaganja so pre-

dvidena tudi v našem kombinatu, nato v REK FLL v Titovem Velenju, Kolubari in drugod.

Novi energetske objekti v BiH

Na področju Bosanske krajine je raziskanih precej energetskih potencialov, ki predstavljajo temeljni pogoj za razvoj energetike. Na tem področju je povprečna poraba električne energije na prebivalca manjša od povprečja v Bosni in Hercegovini. Električna energija v tej Bosanski krajini proizvaja v osmih elektrarnah, od katerih so štiri hidro, štiri pa termoelektarne. Hidroelektarne sodijo v elektrogospodarski sistem SR BiH, medtem ko so termoelektarne v sestavi večjih industrijskih podjetij. Tako npr.: INCEL v Banja Luki, Celpak v Prijedoru, INCEL v Cazinu in Papir v Titovem Drvarju. Termoelektarne imajo zmogljivost od 50 do 98 MW. Glede na to, da znašajo rezerve premoga v tej krajini okoli 200 milijonov ton, so možnosti za zgraditev dodatnih elektroenergetskih zmogljivosti precejšnje. Zmogljivosti vodnih elektrarn oziroma vode so izkoriščene le 26%, možnosti pa so tudi za izkoriščanje geotermalne energije v razne namene. Pri reviziji investicijskega projekta za TO-TO Banja Luka so strokovnjaki dali pozitivno oceno. Tu so sodelovali projektanti termoenergetiki, rudarji, ekologi in ekonomisti. Predračunska vrednost objekta znaša 40 milijard dinarjev. V teku je procedura v elektrogospodarstvu te republike.

15 odstotkov jedrske energije

Že v 26 državah pridobivajo električno energijo v jedrskih centralah. Po statistiki Mednarodne organizacije za jedrsko energijo (AEO) na Dunaju, je bilo koncem leta priključeno na omrežje 248.577 megavatov. Vodijo ZDA s 93 reaktorji (77.851 megavatov), nato Sovjetska zveza s 50 reaktorji (26.803 MW) in Francija s 43 reaktorji (37.533 MW). V Veliki Britaniji je 38 reaktorjev, na Japonskem 33 in v ZR Nemčiji 20. Po vsem svetu je lani začelo delovati 31 reaktorjev s skupno zmogljivostjo 29.152 megavatov.

IEK Kostolac ima težave

Že dolgo pišemo in govorimo o zgraditvi rudnika Poljana z jamskim pridobivanjem lignita v okviru IEK Kostolac. Vnovič so nastale težave zaradi pomanjkanja denarja. Potrebujemo ga namreč 15 milijard dinarjev za zgraditev tega rudnika. Tako so zgraditev ponovno odložili. Sredstva za zgraditev bi morali zagotoviti porabniki, to je združeno elektrogospodarstvo Beograd, SR Srbija in drugi. Iz novega rudnika Poljana bi letno nakopali 750.000 ton premoga, od tega bi šlo 450.000 ton za široko porabo.

Odpri je nov premogovnik Brik — Berovo

V okolici Berova so odprli nov premogovnik, ki ima po oceni 2,6 milijona ton premogovnih rezerv. Letna proizvodnja naj bi znašala 120.000 ton premoga, investicijska vlaganja so znašala 359 milijonov din. Aktiviranje tega nahajališča premoga je velikega pomena za industrijo vzhodnega dela Makedonije, ker bodo s prehodom na uporabo premoga nadomestili 30.000 ton

mazuta. Skupni prihranek samo na tej osnovi bo znašal okoli 4 milijarde dinarjev letno.

Rezerve premoga v rudniku Štavalj

V premogovniku Štavalj v Sijenici ocenjujejo, da znašajo rezerve premoga na podlagi dosedanjih raziskav okoli 200 milijonov ton. Na območju 1.500 km², ki je primeren za eksploatacijo. V prvi fazi zgraditve rudnika bi znašala letna proizvodnja 1,3 milijona ton premoga. Če bi pa zgradili TE z močjo 200 MW, kar v tem rudniku predvidevajo, bi milijon ton premoga dobavili letno temu energetskega objektu. Z dokončanjem druge faze rudnika bi se povečala proizvodnja za dodatnih 1,2 milijona ton.

Termoelektrarna Kakanj 5

Računajo, da bo termoelektrarna Kakanj 5 dograjena vsaj v prvem trimesečju prihodnjega leta, torej čez leto dni. Imela naj bi 230 MW moči. Računali so, da bo do tega roka odprt tudi površinski kop Vrtlišče, iz katerega naj bi že letos nakopali 1,2 milijona ton premoga. Vzrok za to zamudo pri odpiranju površinskega kopa je pomanjkanje denarja.

Na tem novem površinskem kopu sicer že kopljejo premog, vendar le polovico predvidene proizvodnje. Problem je v tem, da tudi v drugih premogovnih srednjebosanskega bazena, predvsem rudnik Breza, ne dobavljajo dogovorjenih količin premoga termoelektrarnam v Kaknju. Računajo, da bo tej termoelektrarni prihodnje leto manjkalo 320.000 ton premoga, naslednje leto, to je leta 1988, pa že približno pol milijona ton. Iščejo začasne rešitve, dokler ne bo usposobljen površinski kop Vrtlišče, tako da bi lahko v celoti pokrival potrebe termoelektrarne. V primeru, če bodo rudniki Kakanj, Breza in Zenica usmerjali svojo proizvodnjo v kakanjsko termoelektrarno, bodo nastale težave pri drugih, ker bodo obveznosti do drugih kupcev in izvoza omejene, ali pa bodo celo izpadle.

Energijo trošimo neracionalno

Sredi aprila letos je odbor za racionalno gospodarjenje z energijo pri slovenski gospodarski zbornici obravnaval poročilo o delu na področju racionalne rabe energije v pogledu izvajanja družbenega dogovora v letu 1985. Podatki iz poročila kažejo, da sta tako pora-

ba in struktura na energetske področju še naprej neugodna, predvsem pri nadomeščanju porabe nafte in njenih derivatov. Na seji so poudarili, da je treba za konkretne razmere in izboljšave v racionalizaciji gospodarjenja z energijo nujno priznati tudi razmere v posameznih panogah. Zato bo izdelava ustrezne pregleda za šest panog tvorila tisto osnovo, ki bo omogočala oceno in usmerjanje prestrukturiranja investicijskih vlaganj, prav tako pa tudi pripravo konkretnih predlogov za vseh enajst skupin večjih porabnikov. Pripravili so tudi predloge, da je v investicijskih elaboratih za področje ocen energetske oskrbe treba vgraditi tudi faktor, ki bo ocenil odvisnost ekonomičnosti projekta na morebitne spremembe cen energije. Ugotovili so tudi, da je presoja projektov premalo strokovna in da je preveč političnih odločitev brez globalne presoje, ki pa mora biti ustrezno strokovna tudi glede energetskih vprašanj. To naj bi veljalo za vse nove investicije v bodoče. Pripravili naj bi tudi enotno metodologijo za kvaliteten pregled stanja po posameznih panogah. To naj bi postal nekakšen uzakonjen način prikazovanja energetskih podatkov.

(tl)

Nesreča v Černobilu

V noči med 25. in 26. aprilom tega leta je nastala huda nesreča na jedrskem reaktorju jedrske termoelektrarne v Černobilu v Ukrajini, Sovjetska Zveza. Kraj leži 130 km od Kijeva. Posledice te hude nesreče smo čutili tudi pri nas s povečanim žarčenjem. Radioaktivnost se je povečala precej nad normalo, vendar neposredne nevarnosti za zdravje ljudi ni bilo. Posebni štabi civilne zaščite v republiki in posameznih občinah so priporočali, da naj ljudje ne pijejo deževnice, ne jedo sveže zelenjave in sadja, razen morda iz Dalmacije, kjer radiacije ni bilo, odsvetovana je bila uporaba svežega mleka, odsvetovali so gibanje, predvsem majhnih otrok, zunaj, izvedeni so bili še podobni ukrepi. Največja stopnja radiacije je bila pri nas okoli prvomajskih praznikov. Občani so bili dnevno z raznimi mediji informirani seznanjeni s stopnjo radiacije in njeno nevarnostjo. Sredi maja je nevarnost v glavnem minila. Nesreča v Černobilu je povzročila hude protijedrske demonstracije po vsem svetu in posamezne države so se začele odvrnati od nadaljnje gradnje jedrskih elektrarn. V jedrski elektrarni Černobil pa so z raznimi ukrepi preprečili nadaljnje širjenje radioaktivnih oblakov. Upamo, da se kaj takega ne bo ponovilo še kje drugod.

Razgovor z zasavskimi gospodarstveniki

Dne 28. aprila so novinarji, ki delujejo na področju zasavskih občin organizirali v prostorih Radia Trbovlje v Delavskem domu okroglo mizo. Razgovor je bil posnet na magnetofonski trak in so ga predvajali 4. in 11. maja na Radiu Trbovlje. Razgovor je vodil novinar Stane Štrbucelj, udeležil pa se ga je tudi predsednik poslovnega odbora sozd REK EK Srečko Klenovšek. Sicer pa so v razgovoru sodelovali še Jože Zorčič in Jure Kolenc iz Medobčinske gospodarske zbornice, Stane Kirn iz občine Hrastnik, Jože Andrej Čibej za raziskovalno skupnost Trbovlje in drugi. Teme razgovora so bile gospodarjenje, toplifikacija revirskih občin, ekološka vprašanja ter razvoj proizvodnje v bodoče. V razpravi so bili nekateri udeleženci zelo kritični do našega kombinata in njegovih delovnih ter temeljnih organizacij združenega dela. Omenjeno je celo bilo, da je REK EK cokla razvoja v Trbovljah oziroma Zasavju. To pa seveda terja daljšo obrazložitev in prav nasprotno utemeljitev. Sicer je naš predstavnik v razgovoru posredoval ustrezna pojasnila in upamo, da so se jih poslušalci dobro zapomnili in vse navedbe dali na tehtnico, ko je REK EK »na zatožni klopi«, predvsem zaradi razvoja, stanovanjske izgradnje, onesnaženja oziroma ekologije, razvoja itd. Po vsej verjetnosti bo treba na posamezne prigovore, ki so jih imeli nekateri razpravljalci dati tudi preko našega glasila obvezno pojasnilo oziroma odgovore.

V nekaj vrstah

Obnova ceste v Hrastniku

Dne 16. maja so pričeli delavci Cestnega podjetja Ljubljana obnavljati glavno cesto v Hrastniku od križišča do rudnika. Vsa dela naj bi končali do 30. junija, to je do občinskega praznika občine Hrastnik. V okviru obnove tega dela ceste sodi odstranitev granitnih kock, ureditev kanalizacije, asfaltiranje, namestitve ograj, ureditev pločnikov itd. Vsa dela bodo financirali deloma iz sredstev občinske skupnosti za ceste, deloma pa iz sredstev združenega dela v Hrastniku.

Cicibani na Debelem Rtiču

Dne 20. maja je odpotovala prva skupina cicibanov iz trboveljskih otroških vrtcev v mladinsko okrevališče Debeli Rtič. V prvi skupini je 55 cicibanov, ki bodo prebili skupno s svojimi vzgojitelji-cami 10 dni v tem prelepem kotičku naše domovine. Druga skupina je odpotovala na Debeli Rtič 23. maja, prav tako za 10 dni. Skupno bo deležno obmorskega letovanja preko 200 otrok iz trboveljskih vrtcev. Stroške bodo krili deloma starši, in to v višini od 25 do 80% oskrbnih stroškov, preostali del pa bo krila interesna skupnost otroškega varstva Trbovlje.

STT izdeluje opremo za TE Bitola III

Sredi maja letos je Strojna tovarna Trbovlje dobila v licitaciji doslej največje delo oziroma naročilo. V konkurenci devetih domačih in tujih ponudnikov so dobili naročilo za izdelavo in dobavo večine opreme za TE Bitola III. Gre za

izdelavo dveh bagrov za razkladanje in nakladanje premoga, nadalje za transportne trakove in drugo opremo. Naprave bodo sodobne in jih bodo upravljali daljinsko. Vsa dela so vredna po tej pogodbi 2,52 milijarde din po cenah iz decembra lanskega leta.

TOZD PEKO deluje uspešno

O tovarni čevljev tozd Trbovlje, ki ima svoje prostore v Gaberskem beremo in slišimo bolj poredko, čeprav je v tem tozdu zaposlenih 440 delavcev iz revirskih krajev. Ta tozd izdeluje za svojo matično tovarno v Trziču zgornje dele obutve. V letu 1984 so pozidali in opremili dodatne prostore in montirali še tretjo linijo za izdelovanje zgornjih delov obutve. S tem so omogočili možnost dodatne zaposlitve vrsti novih delavcev. Do konca leta 1986 naj bi zaposlili še 60 delavcev, tako da bi štela ta temeljna organizacija skupno 500 delavcev. V prvih treh mesecih letošnjega leta so izdelali preko 227.000 parov zgornjih delov obutve. V izdelavnih količinah pa je vloženega več dela zaradi spreminjajočih se modnih modelov. Plan za to razdoblje so presegli za 1 odstotek. Tozd v Trbovljah direktno ne izvažja, ker izdeluje le zgornje dele obutve, pač pa dobršen del izvozi matična tovarna Peko v Trziču. Lani so izvozili 72% vseh proizvodov, temu ustrezen pa je tudi delež tozda v Trbovljah. V letu 1985 je znašal fizični obseg proizvodnje 824.480 parov zgornjih delov obutve. V teku je torej dodatno zaposlovanje, uvedba sodobnejše organizacije dela, postavitve novih strojev itd. Zelo si prizadevajo za dvig kvalitete in za še večje usposabljanje svojih delavcev za doseganje še boljših rezultatov. Precej pozornosti posvečajo tudi boljši izrabi delovnega časa.

Seminar za kadrovice na Partizanskem vrhu

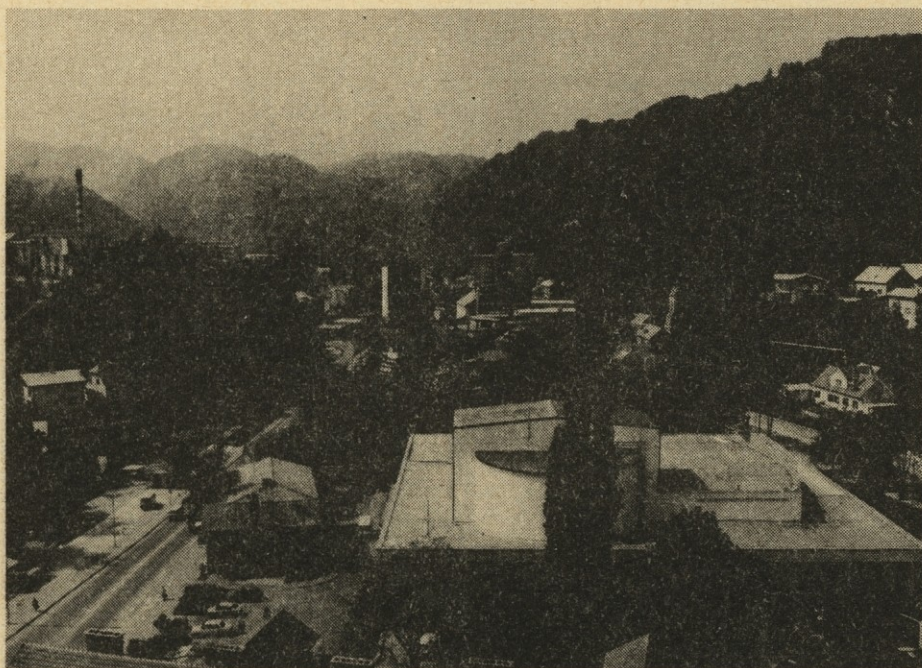
Dne 14. maja je organizirala skupnost za zaposlovanje skupno s kadrovskimi delavci enodnevni seminar v našem počitniškem domu na Partizanskem vrhu. Udeležilo se ga je 45 kadrovskih delavcev iz posameznih delovnih in temeljnih organizacij združenega dela.

Uvodno besedo je imel Franjo Glavica, sekretar občinskega komiteja ZKS Trbovlje. Govoril je o pomembnejših usmeritvah tudi na našem področju. Govor pa je bil tudi o zapostavljanju kadrovskih dejavnosti na raznih področjih dela.

Udeleženci so na tem seminarju izvedeli marsikaj koristnega, kar jim dnevno lahko služi pri njihovem delu.

Kam po končani osnovni šoli?

V revirskih občinah bo letos končalo osnovno šolanje v osmih razredih 529 učencev, od tega 217 v Trbovljah, 118 v Hrastniku, ostali pa v Zagorju. Od skupnega števila osnovnošolcev, ki bodo letos končali šolanje, se jih bo 339 ali 64% vključilo v srednje šole usmerjenega izobraževanja v Zasavju. Ostali se bodo vključili v šole usmerjenega izobraževanja v drugih krajih, 16% pa jih šolanja ne bo nadaljevalo. Po obstoječih podatkih se bo v srednjo rudarsko šolo v Zagorju vpisalo 23, v kovinarsko-strojno v Trbovljah 88, elektro tehnično v Zagorju 48, ekonomsko v Trbovljah 85, gos-

Pogled na del Trbovelj z Delavskim domom ter stanovanjskimi in poslovnimi stavbami. (Foto: B. Klančar)

tinsko v Zagorju 51, naravoslovno matematično v Trbovljah 65. Naj pri tem omenimo, da se je 12 osnovnošolcev odločilo za vpis v kadetsko-miličniško šolo.

Srečanje ZRVS Jugoslavije v Sloveniji

Koncem junija in v začetku julija letos bo potekalo v Sloveniji 16. srečanje Zveze rezervnih vojaških starešin Jugoslavije. ZRVS v Trbovljah bo imelo v gosteh 45 udeležencev, članov ZRVS iz SR Bosne in Hercegovine. Iz drugih republik in pokrajin pa bodo v gosteh v drugih krajih. Organizator 16. srečanja je ZRVS Slovenije, ki je imenoval poseben koordinacijski odbor za izvedbo tega srečanja.

Končan je seminar v Hrastniku

V prvih dneh maja letos se je v Hrastniku odvijal trimesečni seminar teorije in prakse marksizma, ki ga je organiziralo študijsko središče politične šole CK ZKS pri Medobčinskem svetu ZKS revirskih občin. Obiskovalo ga je 14 slušateljev iz vseh treh revirskih občin. Na koncu pa so slušatelji izražali želje, da bi bilo morda koristneje in učinkoviteje organizirati obiske v tozdih in krajevnih skupnostih, da bi lahko pridobljeno znanje v seminarju primerjali z vsakodnevno prakso.

Kovinarji so tekmovali

Dne 22. aprila tega leta so se udeležili kovinarji iz revirskih organizacij združenega dela letošnjega tekmovanja v raznih kovinarskih veččinah z namenom, da preverijo svoje znanje. Letos se je tega tekmovanja udeležilo 69 kovinarjev iz devetih delovnih organizacij revirskih občin. Potekalo je v različnih tovarnah v organizaciji Medobčinskega sveta Zveze sindikatov revirskih občin. Na tem tekmovanju so dosegli najboljše rezultate Štefan Sapač — kovinostrugar iz

STT, Ivan Jerman — kovinorezkalec iz Elektroelementa Izlake, Franc Knez, kovinobrusilec iz STT, Anton Lesjak — orodjar iz STT, Rudi Kramar — varilec iz STT, (mag.) in Boris Gabrijel — varilec (reo.) iz REK EK — DO RGD. Prvi trije so dobili pravico nastopa na republiškem tekmovanju kovinarjev na Ravnah za memorial Franca Leskoška Luke.

V Črnomlju dobili novo trgovino

Pred letošnjim 1. majem so v Črnomlju odprli v naselju Čardak novo samopostrežno trgovino s špecerijskim blagom. Odprla ga je Emona — Dolenjka, tozd Detajl iz Črnomlja. Površina znaša 560 m², od tega je 220 m² prodajne površine.

Trgovino so uredili v montažnem objektu Marles in so znašali stroški postavitve ter opreme 94 milijonov din. Pred trgovino so uredili tudi parkirišče. S tem so odpravili večji očitak trgovski mreži, da slabo skrbi za smoternejšo oskrbo prebivalstva z raznovrstnim blagom.

Eksplodizija v Iskri

Dne 6. maja dopoldan okoli 9. ure je prišlo v kompresorski postaji Tovarne polprevodnikov v Trbovljah do eksplozije, kateri je sledil požar. Ker z delom niso mogli nadaljevati, so odšli delavci ta dan domov in so delo nadoknadili v naslednjem prostem terminu. Okvaro so popravili domači vzdrževalci in je bilo delo opravljeno že naslednji dan. Menijo, da so povzročili eksplozijo pregreto oljni hlapi, ki so prišli v stik s komprimiranim zrakom.

Zbor operacijskih sester instrumentark Slovenije

V petek, 16. maja, so se zbrale operacijske sestre-instrumentarke iz vse Slovenije, ki so združene v Društvo medicinskih sester Slovenije, na svoj zbor. To srečanje je potekalo letos pod kupolo hotela Rudar. Poslušale so in razpra-

vljale o rudarskih nesrečah in poškodbah, pa tudi o ginekološki problematiki. Letošnjo organizacijo so imele na skrbi operacijske sestre-instrumentarke ZZZC tozda Splošna bolnica Trbovlje. Predavatelji (dr. Rudi Zupan, dr. Vurnek) so se poslužili pri predavanju tudi diaporojektorja in video rekorderja za prikazovanje diapozitivov in filmov.

Ekipa prve pomoči tekmujejo

V soboto, 24. maja, so v Trbovljah tekmovala ekipe prve pomoči. Organiziral ga je štab civilne zaščite občine Trbovlje. Podobna občinska tekmovalna so pripravili tudi v drugih občinah. V Zagorju so ga tako imeli 25. maja na igrišču Proletarca. Povsod, kjerkoli so pripravili to preverjanje znanja iz prve pomoči, so imeli dovolj gledalcev.

Republiško srečanje občinskih ekip prvih pomoči pa bo 14. junija v Zagorju. V okviru tega tekmovanja bodo pokazali način reševanja utopljenec v bazenu na Selu, pokazali bodo način reševanja ponesrečenec v rudniku, v Delavskem domu pa razstavo opreme in drugih sredstev za medicinsko prvo pomoč in radio-biološko zaščito.

Začeli so z gradnjo blagovne hiše v Zagorju

V začetku maja letos so začeli s pripravljalnimi deli za zgraditev nove blagovne hiše sredi Zagorja. Stala bo v sosesčini glavne avtobusne postaje. Podreti je bilo treba nekaj starih objektov. Čeprav se je v začetku zatikalo, predvsem zaradi pomanjkanja denarja, vse kaže, da bodo dela lahko potekala po načrtu.

Lisca povečuje prostore

Tovarna Lisca Sevnica, tozda Konfekcija Zagorje, je pričela z deli pri povečanju svojih tovarniških prostorov v Potoški vasi. Gre za boljše pogoje dela delavcev v proizvodnji, pa tudi pri režijskih delih. V prizidku bodo uredili skladišče gotovih in negotovih izdelkov, povečali bodo medfazno regalno skladiščenje, razširili varne prehode in zagotovili normalne delovne pogoje režijcem. V ta namen bodo uredili večnamenski prostor in obnovili jedilnico. V tem srednjeročnem obdobju bodo lahko zaposlili dodatnih 35 delavcev.

Dokončanje vzporedne ceste v Trbovljah

Sredi maja letos so v Trbovljah dokončali lani v jeseni na grobo dokončan cestni odsek od Kamnikarja do kopališča v dolžini 120 m. Lani so cesto usposobili za promet in predhodno položili grobi asfalt, letos pa so asfaltirali ta del vzporedne ceste z zaporno plastjo asfalta, asfaltirali pločnike in uredili prometne znake. Seveda pa občani čakajo, da bi z gradnjo ceste nadaljevali tudi do pokopališča, mimo občinske upravne zgradbe in dalje proti zgornjemu delu Trbovelj. Šele potem bi vzporedna cesta v Trbovljah dobila svojo polno veljavo.

Nekaj dni prej pa so asfaltirali s finim asfaltom tudi cesto v naselje Topoletovo. Cesto samo so uredili že lansko jesen, letos pa so jo s položitvijo finega asfalta tudi dokončali.

Obnova vodovoda v Hrastniku

S tem ko se povečuje število novozgrajenih stanovanj, pa tudi razširja obseg industrijske in druge dejavnosti, se hkrati povečujejo potrebe po dodatnih količinah pitne vode. Že tako gre kar precej pitne vode v izgubo zaradi dotrajanega vodovodnega omrežja. Računajo, da znašajo te izgube 35%. V načrtu je ureditev novih zajetij in rezervoarjev ter obnova vodovodnega omrežja. Dela naj bi opravili s sredstvi Komunalne skupnosti, območne vodne skupnosti Ljubljana — Sava, pa tudi s sodelovanjem hrastniškega združenega dela.

Marko Bulc v Krškem

Takoj po prvomajskih praznikih je bil predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Marko Bulc na obisku v Krškem. Pogovarjal se je s predstavniki Posavja, predvsem zaradi nadaljnjega razvoja. Pomudili so se tudi v tovarni celuloze in papirja Djuro Salaj. Govor je bil o obnovi njihove opreme, ki je precej zastarela in dotrajana. Zato in za prestrukturiranje proizvodnje bodo potrebovali v tem kolektivu do leta 1990 60 milijard dinarjev. Govor je bil tudi o gradnji savskih elektrarn. Za prvo, na Vrhovem, je investicijski program izdelan, za drugo v Boštanju pa je v izdelavi.

Stare apnenice v Zagorju

Sredi maja letos so pri IGM v Zagorju podrli stare peči za žganje apna. Te že nekaj časa niso več služile svojemu namenu. Na tem prostoru bodo namreč postavili novo skladišče. Miniranje so opravili delavci Geološkega zavoda iz Ljubljane. Pri tem so sodelovali tudi tečajniki republiškega tečaja za minerje. Delo so opravili v zadovoljstvo naročnika, to je IGM.

Prvi maj smo proslavili dostojno

Večina prireditev ob letošnjem dnevu Osvobodilne fronte slovenskega naroda in praznika dela — 1. maja je bila že v petek, 25. aprila. Na teh proslavah so podelili priznanja OF in srebrne znake Zveze sindikatov Slovenije.

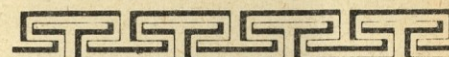
Prvomajske prireditve oziroma srečanja delavcev in delovnih ljudi pa so bila na predvečer 1. maja, 30. aprila in sam praznik dela. Tako so v Trbovljah pripravili 30. aprila zvečer kresovanje na strelišču Dobrna. Na tem srečanju je sodelovala Delavska godba in pa pevci. Srečanje je postalo tradicionalno in se ga je tudi tokrat udeležilo zaradi lepega vremena mnogo občanov. Isti večer so goreli kresovi na bližnjih točkah, najbolj pa je bil viden tisti, ki so prižgali trboveljski planinci na Mrzlici. Dne 1. maja se je zbralo precej ljudi iz revirjev in savinjske doline na Mrzlici, ki je že včasih veljala za tradicionalno srečanje delavcev obeh območij na Mrzlici.

Srečanja pa so bila tudi na drugih tradicionalnih krajih. Zagorjani so bili na Lešah, Hrastničani na Kalu in Gorah, Litijani na Sitarjevem.

Letovanje otrok smrtno ponesrečenih članov kolektiva

Družbenopolitične organizacije našega kombinata tudi letos organizirajo preko tajništva samoupravnih organov v ds ss sozd REK EK brezplačno letovanje šoloobveznih otrok smrtno ponesrečenih in umrlih delavcev sozd REK EK. Letos bo to letovanje izpeljano v času od 1. do 15. avgusta 1986 v domu Zveze društva prijateljev mladine na Debelem Rtiču pri Ankaranu. Vsi otroci ponesrečenih in umrlih članov kolektiva so bili posebej povabljeni na letovanje. Računajo, da se ga bo udeležilo letos okoli 60 otrok. Letovanje se financira s samopriskom vseh članov kolektiva kombinata, ki prispevajo v ta sklad enkrat letno določen znesek od svojih osebnih dohodkov.

(tl)

Ravnanje prebivalstva in enot civilne zaščite ob alarmu

Če smo ob alarmu v javnem lokalu, na železniški ali avtobusni postaji, pristanišču — vzamemo osebno opremo, ki jo imamo pri sebi in gremo v najbližje javno zaklonišče.

Če nas alarm ujame v vozilu mestnega prometa — takoj ko se vozilo ustavi, gremo v najbližje javno zaklonišče. Voznik mora ugasniti luči in parkirati ob pločniku najmanj 10 m proč od uličnega hidranta, vhoda v zaklonišče in križišča.

Če smo ob alarmu na ulici ali na trgu — odidemo čim hitreje v najbližje zaklonišče ali drugo zavetje (podvoz itd).

Enote civilne zaščite ob alarmu odidejo v zaklonišče, razen opazovalcev. Ti se umaknejo v odkrita zaklonišča, od koder opazujejo.

Če smo v stanovanju, zaprimo vodo v plin, izključimo električni tok v gospodinjskih strojih, ugasnimo luči, odprimo okna (da zračni pritisk ob napadu ne bi razbil steklo), vzemimo pripravljeno opremo in čim hitreje odidemo v zaklonišče. Oprema: plašč, ležalne blazine, odeja, prvi povoj, konzervirana hrana, pribor za osebno higieno, žepna svetilka, tranzistor, zaščitna maska in zaščitni plašč.

V podjetju — ustavimo stroje, (če delovni proces to dovoljuje), izključimo vse napeljave in dovode, pogasimo luči in opravimo še druge naloge, ki jih predvidevajo navodila. Kjer delovni proces ne dovoljuje premora, mora biti v naprej določeno, katera delovna mesta ne smejo zastati in poskrbimo za zaščito delavcev.

Ob znamenju, da je **nevarnost mimo**:
— enote civilne zaščite zapustijo zaklonišča in po navodilih začno z reševanjem in odstranjevanjem posledic napada;

— občani, vključeni v enoto civilne zaščite, ki ob alarmu niso bili zbrani v enoti, se morajo zbrati po napadu, odidejo z reševalno opremo na zbirališče svojih enot,

— preostali občani se vrnejo na delovna mesta.

(iz Priročnika o osnovah civilne zaščite sozđ REK EK)

Dializni oddelek pri Splošni bolnici pričel delovati

Večletna prizadevanja zdravstvenih delavcev v Zasavju, posebno pa še delavcev Splošne bolnice Trbovlje, da bi v Zasavju uredili dializni oddelek za bolnike, ki so potrebni tovrstnega zdravljenja zaradi slabega delovanja ledvic, so se končno uresničila. Dializni oddelek so pričeli urejevati v lanskem letu, predvsem v prostorskem pogledu, letos pa so ga pričeli opremljati s potrebno opremo.

Uradna otvoritev tega oddelka je 30. maj 1986 ob 17. uri, in to v okviru prireditve oziroma programa ob letošnjem občinskem prazniku občine Trbovlje. Ob otvoritvi ima možnost vsak občan, da si ogleda novo urejene in opremljene prostore. Ob otvoritvi sodeluje Delavska godba Trbovlje.

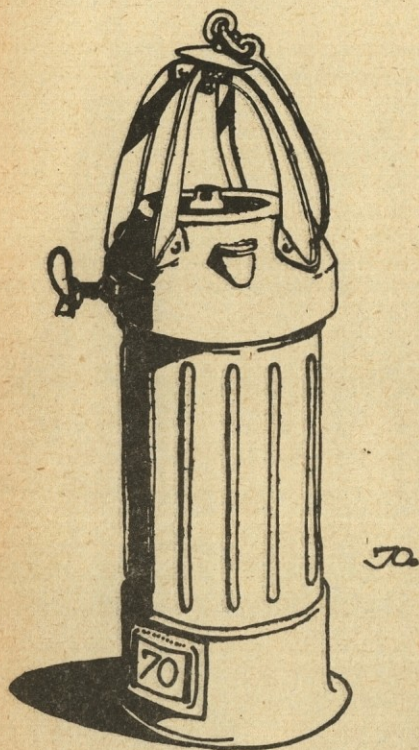
Dejansko pa je dializna enota pričela delovati že 20. maja 1986. Ta dan so bili prvi štirje bolniki, od tega tri ženske in en

moški, deležni dializnih storitev. Dializna enota v organizacijskem pogledu spada pod interni oddelek Splošne bolnice Trbovlje, vodi pa jo dr. Adamlje. Pri delu na enoti pa sodelujejo zaenkrat še tri medicinske sestre. Kasneje nameravajo uvesti dvetretjinsko delo na tej enoti. Ob pričetku delovanja te enote je imel kratek nagovor direktor Splošne bolnice Trbovlje Florjan Plevnik, se zahvalil sodelavcem v domači bolnici kakor tudi sodelujočim v gradbenem odboru in vsem darovalcem, ki so pomagali z raznimi prispevki k ureditvi dializne enote. Najboljše želje pa je posređoval tudi bolnikom, koristnikom novo urejene dializne enote.

Uspeh je torej tu. Zahvaliti se je treba tudi preko našega glasila vsem, ki so kakorkoli pripomogli k ureditvi te prepotrebne dializne enote, ki bo koristno služila vsem občanom, ki so tovrstne pomoči potrebni.

(tl)

Naše Trbovlje — Mali vodnik

Del naselja Nasipi (tretja etaža) z novim Frančiška rovom — vhodom in novo industrijsko cesto, ki pelje iz Lakonce do priključka na glavno cesto pri Sušniku.

(Foto: B. Klančar)

Všeč mi je ...

Želim vam povedati, da mi je glasilo na moč pri srcu, da ga zavzeto in skrbno prebiram, saj nudi kopico zanimivih podatkov in sporočil iz sicer meni manj znanega življenja. Prepričana sem, da sodi po kvaliteti in kvantiteti med najboljša tovrstna glasila in v celoti dosegata pomen in namen.

Berta Čobal — Javornik

V dneh 9. in 10. maja tega leta je bilo v Trbovljah srečanje šol iz vse Slovenije, ki nosijo ime Ivana Cankarja. Ob tej priliki je osnovna šola Josip Broz Tito Trbovlje — pedagoška enota Ivana Cankarja, ki je bila organizator tega srečanja, pripravila v okviru jugoslovanskih pionirskih iger Mali vodnik po Trbovljah. Pripravili so ga s sodelovanjem raznih sodelavcev, predvsem pa združenega dela. Izšel je v 1.000 izvodih na 25 straneh, tiskala pa ga je KTL-TOZD TIKA. V Malem vodniku je v kratkem orisano

Trbovlje, dodana je še skica kraja z navedbo najvažnejših objektov — tovarniških, rudniških, kulturnih, šol, športnega društva ipd. Objavljeni sta dve pesmi Janeza Mohorja na rudarsko temo in pesem Panorama o Trbovljah. V nadaljevanju pa so na kratko opisane delovne organizacije, kultura in šport, obeležja naše revolucije, športne dejavnosti in rekreacija, zdravstvene ustanove in drugi nekateri pomembni podatki.

(tl)

Vse več je upokoјencev

Po podatkih, ki jih je objavil SPIZ — skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slovenije, število uživalcev pokojnin narašča hitreje kot število zavarovancev. Tako se večja število upokoјencev na število aktivnih zavarovancev. Vse kaže, da se bo število v tem srednjeročnem obdobju še povečevalo. V Sloveniji je SPIZ v letu 1985 izplačeval pokojnino povprečno 311.000 upokoјencem, od tega približno 137.000 starostnim, 68.000 invalidskim, 70.000 družinskim ter 36.000 upokoјencem po prejšnjem zakonu o zavarovanju kmetov. V prejšnjem obdobju je število vseh pokojnin naraščalo s povprečno letno stopnjo 4,1, samo starostnih pa s 4,9% stopnjo. Lani se je število starostnih pokojnin povečalo napram letu 1984 za 7,1%. Vzroki za to so različni — novi predpisi s področja delovnih razmerij in pokojninskega ter invalidskega zavarovanja, intenzivno zaposlovanje v povojnih letih itd. Po istih virih se podaljšuje tudi povprečna doba uživanja pokojnin. V letu 1985 se je za starostne upokoјence povečala na 17 let, za invalidske in družinske upokoјence pa 14 let. V preteklem letu je prišlo na 100 aktivnih zavarovancev 31,3 upokoјenca, v letu 1981 pa 29,7 upokoјenca. Po grobem izračunu lahko rečemo, da na tri aktivne delavce pride en upokoјenec. V zadnjem letu tega srednjeročnega obdobja leta 1990 bo na 100 zavarovancev že 34 upokoјencev. V tem srednjeročnem obdobju bo predvidoma število upokoјencev naraščalo s povprečno letno stopnjo 2,8%, od tega starostnih pokojnin s 3,4%, invalidskih z 2,6% in družinskih pokojnin po 2% povprečni letni stopnji.

Mnogo zaposlenih, malo brezposelnih

Po podatkih Republiškega zavoda za statistiko Slovenije je bilo lani v združenem delu v Sloveniji zaposlenih na mesec povprečno 814.256 delavcev, kar je za 1,5% več kot v letu 1984. Resolucijske okvire za leto 1985 smo presegli, predvsem v družbenih dejavnostih. V ostalih republikah se je število zaposlenih povečalo še bolj, na primer v SR BiH in v SAP Kosovo za 4,1% več kot leto poprej.

Lani je bilo v Sloveniji sprejetih na delo 11.435 pripravnikov, kar je skoraj polovica na novo zaposlenih. Število brezposelnih v Sloveniji je bilo leta 1985 po prijavah na Zvezi skupnosti za zaposlovanje SRS povprečno 14.657, kar je za 4,3% manj kot v letu 1984. Od tega števila je 53% žensk, med vsemi pa je največ polkvalificiranih delavcev, več kot polovica vseh pa je mlajša od 26 let. Največ brezposelnih je prijavljenih v Murski Soboti (1,7%), najmanj pa na lju-bljanskem območju (0,4%).

Planinske novice

Planinsko društvo Trbovlje je pripravilo tudi letos kresovanje na »Savinjskem Triglavu« — Mrzlici, 30. aprila zvečer, v počastitev praznika dela.

Dne 26. aprila se je 67 mladih planincev in njihovih mentorjev ter planinskih vodnikov udeležilo izleta na Partizanski vrh, Vrhe in Čebine. Izlet je organiziral mladinski odsek s sodelovanjem vodnikov izletniškega odseka Planinskega društva Trbovlje.

Dne 1. maja je bilo na Mrzlici tradicionalno srečanje delavcev, delovnih ljudi in drugih občanov iz revirjev in Savinjske doline. Kakega programa ni bilo, zaželeno pa je, da bi trboveljski sindikati v bodoče delavskemu prazniku dali na Mrzlici večji poudarek.

V dneh 17. in 18. maja je potekalo pri Gašperjevi koči pod Velikim Kozjem letošnje tradicionalno srečanje zasavske in posavske planinske mladine. V soboto, 17. maja, je bilo izpeljano tekmovanje v orientaciji za člane, mladince in pionirje. V nedeljo, 18. maja, pa je bilo srečanje planinske mladine pri Gašperjevi koči z začetkom ob 10. uri. PD Radeče, organizator letošnjega srečanja, je pripravilo kulturni program, družabne igre in srečolov. Žal se letošnjega srečanja ni moglo udeležiti več mladine zaradi radiacije po nesreči v jedrski elektrarni Černobilov v SSSR. Tako je vodstvo osnovne šole J.B. Tita v Trbovljah odsvetovalo udeležbo na tem srečanju zaradi domnevne radiacije.

V soboto, 24. maja, je PD Kum Trbovlje na Kumu izpeljalo svoj občni zbor. Isti dan je PD Trbovlje organiziralo prostovoljno delo na Mrzlici. Udeležilo se ga je precej članov. Od 6. maja dalje je planinski dom na Mrzlici brez oskrbnika in je zato zaprt. Dosedanji, zelo uspešni oskrbnik Miha Medija iz Zagorja, je prevzel mesto upravnika počitniškega doma Iskre na Velikem Lošnju. PD Trbovlje išče ustreznega oskrbnika — zakonski par, za svoj planinski dom na Mrzlici.

PD Trbovlje bo tudi letos organiziralo že četrtrič po vrsti pionirski planinski tabor. Letos bo tabor v dolini ene najlepših alpskih dolin — Trenti. Udeležili se ga bodo mladi planinci iz trboveljske osnovne šole. Tabor bo letos izpeljan od 5. — 13. julija 1986 ob vodstvu in v organizaciji mladinskega odseka PD Trbovlje. V teku je akcija za zbiranje denarnih sredstev. Razumljivo je, da vseh stroškov ne morejo nositi starši, niti organizatorji, pač pa po svojih močeh in možnostih tudi organizacije združenega dela.

V teku so številni izleti, ki jih pripravljajo planinska društva na našem območju. PD Trbovlje na Blegoš, PD Kum na Golico itd.

(tl)

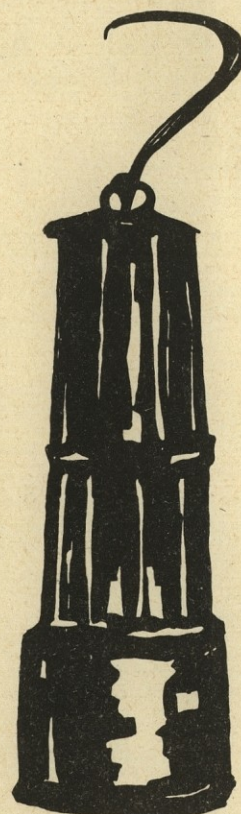
Glasilo Srečno izdaja sozd Rudarski elektroenergetski kombinat Edvarda Kardelja, n. sol. o., 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12. Izhaja mesečno. Družbeni organ glasila je časopisni svet — predsednik Albin Hauptman.

Glasilo ureja uredniški odbor: Franci Žgalin (predsednik), Jože Kirič, Slavi Guna, Boris Jesenšek, Štefan Štok, Vladimir Breznik, Stanko Drnovšek, Dragica Bregant, Janko Savšek (odgovorni urednik), Tine Lenarčič (urednik).

Naklada 3.400 izvodov.

Tisk KTL — tozd TIKa Trbovlje. Za člane kolektiva sozd REK Edvarda Kardelja je časopis brezplačen. Rokopisov, fotografij, skic, risb itd. ne vračamo.

Po mnenju republiškega sekretariata za informacije, št. 421-1/74 z dne 9.1.1974, spada glasilo Srečno med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljnega davka od prometa proizvodov.

Rešitev prvomajske nagradne križanke

VODORAVNO:

IRSKA, POLETJE, DELAVSKI RAZRED, INOVATOR, KOST, LENIN, VI, OPART, KMET, UMAG, ATENTAT, TAR, RANA, FRA, AGRUMI, INN, ARGUMENT, TO, RECESIJA, XE, ENARE, SLINAR, KANTA, LEGO, AST, IST, ŽO, STRN, SLAMA, PRISTANEK, ARON, EFEMERIDE, LONEC, AJA, FONETIK, CVET, LESKA, TUKAN, ICA, LES, IVAN, IK, EOL, VIM, TORTA, KEMILUMINISCENCA, ODDIH, ATILA, AVESTA, ORK, EAM, ANIS, AVLA, KLER, BOLZANO, INTER, RAJKA, SA, MIJATOVIČ, IZA, OMELO, WD, OGEL, KABEL, NESTOR, IŠTVAN, PRAVILO, JI, URA, JOLA, ORA, AGNES, KN, VA, BEDRO, IE, TEKAČ, SLIKA, EVIAN, JUŠ, DAN, PONOR, BLOKADA, AMULET, ASIMETRIJA, IME, ANEMONA, KOSEKANS, NANI-ZANKA, DIR, ASTRA, OK, DLAN, ONAN, ALT

NAVPIČNO:

KRA, TITO, BMW, SPAKA, MARX, UVOD, OIDIJ, LOSOS, ENGELS, KARDELJ, ŠOVINIST, TAU, ELEFANTIAZA, TLAKOMER, MEGAFON, AHMATOVA, AREKA, FENOMEN, NOGA, TA, URNA, AMERIKA, OVEN, BRNO, MATRA, ETIKETA, IL, OBELISK, IDILA, ESPRI, MINIČ, PREVOJ, RENEGAT, TRIK, ILIN, RADIKAND, SLON, GOS, ID, ELASTIKA, RAA, AL, KAVIAR, LISEC, OU, EZAV, ONDINA, AVANTURIST, VILMA, RABI, AMIN, ST, EMENTALEC, IVA, ELA, EZ, KOVNICA, NOTA, NEVROLOGIJA, PIRIT, ERŽEN, ISLAM, NEUMANN, OR, AIS, OKEL, VSTAJENJE, ŠUNKA, LAKOTNIK, CELICA, KLEIST, LEAN, EZOP, NJASA, SEME, KAOŠ, EDEM, TRSAT, ANTRAKS, NOL, TU, KATODA, JETRA, TROJA, CRES, ORKAN, NIL, ED, TR, ANNA, AKRA, RANČ, ART

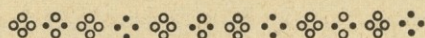
Žreb je odločil

Uredništvo našega glasila je prejelo do vključno 14. maja 1986 za nagradno križanko ob 1. maju, objavljeno v številki 4/86, skupno dvajset rešitev.

Reševalcem, ki so pravilno rešili križanko, podeljuje uredništvo tri knjižne nagrade, ki jih prejmejo:

1. nagrado: Mihaela Žavbi, Dom in vrt 2, 61420 Trbovlje,
2. nagrado: Erika Šergan, Novi dom 33/b, 61420 Trbovlje,
3. nagrado: Milena Žnidar, DS SS DO RGD, 61420 Trbovlje.

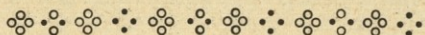
Vsem trem nagrajencem čestitamo. Knjižne nagrade bomo poslali po pošti.

Opravičilo:

V četrti številki glasila Srečno je bilo v rubriki kadrovske vesti za Jožeta Guzeja pomotoma objavljeno, da opravlja dela analitika, planerja. Sprejet pa je bil kot samostojni projektant v TOZD IMD.

S. B.

Krvodajalska akcija

Tozdi s področja Zagorja

Jože Čokl

Dne 25. aprila 1986

Tozdi s področja Trbovelj

Muhamed Dedić, Ivo Šimunović, Ramadan Rušid, Boris Zalaznik, Alojz Podmenik, Martin Brečko, Ludvik Kupšek, Edin Duratović, Damir Vučilovski, Branko Gros, Mile Karamarković, Vid Žibert, Franc Kuder, Marjan Resman, Jože Kobal, Karel Kepa, Mihael Žibert, Aleš Ledinek, Fadil Čaušević, Jože Ljubič, Božo Bajc, Milan Veteršek, Marjan Kastelic, Bojan Jerše, Anton Kobal, Srečko Lesar, Iztok Šmid, Rudi Rabuzin, Filip Ahac, Aljoša Pilič, Tomo Petrovič, Kadir Mehinović, Andrej Tahirovič, Maksimiljan Kozelj, Stjepan Breščaković, Rašid Sulejmanović, Ivan Spajič, Sabit Alič, Jože Jan.

Tozdi s področja Zagorja

Alaga Husičič, Hasan Mešič, Muharem Džamastagić, Branko Pavlič, Roman Pavšek, Musto Hevešević, Peter Teršek, Ivan Marinović, Ivan Grobin, Franc Klančičar, Husein Karahasanović, Samo Krhlikar, Milan Grabnar, Sadik Zahirovič, Ivan Mali, Šemso Osmanović, Galib Osmanović.

Tovariši, darovalci krvi, hvala vam!

J. D.

Tozdi s področja Hrastnika

Teodor Gabrič, Drago Obrez, Viktor Sotošek, Miroslav Funkelj, Jože Razpotnik, Silvo Sladič, Marjan Slapšak, Branko Jelaković, Julij Gorenc, Miran Planinc.

Tozdi s področja Zagorja

Halil Mujkič

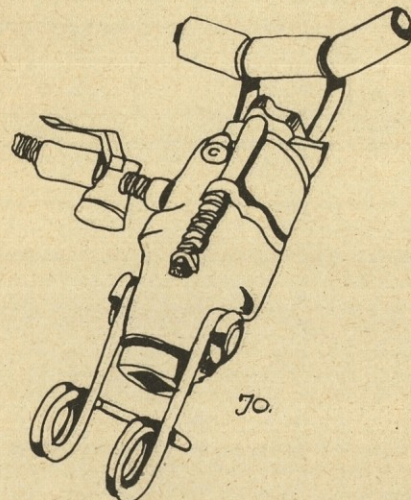
Dne 18. aprila 1986

Tozdi s področja Trbovelj

Igor Umek, Karlo Tabor, Rezak Halilović, Vladimir Bobek, Miran Jurše, Gregor Povše, Branislav Nikolič, Stojan Krajšek, Zdenko Humar, Bojan Hlastan, Štefan Gorza, Jože Ovnik, Jani Kozelj, Slavko Hanzlič, Dragiša Perič, Peter Jovanović, Rado Rajavec, Drago Perič, Tone Kavčič, Roman Paveljšek, Vid Savičič, Dragiša Fikič, Husein Tanjič, Ilija Ilič, Franc Vozelj, Zdravko Merzelj, Zoran Osolnik, Ana Ostanek, Fani Grah.

Tozdi s področja Hrastnika

Željko Hrnčič

Kadrovske vesti od 1.4. do 30.4.1986

PRIHOD:

DO RRPS

TOZD RRP Hrastnik

Franc Škoberne - učnik, Milorad Ive-
ljič - kopač, Siniša Nesladek - učnik, Aleš
Racki - učnik, Alojz Repovž - učnik,
Darko Hlastec - učnik, Ibrahim Kasumo-
vič - kopač, Anton Gačnik - učnik, Franc
Kolar - učnik, Jozo Bagavac - učnik, Ma-
rkan Jurišič - kopač, Stojan Kačič -
učnik, Jozo Brkič - učnik, Ernest Bratec
- jam. kovinar, Stanislav Pecl - učnik

TOZD RRP Trbovlje

Zoran Osolnik - vozač, Igor Umek -
vozač, Sandi Levičar - jam. kovinar, Ni-
jaz Rizvič - vozač, Ivan Jurečič - vozač,
Martin Lapuh - kopač, Franc Žalar -
kompresist, Jozo Pejič - kopač

TOZD RRP Zagorje

Matjaž Žibert - učnik, Ivan Drgan -
jam. kovinar, Pjanič Mumič - učnik,
Andrej Dornik - učnik, Bojan Kovač -
učnik, Janez Drnovšek 38. - strojnik ja-
ška, Ivan Guna 5. - učnik, Anton Arh -
učnik, Samed Junuzović - del. na sep.,
Hazim Omerhodžič - kopač, Toša Ristič -
kretničar-premikač, Franc Molka -
kompresist-kurjač, Franc Poglajen 6. -
jam. kovinar, Franc Grabnar 17. - jam.
kovinar, Niko Vukič - učnik, Franc Aleš-
zun. nadzornik, Franc Lebar 10. - učnik,
Hasan Džombić - učnik, Bego Osmič -
učnik, Milan Strnišnik - učnik

TOZD Separacija Trbovlje

Andrej Smuk - del. na sep., Zlatko
Čavar - kovinar, Roman Pustak - del. na
sep.

TOZD RŠC Trbovlje

Anton Janežič - kopač, Albert Kotnik -
kopač, Mirko Nikolič - kopač, Pavel
Brumen - ključavničar, Jurij Ferlič - stru-
gar, Muhamed Džafič - kopač, Muhidin
Osmanović - kopač

DO RGD

TOZD RIG

Mevludin Huremovič - vozač, Ševala
Čajič - čistilka, Nermin Čurič - vozač,
Fani Duh - pom. del. v delav., Marija Zu-
pančič - kurirka

TOZD IMD

Samo Glavan - voznik viličarja, Mirko
Golob - strojni tehnik

DO TET

Aleksander Šanc - električar, Polona
Novak - ek. tehnik

DS SS SOZD

Pavel Kovač - razv. ing. za rudarsko
podr.

ODHOD:

DO RRPS

TOZD RRP Hrastnik

Franc Tomc - električar - spor. prek.,
Albin Obrez - učnik - spor. prek.,
Andrej Hafner - vodenje zračenja - up-
okožen, Ivan Ramšak - učnik - upokožen,
Rudi Hlastan - učnik - discip. odp.,

Stanko Koren - učnik - discip. odp.,
Srečko Zelenko - učnik - discip. odp.,
Aleksander Vaš - učnik - spor. prek.

TOZD RRP Trbovlje

Janez Juhnar - kopač - upokožen,
Anton Marcen - kopač - upokožen

TOZD RRP Zagorje

Ivan Drgan - jam. kovinar - spor. prek.,
Bego Osmič - učnik - v zapor, Senad
Mujadžić 2. - kop. pomočnik - samov.
prek., Mevludin Mulavdič - kop. pomo-
čnik - samov. prek., Alojz Sotenšek 2. -
stroj. poslov. - upokožen, Ludvik Sotlar -
kopač - upokožen

TOZD RŠC Trbovlje

Zdravko Jajalo - kop. pomočnik -
samov. prek., Himzo Blekovič - kop.
pomočnik - discip. odp., Zuhdija Vejzo-
vič - kopač - discip. odp.

TOZD Separacija Trbovlje

Zlatko Čavar - del. na sep. - prem. v
delavnico, Valerija Grandovec - del. na
sep. - upokojena, Konrad Gorenjec -
del. na sep. - umrl, Mirko Nikolič - kopač
- spor. prek., Zdenko Gabrovec - kovinar
- spor. prek., Dragoslav Čobanović - del.
na sep. - spor. prek.

DS SS DO RRPS

Jana Zorko - ek. tehnik - spor. prek.

DO RGD

TOZD RIG

Hasan Memić - kopač - v zapor, Anton
Hočevlar - kopač - upokožen, Hazim

Omerhodžič - kop. pomočnik - samov.
prek., Stjepan Zadravec - kopač - spor.
prek., Leopold Hribovšek - varilec -
spor. prek., Safet Čostović - vozač -
samov. prek., Sead Okič - jam. električar
- odp. v posk. dobi, Fikret Hodžič - kop.
pomočnik - samov. prek., Franjo Ko-
vačević - kopač - discip. odp., Zahir Ka-
rupović - vozač - discip. odp.

TOZD Avtoprevoz

Mihael Hild - šofer - upokožen

TOZD GRAMAT

Fani Duh - zlag. opeke - prem. na Rig,
Marija Zupančič - zlag. opeke - prem. na
Rig

TOZD IMD

Franc Tomažič - delavec - upokožen,
Jože Podbevšek - ključavničar - up-
okožen, Ivan Mlakar - ključavničar - dis-
cip. odp.

DO TET

TOZD PEE

Aleksander Šanc - električar - prem.
na VN, Ivan Jurečič - delavec - opor.
prek., Mirko Vidergar - električar - umrl

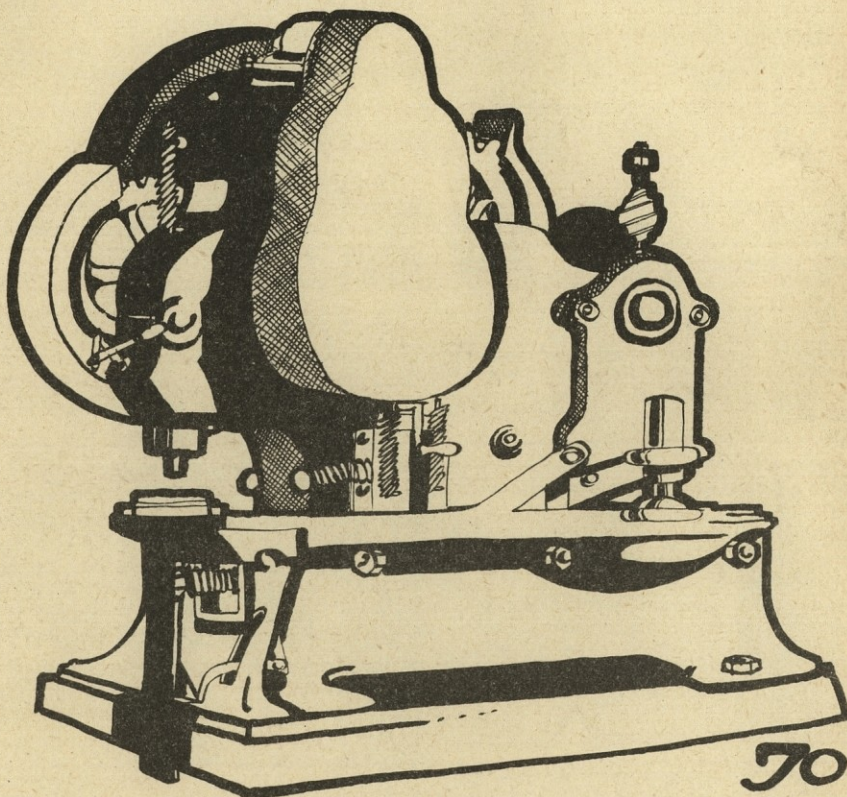
TOZD VN

Slavi Babovič - ek. tehnik - spor. prek.,
Leopold Tofolini II. - delavec - spor.
prek., Terezija Zgorelec - delavka -
upokojena

DS SS DO TET

Polona Novak - ek. tehnik - prem. na
VN

Sonja Božič

70